

ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547

ปริญญานิพนธ์
ของ
มหาลาภ ป้อมสุข

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา
มีนาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547

บทคัดย่อ
ของ
มหาลาภ ป้อมสุข

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา
มีนาคม 2548

61765255

มหาลาภ ป้อมสุข. (2548). ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย เจริญทรัพย์มณี. (105 หน้า)

การวิจัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 400 คน เป็นนักเรียนชาย 150 คน เป็นนักเรียนหญิง 250 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกนและใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้วยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาความถี่ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบข้อมูลโดยใช้สถิติ ที (t-test Independent) และกำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ในด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวัดผลและการประเมินผล อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22, 3.11, 3.07, 3.21, 2.68, และ 3.11 ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ในด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวัดผลและการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

SATISFACTION IN LERANING PHYSICAL EDUCATION OF THE LEVEL 4th
STUDENTS FOLLOWED BASIC EDUCATION CURRICULUM B.E. 2544
IN RATCHABURI AREA OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION
IN ACADEMIC YEAR 2004

AN ABSTRACT
BY
MAHALAP POMSOOK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Physical Education
At Srinakharinwirot University
March 2004

Mahalap Pomsook. (2005). *Satisfaction in Learning Physical Education of the Level 4th Students Followed Basic Education Curriculum B.E.2544 in Ratchaburi Area Office of the Basic Education Commission in Academic Year 2004*. Master thesis, M.ED. (Physical Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc.Prof.Wasana Kuna-apisit, Assist.Prof.Thongchai Chareonsupmanee.

This research aimed to study and to compare the satisfaction in learning physical education of the level 4th students followed Basic Curriculum B.E.2544 in Ratchaburi Area Office of The Basic Education Commission in academic year 2004. The 400 of the level 4th students were samples and were divided into 150 males and 250 females. Krejcie and Morgan's Table was used to select the sample size and then followed by stratified random sampling. Questionnaire , which was constructed by the researcher himself , was used to collect data , and the questionnaire was approved by 3 specialists and had reliability = .95 . The data were analyzed into frequency , mean , standard deviation and t-test independent at the statistically significant difference .05 level.

The results were as follow :

1. Satisfaction of the level 4th students in the aspect of physical education objectives , curriculum content , learning activity management , teacher efficiency , equipment and facility , and measurement and evaluation were at high level . There were mean 3.22, 3.11, 3.07, 3.21, 2.68, and 3.11 .

2. Satisfaction between males and females students in the aspect of curriculum content has the statistically significant difference at .05 level. But there were no significant in the aspect of physical education objectives , learning activity management , teacher efficiency , equipment and facility , and measurement and evaluation.

ปริญญานิพนธ์

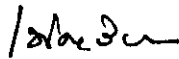
เรื่อง

ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547

ของ

นายมหาลาภ ป้อมสุข

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

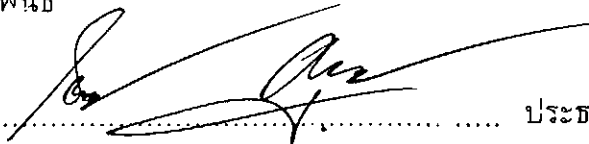

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

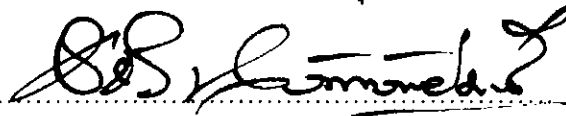
วันที่ 3 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

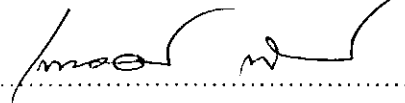
..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์วาสนา คุณาอภิสิทธิ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชชัย เจริญทรัพย์มณี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพูนท์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมรพงศ์ สุธรรมรักษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์วาสนา คุณาภิสิทธิ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย เจริญทรัพย์มณี กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดเห็นและตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาโดยตลอดในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพณท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมรพงศ์ สุธรรมรักษ์ กรรมการในการสอบปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทำให้ปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ผาดิน บิลมาศ อาจารย์วรยุทธ ทิพย์เที่ยงแท้ ที่กรุณา ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและนักเรียนโรงเรียนหนองโพวิทยา โรงเรียนโพธิ์พัฒนาเสนาะ โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ โรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ ที่กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและนักเรียน โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยที่กรุณา ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สุธรรม สอนเถื่อน ที่กรุณาให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่างๆ อย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณคุณอาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ ทักษะและประสบการณ์แก่ผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณป๋อรัส ป้อมสุขผู้ล่วงลับ คุณยาทับทิม ป้อมสุข คุณพ่ออานวย ป้อมสุข ผู้เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นในการศึกษา คุณแม่ลาวัณ ป้อมสุขที่ให้การสนับสนุน ในเรื่องต่างๆและขอขอบคุณน้อง ๆ ที่เป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ภาคภูมิ รัตนโรจนานุกุล อาจารย์มานะ อ้อยสนามไชย อาจารย์สมโชค พูลทรัพย์ ที่คอยแนะนำในเรื่องต่าง ๆ และขอขอบคุณคุณเฉลิมขวัญ โกละกะที่คอย เป็นกำลังใจ

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ที่ได้ อบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก ความอบอุ่นและให้ทุนการศึกษาแก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณคุณอาจารย์ทุกท่าน ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ได้ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ที่ทรงคุณค่ายิ่ง

มหาลาภ ป้อมสุข

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมุติฐานในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความหมายของความพึงพอใจและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	6
ทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	7
ความต้องการพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ.....	8
วิธีการสร้างแรงจูงใจในพลศึกษา.....	9
ปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้การเรียนพลศึกษาได้ผลดี.....	14
ความหมายและความสำคัญพลศึกษา.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพลศึกษา.....	20
ความหมายของการสอน.....	20
ความสำคัญของการสอน.....	21
องค์ประกอบการสอน.....	22
ข้อคำนึงในการสอน.....	23
หลักการเลือกใช้วิธีสอน.....	24
คุณสมบัติของครูพลศึกษา.....	25
ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ทฤษฎีการนำหลักสูตรไปใช้.....	29
ข้อบ่งชี้หรือกระบวนการนำหลักสูตรพลศึกษาไปใช้.....	30
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา.....	39
ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา.....	39
วิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา.....	39
คุณภาพของผู้เรียน.....	40
กระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา	
และพลศึกษา.....	45
การวัดและประเมินผลของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา	
และพลศึกษา.....	46
แหล่งการเรียนรู้.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	55
งานวิจัยในประเทศไทย.....	56
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 59
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	59
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	60
วิธีหาคุณภาพเครื่องมือ.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	81
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก.	93
ภาคผนวก ข.	104
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	106

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่เรียนพลศึกษาตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547.....	60
2	จำนวนคำร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม.....	64
3	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียน พลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา (N =400)	65
4	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียน พลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร (N =400).....	66
5	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียน พลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (N =400).....	67
6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียน พลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน (N =400).....	68
7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียน พลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก (N =400)	69
8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียน พลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านการวัดผลและประเมินผล (N =400).....	70

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียน ผลศึกษาของนักเรียนชายและหญิง ช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านจุดมุ่งหมายของผลศึกษา (N ชาย=150) (N หญิง=250).....	71
10	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียน ผลศึกษาของนักเรียนชายและหญิง ช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร (N ชาย=150) (N หญิง=250).....	72
11	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียน ผลศึกษาของนักเรียนชายและหญิง ช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (N ชาย=150) (N หญิง=250).....	74
12	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียน ผลศึกษาของนักเรียนชายและหญิง ช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน (N ชาย=150) (N หญิง=250).....	75
13	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียน ผลศึกษาของนักเรียนชายและหญิง ช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก (N ชาย=150) (N หญิง=250).....	76
14	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียน ผลศึกษาของนักเรียนชายและหญิง ช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านการวัดผลและประเมินผล (N ชาย=150) (N หญิง=250).....	77
15	เปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียนผลศึกษา ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 ระหว่างนักเรียนชายกับ นักเรียนหญิง โดยจำแนกเปรียบเทียบเป็นรายด้าน.....	78

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	ขอบข่ายหรือกระบวนการการนำหลักสูตรพลศึกษาไปใช้.....	38
---	--	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เนื่องจากสภาพความเป็นจริงของสังคมไทยในทุกวันนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสภาพในการดำรงชีวิตมีการแข่งขันในการประกอบอาชีพเพื่อที่จะขายแรงงานของตนไปสู่ตลาด สภาพทางสังคมที่เปลี่ยนไปเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและการเกิดอุบัติเหตุต่างๆ ที่เป็นอันตรายต่อทางด้านสุขภาพ สภาพความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งบางสิ่งบางอย่างก็จำเป็นและไม่จำเป็น สภาพทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปอันเกิดจากสิ่งของฟุ่มเฟือย ค่าเงินที่ตกต่ำและการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ สภาพการหลั่งไหลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีส่วนขัดแย้งต่อวัฒนธรรมไทยระเบียบประเพณีของไทย และที่สำคัญคือการนำพาประเทศให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ การทำสนามรบให้เป็นตลาดการค้า การลงทุนของชาวต่างประเทศ (บันลือ พฤษะวัน. 2534 : 1 – 2)

ในการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์เป็นหลัก โดยถือว่ามนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศนั้น ทุกสังคมพยายามที่จะพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณภาพมากที่สุด เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสมในสังคม โดยผ่านกระบวนการอบรมที่เรียกว่าการศึกษาเป็นสำคัญ

การศึกษาคือการเรียนเพื่อรู้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่จะพัฒนามนุษย์ให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน ดังที่ได้กล่าวมาในข้างต้น

ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงต้องมีการจัดวางจุดมุ่งหมายให้เหมาะสมรอบคอบและเมื่อเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว จึงดำเนินการผลิตให้เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้จัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุลโดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้และทักษะ

ด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เริ่มใช้ในปีการศึกษา 2545 ซึ่งโรงเรียนที่ใช้เรียกว่าโรงเรียนนาร่อง ในปีการศึกษา 2546 ได้ให้เริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ในปีการศึกษา 2547 ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 4 และ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 4 และ 5 ปีการศึกษา 2548 ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทุกชั้นเรียน โดยโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย ทางกระทรวงศึกษาธิการจะประกาศรายชื่อให้ทราบ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 1-3)

ในการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 วิชาพลศึกษาอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในสมัยก่อนนั้นผู้คนมักจะมองว่าพลศึกษาเป็นการพัฒนาในทางร่างกายเพียงอย่างเดียวเพราะว่ากิจกรรมต่างๆ ในทางพลศึกษาทำให้มองเห็นชัดเจนในเฉพาะด้านเท่านั้น แต่ในปัจจุบันนี้ความคิดต่างๆ เหล่านี้ได้เปลี่ยนไปแล้ว เพราะทุกสิ่งทุกอย่างต้องมีความสัมพันธ์กันทั้งทางร่างกาย จิตใจ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกันไป พลศึกษาเป็นวิชาแขนงหนึ่งของกระบวนการศึกษาที่ไม่ได้มุ่งพัฒนาเพียงด้านร่างกาย แต่พลศึกษามีเป้าหมายคือ 1) ใช้กิจกรรมเหล่านั้นไปอยู่ในชีวิตประจำวัน คือโปรแกรมพลศึกษาเป็นเรื่องของการช่วยผู้เรียนได้รู้จักการรวบรวมเอากิจกรรมพลศึกษา บางรูปแบบมาใช้ในชีวิตประจำวันจะได้ประสบการณ์ที่ดีมีคุณค่าต่อสุขภาพ 2) พัฒนาทางทักษะ คือการช่วยปรับปรุงทักษะทางร่างกาย ซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการถ่ายทอดทักษะอย่างถูกต้องเป็นลำดับขั้นตอนจากผู้สอน 3) พัฒนาทางด้านสมรรถภาพทางกาย คือการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จกับการออกกำลังกายและกิจกรรมทางพลศึกษาเป็นหนทางนำไปสู่ผู้ที่มีสุขภาพดี 4) พัฒนาทางด้านอารมณ์และสังคม สิ่งแวดล้อมในกิจกรรมพลศึกษาช่วยผู้เรียนมีประสบการณ์ เกิดพัฒนาการทางทักษะด้านสังคมและอารมณ์ ซึ่งประสบการณ์นี้ได้มาจากการเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน รู้แพ้รู้ชนะในเกมนกีฬา ประสบการณ์ดังกล่าวมีความสำคัญต่อผู้เรียนมากเพราะจะฝึกให้รู้จักคนในสังคมภายนอก 5) พัฒนาการด้านความรู้ซึ่งเกี่ยวกับความรู้ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออกกำลังกายซึ่งทำให้ทราบถึงประโยชน์ในการออกกำลังกายว่ามีประโยชน์อย่างไร สามารถนำไปใช้บอกกล่าวผู้อื่นได้ (วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. 2539 : 25 –27)

ในการที่เรียนพลศึกษานั้น สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีความพร้อมในการจัดการศึกษาให้นักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความพึงพอใจในการเรียน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับผู้เรียนเพราะว่าเป็นความรู้สึกของผู้เรียนว่าพอใจเพียงใดต่อสิ่งที่กำลังสัมผัสอยู่ถ้าผู้เรียนมีพอใจมีความสุขความสบายใจแล้วจะทำให้ผู้เรียนอยากที่จะเรียนรู้ อยากที่จะค้นหาความจริง ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการเรียน เมื่อผู้เรียนมีความสุขในการเรียนจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ มีคุณภาพที่จะเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป การที่จะทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้วิชาพลศึกษาได้ผลดีนั้น ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญหลายประการ ซึ่งความพึงพอใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาพลศึกษา การจัดสภาพการเรียนหรือจัดบรรยากาศใน

การเรียนรู้ที่เหมาะสมจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจและสนุกสนานกับการเรียนนั้นๆ ครูบางคนมักปรารถานักเรียนบางคนไม่ใส่ใจหรือกระตือรือร้นในการเรียนเท่าที่ควร ซึ่งอาจเป็นเพราะครูไม่สามารถจัดบรรยากาศในการเรียนให้นักเรียนสนใจหรือพึงพอใจได้ดังนั้นในการจัดการเรียนพลศึกษาควรเริ่มจัดตั้งแต่ 1) เรื่องของจุดมุ่งหมาย เพื่อที่จะทำให้เด็กนักเรียนรู้ว่าเรียนอะไรและเมื่อเรียนไปแล้วจะได้อะไรบ้างกับการเรียน 2) ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ซึ่งเนื้อหาสาระต่าง ๆ จะมีอยู่ในตัวหลักสูตรเอง 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน 5) ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก 6) ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีความสำคัญยิ่งในการเรียนพลศึกษา (สุวิทย์ สว่างโรจน์ . 2546 : 9 ; อ้างอิงจาก วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2537 : 70)

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 นั้น จังหวัดราชบุรีมีจำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี จำนวน 26 โรงเรียน ปีการศึกษา 2547 มีโรงเรียนเพียงแค่ 6 โรงเรียนเท่านั้นที่เป็นโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย โดยแยกเป็น 1 โรงเรียนนาร่อง และ 5 โรงเรียนเครือข่าย

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ว่ามีสภาพความพึงพอใจมากน้อยเพียงใดต่อการเรียนพลศึกษา เพื่อที่จะนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนพลศึกษาในปีต่อๆ ไปให้ดียิ่งขึ้นเพื่อที่เด็กนักเรียนจะได้มีคุณภาพที่ดี ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 จำแนกเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่มีต่อการเรียนพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 และทำให้ทราบความแตกต่างของความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนพลศึกษาและเป็นข้อมูลให้ผู้ที่สนใจนำไปศึกษาและวิจัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่เรียนพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ซึ่งเป็นโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่ายจำนวน 6 โรงเรียน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 1,365 คน นักเรียนหญิง 3,162 คน รวมทั้งสิ้น 4,527 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่เรียนพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 เป็นนักเรียนชาย 130 คน นักเรียนหญิง 227 คน รวมทั้งสิ้น 357 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2544 : 199 ; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้จึงกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน เป็นนักเรียนชาย 150 คน นักเรียนหญิง 250 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำแนกตามเพศ คือเพศชายและเพศหญิง
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่เรียนพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547

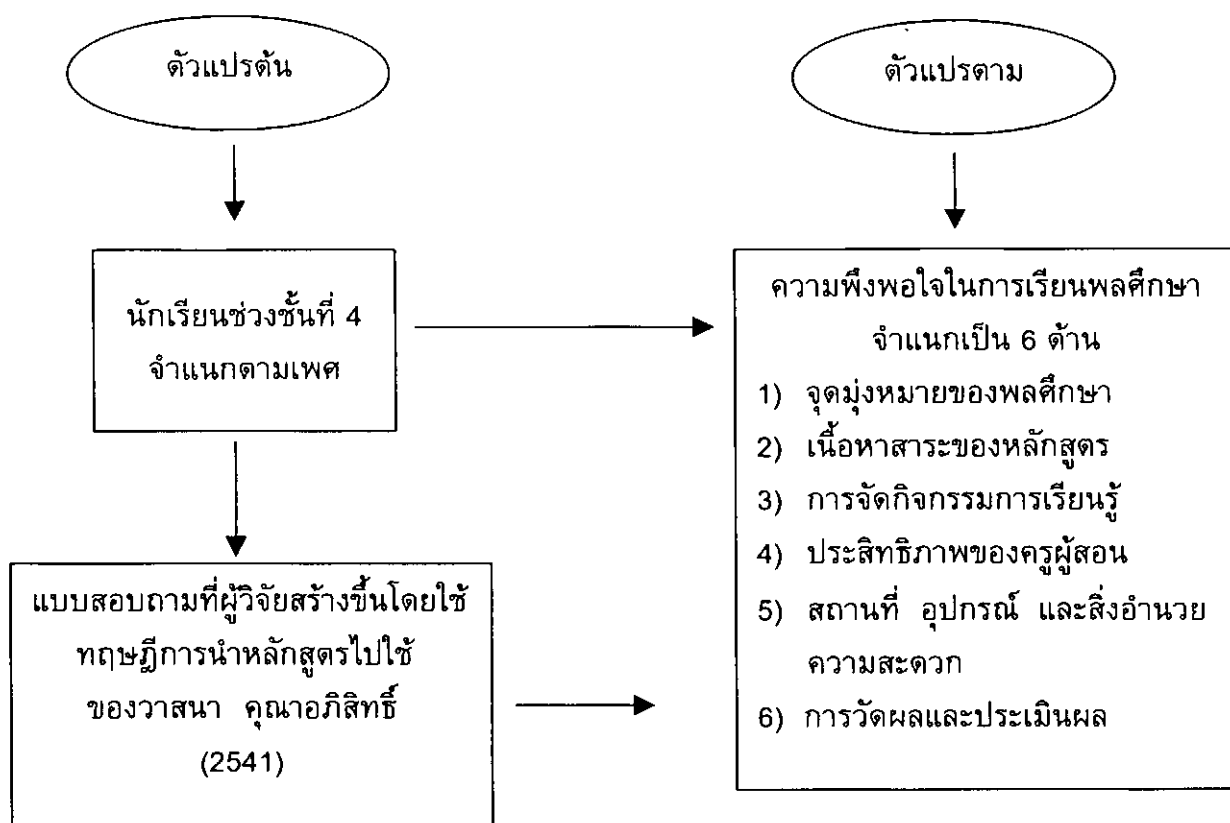
นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจ หมายถึง คุณภาพหรือระดับความพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจ อารมณ์ ความรู้สึก และแรงจูงใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนพลศึกษา
2. การเรียนพลศึกษา หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับวิชาที่ใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย เป็นสื่อ ซึ่งจุดมุ่งหมายของพลศึกษาเน้นการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม
3. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง หลักสูตรแกนกลางของประเทศไทยที่มีโครงสร้างของหลักสูตร ที่สามารถยืดหยุ่นได้ กำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบ่งเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น 4 ช่วงชั้น และแบ่งออกเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
4. นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
5. เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาให้ความรู้ทางวิชาการที่อยู่ในจังหวัดราชบุรี ซึ่งมีทั้งหมด 2 เขต

6. โรงเรียนนาร่อง หมายถึง โรงเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนนาร่อง ในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2545

7. โรงเรียนเครือข่าย หมายถึง โรงเรียนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนั้นคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยศึกษาจากโรงเรียนนาร่องเป็นแบบอย่างโดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2545

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของความพึงพอใจ
2. วิธีสร้างแรงจูงใจในพลศึกษา
3. ปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้การเรียนพลศึกษาได้ผลดี
4. ความหมายและความสำคัญของพลศึกษา
5. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพลศึกษา
6. องค์ประกอบการสอน
7. ข้อคำนึงในการสอน
8. คุณสมบัติครูพลศึกษา
9. ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร
10. ทฤษฎีการนำหลักสูตรไปใช้
11. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 12.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 12.2 งานวิจัยในประเทศไทย

1. ความหมายของความพึงพอใจและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

กิลเมอร์ (ประภา ตุลานนท์. 2540 : 23 ; อ้างอิงจาก Gilmer. 1972 : 25) อธิบายว่า ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึงผลของทัศนคติต่างๆ ของบุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงาน และมีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งความพื่อนั้น ได้แก่ ความรู้สึกที่มีความสำเร็จในผลงาน รู้ว่าได้รับการยกย่องและรู้สึกว่ามีโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน

กู๊ด (ประภา ตุลานนท์. 2540 : 23 ; อ้างอิงจาก Good. 1973 : 320) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง คุณภาพหรือระดับความพอใจ ซึ่งเป็นผลจากความสนใจต่างๆ และทัศนคติของบุคคลต่อกิจกรรม

จากความหมายต่าง ๆ ข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึก และทัศนคติของบุคคลอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจ ซึ่งจะปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่างๆ ของบุคคลซึ่งสเตราส์ และเซเลส (ประภา ตุลานนท์. 2540 : 23 ; อ้างอิงจาก Strauss and Sayless. 1960 : 119 – 121) ได้กล่าวว่า

เมื่อบุคคลมีความพึงพอใจในกิจกรรมใด บุคคลจะปฏิบัติภารกิจนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การในการจัดการเรียนการสอน การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ สมบูรณ์ พรธนาภพ และชัยโรจน์ ชัยอินคำ (ประภา ตุลานนท์. 2540 : 23 ; อ้างอิงจาก สมบูรณ์ พรธนาภพ และชัยโรจน์ ชัยอินคำ. 2518 : 415) กล่าวว่า การที่บุคคลจะเรียนรู้หรือมีพัฒนาการและความเจริญงอกงามนั้น บุคคลจะต้องอยู่ในสภาวะพึงพอใจสุขใจเป็นเบื้องต้น นั่นคือ บุคคลจะต้องได้รับการจูงใจทั้งในลักษณะนามธรรมและรูปธรรม สรุปไว้ว่านักศึกษาที่สติปัญญาเท่ากัน ถ้ามีแรงจูงใจในการเรียนต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของฮิลล์ (ประภา ตุลานนท์. 2540 : 23 อ้างอิงจาก Hill. n.d.) ที่ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดเมื่อผู้เรียนได้รับการจูงใจ

กล่าวโดยสรุป แรงจูงใจเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ เพราะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการสอนสูงมาก ดังนั้นในการเรียนการสอนผู้บริหารและผู้สอนจะต้องพยายามสร้างสิ่งจูงใจให้เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ มีความสนใจต่อการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะว่าการเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จได้ก็เพราะผู้บริหารและผู้สอนให้ความสำคัญรวมทั้งเป็นความพยายามของผู้เรียนด้วยนั่นเอง

1.1 ทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับแรงจูงใจ

แรงจูงใจหรือการจูงใจ (Motivation) หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นหรือถูกผลักดันให้แสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดหมายปลายทางที่วางไว้ (ประภา ตุลานนท์. 2540 : 24 ; อ้างอิงจาก สุนีย์ ซีรดากร. 2525 : 85) แต่การจูงใจจะมีได้ต้องอาศัยสิ่งจูงใจเป็นเครื่องล่อ ดังที่ (ประภา ตุลานนท์. 2540 : 24 ; อ้างอิงจาก สมพงศ์ เกษมสิน. 2517 : 108) กล่าวไว้ว่า การจูงใจหมายถึงความพยายามชักจูงให้ผู้อื่นแสดงออกหรือปฏิบัติตามสิ่งจูงใจ สำหรับสิ่งจูงใจเป็นเครื่องล่อหรือกระตุ้นให้เกิดการจูงใจนั้นสอดคล้องกับกู๊ด (Good. 1959 : 281) ให้ความหมายแรงจูงใจไว้ว่า แรงจูงใจหมายถึงวัตถุประสงค์หรือสภาวะใดๆ ที่สามารถเร้าให้เกิดการจูงใจได้

นักจิตวิทยาแบ่งการจูงใจเกี่ยวกับการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (ประภา ตุลานนท์. 2540 : 24 ; อ้างอิงจาก สุนีย์ ซีรดากร. 2525 : 88 – 8)

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ได้แก่ การจูงใจที่เกิดจากความรู้สึกภายในของผู้เรียนเอง เช่น ความต้องการ ความสนใจ และทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น อยากเรียน เต็มใจและตั้งใจเรียน เพราะต้องการความรู้ มิใช่เรียนเพราะหวังผลอย่างอื่น

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) ได้แก่ การจูงใจที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกมาชักจูงหรือกระตุ้นให้เกิดการจูงใจภายในขึ้น เป็นต้นว่า วิธีสอน บุคลิกภาพของผู้สอนและเทคนิคที่ครูใช้ในการสอนจะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียน การกระทำที่เกิดจากแรงจูงใจภายนอกไม่ได้เป็นการกระทำเพื่อความสำเร็จในสิ่งนั้นอย่างแท้จริงแต่เป็นการกระทำเพื่อสิ่งจูงใจอย่างอื่น เช่น การเรียนที่หวังคะแนน นอกเหนือไปจากการได้รับความรู้

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ การจูงใจภายในจึงเป็นลักษณะการจูงใจที่ดี และมีอิทธิพลที่สุดต่อกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจภายในขึ้น โดยใช้การจูงใจภายนอกช่วยผู้เรียนเกิดความสนใจ เช่น ใช้หลักการให้รางวัลและลงโทษ การชมเชยและการตำหนิ การแข่งขันและการร่วมมือต่างๆ (ประภา ตูลานนท์. 2540 : 25 ; อ้างอิงจาก สมบูรณ์ พรธนาภพ และชัยโรจน์ ชัยอินคำ. 2518 : 417) แต่ในความเป็นจริงการจัดการศึกษาโดยทั่วไปมักพบว่า การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายในขึ้นนั้น กระทำได้ยากมาก เพราะเหตุนี้ ในการจัดการศึกษาจึงพบเสมอว่า ส่วนใหญ่จะสร้างแรงจูงใจภายนอกก่อน เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจภายในขึ้นภายหลังและในการสร้างแรงจูงใจ ไม่ว่าจะเป็นแรงจูงใจภายในหรือภายนอก จะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลา จึงจะบังเกิดผลดี ทั้งนี้เพราะว่าเมื่อร่างกายเกิดความต้องการจะทำให้เกิดแรงขับหรือแรงจูงใจที่เป็นตัวกระตุ้นหรือผลักดันให้ร่างกายแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการพฤติกรรมที่กระทำจึงมีทิศทางหรือจุดมุ่งหมาย เมื่อร่างกายได้สิ่งที่ต้องการแล้วก็จะเกิดความพึงพอใจแรงขับก็จะลดลง (ประภา ตูลานนท์. 2540 : 25 ; อ้างอิงจาก ชูชีพ อ่อนโคกสูง. 2522 : 40) เพราะฉะนั้นในการเรียนการสอนผู้สอนจะต้องพยายามสร้างสิ่งจูงใจให้ผู้เรียนเกิดแรงขับหรือแรงจูงใจอย่างสม่ำเสมอ เพื่อผู้เรียนจะได้สนใจติดตามบทเรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เรียนรู้อย่างได้ผล

แต่เนื่องจากแรงจูงใจเกิดจากความต้องการ ผู้สอนจึงจำเป็นต้องทราบถึงความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง เพื่อจะได้หาแนวทางสร้างสิ่งจูงใจตอบสนองได้อย่างเหมาะสม

1.2 ความต้องการพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ

มนุษย์ทุกคนล้วนมีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น แต่ความต้องการของมนุษย์นั้นมีมากมาย ซึ่งมาสโลว์ (ประภา ตูลานนท์. 2540 : 25 ; อ้างอิงจาก Maslow. 1970 : 35 – 51) ได้จัดลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต่ำสุดไปสู่ขั้นสูงสุดเป็น 5 ขั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านสรีรวิทยา (Physiological Needs) ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ และอากาศ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต ถ้ามนุษย์ไม่ได้รับการสนองตอบในขั้นนี้ ก็จะไม่มีความต้องการในขั้นถัดไป
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) มนุษย์จะรู้สึกปลอดภัย เมื่อสิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งที่รู้จักมักคุ้นและจะกลัวสิ่งที่แปลกไปจากเดิม
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) คนทุกคนอยากได้รับความรักจากคนอื่น อยากเป็นเจ้าของ และในขณะเดียวกันอยากให้ตนเป็นที่รักและเป็นของใครสักคน บุคคลจะรู้สึกเหงาและว่าเหงาและขาดความอบอุ่น ถ้ารู้สึกว่ามีใครรักหรือไม่รู้ว่าใครจะรักใคร ความต้องการชนิดนี้คนที่ขาดมากยิ่งต้องการมากเพื่อชดเชย

4. ความต้องการเห็นตนเองมีคุณค่า (Esteem Needs) เป็นความต้องการยอมรับจากผู้อื่น และต้องการความภาคภูมิใจในตนเองด้วย แต่ถ้าความต้องการนี้ไม่ได้รับการตอบสนองจะก่อให้เกิดความรู้สึกต่ำต้อย ไร้ค่า อ่อนแอ หมดหวัง ไม่มีความหมายในสายตาผู้อื่น

5. ความต้องการที่จะทำความเข้าใจตนเอง (Needs for Self-Actualization) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเองตรงตามสภาพที่ตนเองเป็นอยู่จริง ยอมรับในส่วนที่เป็นจุดอ่อนและจุดบกพร่องของตนเอง ต้องการที่จะเป็นคนชนิดที่เราเป็นไปได้ดีที่สุด ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง ทำให้มีความสุข และทำงานได้เต็มตามความสามารถ

การศึกษาถึงความต้องการพื้นฐานดังกล่าวของบุคคล นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทำให้เข้าใจเหตุผลในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล และช่วยให้มองเห็นแนวทางที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความรู้สึก ความเข้าใจ และพฤติกรรมของบุคคลได้ในที่สุด

2. วิธีการสร้างแรงจูงใจในพลศึกษา

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 82 – 86) กล่าวว่า แรงจูงใจมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษามากไม่น้อยกว่าการเรียนการสอนอย่างอื่น การที่ครูสามารถหาวิธีสร้างแรงจูงใจที่ดีได้นั้นนอกจากจะช่วยทำให้การเรียนการสอนของนักเรียนได้บรรลุถึงจุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังจะเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาและสามารถนำวิชาพลศึกษาไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองในชีวิตประจำวัน ทั้งในระหว่างที่ศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียนและหลังจากออกจากโรงเรียนไปแล้วด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจในวิชาพลศึกษาอาจกระทำดังต่อไปนี้

1. การสร้างความพอใจในการเรียนและการฝึก

เหตุผลที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนวิชาพลศึกษาก็คือความรู้สึกพอใจในการกระทำหรือการฝึกของตนเองในระหว่างที่เรียนวิชาพลศึกษานั้นๆ ฉะนั้นในการเรียนแต่ละครั้งครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม และมีโอกาสได้ทดลองความสามารถของตนเองในประสบการณ์ใหม่ๆ ในช่วงเวลาเรียนอย่างทั่วถึงกัน โดยปกติถ้านักเรียนมีความสนุกสนานและประสบความสำเร็จในการกระทำของตนเองมักจะช่วยทำให้นักเรียนมีความสนใจและต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ต่อไปอีก แม้จะเป็นนอกเวลาเรียนก็ตาม ฉะนั้นครูผู้สอนควรเลือกวิธีการสอน กิจกรรม อุปกรณ์การสอนและสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมและทดลองในประสบการณ์หรือทักษะใหม่ๆ อย่างทั่วถึงกัน ตัวอย่างเช่น ในการสอนวิธีเลี้ยงลูกบาสเกตบอล ครูควรมีลูกบาสเกตบอลให้นักเรียนได้ฝึกเลี้ยงลูกพร้อมๆ กัน ทุกคนในเวลาเดียวกัน หรือถ้ามีลูกบาสเกตบอลไม่ครบทั่วทุกคน ก็ควรจะแบ่งนักเรียนออกเป็นหมู่เท่าจำนวนลูกบาสเกตบอลที่มีอยู่นั้น และให้แต่ละหมู่ผลัดเปลี่ยนกันเลี้ยงลูกหมุนเวียนกันไป โดยแต่ละคนไม่ต้องเลี้ยงลูกนานเกินไป เพื่อไม่ให้คนอื่นๆ ยืนรออยู่ในแถวนานเกินไปจะทำให้นักเรียนเกิดความ

เบื่อหน่ายหรือถ้าเป็นการสอนยิ่งประตุ นักเรียนแต่ละคนก็ควรจะได้มีโอกาสยิงประตุลงห่วงด้วย เหล่านี้เป็นต้น

2. การจัดกิจกรรมให้เหมาะสม

การจัดกิจกรรมเพื่อให้ นักเรียนได้มีส่วนร่วมตามความสามารถหรือความต้องการของ ร่างกายและจิตใจจะทำให้ นักเรียนสนุกสนาน มีความพยายามและมีความสำเร็จมากยิ่งขึ้น เป็นการ ดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดีอีกวิธีหนึ่ง กิจกรรมบางอย่างถ้ายากเกินไป นักเรียนเห็น ว่าเกินความสามารถของตนเองที่จะกระทำได้ จะเกิดความท้อถอยหรือความเบื่อหน่ายในการเรียน ขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าการเรียนการสอนที่มีทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเรียนรวมกันด้วย แล้ว ความแตกต่างของนักเรียนก็ยิ่งมากขึ้น ครูก็ควรจะได้พึงระวังในความแตกต่างนี้มากเป็นพิเศษ

3. วิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ

วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพเป็นหัวใจที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้นักเรียนมีความตื่นตัว กระตือรือร้น และสนใจที่จะเรียน หรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า นักเรียนจะชอบเรียนหรือสนใจใน การเรียนวิชาพลศึกษา มากน้อยเพียงใดขึ้นกับวิธีการสอนของครูว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด วิธีการ สอนที่ไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากจะทำให้ นักเรียนไม่มีความสนใจในการเรียนแล้วยังจะทำให้เกิด ปัญหาในการปกครองชั้นอีกด้วย ฉะนั้น ในการสอนวิชาพลศึกษาที่ดีนั้นครูควรกำหนดวัตถุประสงค์ ให้ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์นั้นได้ มีการเลือกวิธีการสอน การจัดชั้นการฝึก ตลอดจนอุปกรณ์การสอนและสถานที่ในการสอนที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอ เพื่อให้ทุกคนได้ สามารถมีส่วนร่วม และได้เรียนและฝึกหัดทักษะด้วยความสนุกสนานอย่างทั่วถึงกันพร้อมๆ กันโดยไม่เบื่อหน่ายและในขณะเดียวกันนักเรียนก็รู้สึกว่าคุณสามารถฝึกหัดหรือเรียนสิ่งที่ครูกำหนดไว้ได้

4. การสร้างสภาพการณ์ที่ท้าทายต่อนักเรียน

นักเรียนมักจะชอบการทำท่ายในด้านต่างๆ สำหรับทางด้านพลศึกษา นักเรียนต้องการทำ ทายในความสามารถของตนเอง หรือทดลองความสามารถของตนเอง เช่น ทดสอบว่าตนมีความ สามารถมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น หรือมาตรฐานโดยทั่วไปจะสูงหรือต่ำใกล้เคียง กันอย่างไร โดยเฉพาะในกิจกรรมส่วนบุคคลง่ายๆ ที่เกี่ยวกับการวัดกำลัง ความแข็งแรง ความทน ทานของกล้ามเนื้อ ความอ่อนตัวของร่างกาย ด้วยการวิ่ง การกระโดด การดึงข้อ การลุก-นั่ง หรือ ความแม่นยำในการยิงประตุ การส่งลูก การรับลูก การขว้าง การปา การทุ่ม เหล่านี้เป็นต้น และควร จะมีวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการทดสอบ นั้นๆ ด้วย ซึ่ง ทำได้โดยเอาสถิติหรือรายละเอียดของสถิติความสามารถทางด้านต่างๆ ของนักเรียนในห้องเรียน หรือ ของทั้งโรงเรียน หรือของนักเรียนในบริเวณและวงเดียวกัน ดัดไว้กับฝาผนังให้เห็นได้โดยชัดเจน และการติดสถิติเหล่านี้ควรเป็นไปในลักษณะเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้มีความพยายามมากขึ้น และได้มีการเปรียบเทียบกับความสามารถของตนเอง และผลที่ได้ก็คือเป็นการเพิ่มความสามารถของ นักเรียนโดยไม่รู้สึกตัว

5. การจัดการแข่งขัน

เมื่อนักเรียนได้เรียนทักษะแต่ละครั้งแล้ว ควรจะให้นำทักษะที่ได้เรียนไปแล้วนั้นไปใช้แข่งขันในสภาพการณ์ของการแข่งขันอย่างแท้จริง ซึ่งอาจจะเป็นการแข่งขันที่ใช้ทักษะนั้นอย่างเดี่ยวในรูปของรีเลย์หรือการแข่งขันผสมทักษะอย่างอื่นในรูปของเกมการเล่น ตัวอย่างเช่น การเรียนทักษะเกี่ยวกับการส่งลูกและเลี้ยงลูก เมื่อนักเรียนได้เรียนทักษะการส่งลูก รับลูก และได้ฝึกหัดจนสามารถทำได้พอสมควรแล้ว ครูอาจจะจัดให้นักเรียนฝึกหัดเลี้ยงลูกและส่งลูกแข่งขันในรูปรีเลย์ เป็นต้น

6. การจัดกิจกรรมที่มีความหมายต่อนักเรียน

กิจกรรมต่างๆ ที่นำมาสอนนักเรียน ควรจะมีความหมายต่อนักเรียนในแง่ที่ว่า นักเรียนสามารถนำทักษะนั้นไปใช้นอกเวลาเรียน นอกห้องเรียน นอกโรงเรียนหรือในชีวิตประจำวันอย่างไร เช่น กิจกรรมบางอย่าง เมื่อนักเรียนได้เรียนแล้วก็สามารถนำไปใช้เล่นหรือออกกำลังกายในเวลาว่างได้ เช่น ตะกร้อ แบดมินตัน เทนนิส วูเลย์บอล หรือการออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพของร่างกาย เช่น การวิ่งอยู่กับที่ การกระโดดเชือก การดันพื้น การดึงข้อ หรือท่ากายบริหารต่างๆ กิจกรรมเหล่านี้ถ้าครูได้นำมาสอน และให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการนำไปใช้แล้วจะทำให้ นักเรียนเห็นประโยชน์และความสำคัญของกิจกรรม และนำกิจกรรมนั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

7. การยกย่องในความสำเร็จ

การยกย่องในความสำเร็จถือเป็นประเพณีอย่างหนึ่งในสังคม คือถ้าผู้ใดมีความสามารถเป็นพิเศษแล้วจะมีเครื่องหมายหรือสิ่งของเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของความสามารถหรือความสำเร็จนั้นๆ ตัวอย่างเช่นอาจจะให้เป็นของรางวัล ประกาศนียบัตร หรือประกาศชื่อให้เป็นที่รับรู้ อย่างไรก็ตามการให้รางวัลนี้ควรเป็นการให้รางวัลที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นๆ โดยตรงที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ต่อไปอีก

8. การจัดกิจกรรมพิเศษส่งท้าย

วิธีการสร้างแรงจูงใจของนักเรียนในการเรียนวิชาพลศึกษาอีกอย่างหนึ่งก็อาจจะทำได้โดยจัดกิจกรรมพิเศษ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมและใช้ประสบการณ์ที่ได้เรียนมาแล้วทั้งหมดในการแข่งขันเป็นพิเศษในตอนเรียนจบหน่วยของการเรียนหนึ่งๆ การจัดเช่นนี้ก็จะเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้มีการฝึกซ้อมในกีฬาหรือทักษะนั้นๆ เป็นประจำ ตัวอย่างเช่น การเรียนบาสเกตบอล ถ้านักเรียนได้ทราบว่าเป็นตอนจบหรือสิ้นสุดการเรียนบาสเกตบอลแล้วจะมีการจัดการแข่งขันบาสเกตบอลระหว่างหมู่ระหว่างสี ระหว่างห้องเรียนหรือระหว่างชั้นชั้น ก็จะทำให้นักเรียนมีจุดหมายปลายทางและความพยายามฝึกซ้อมเพื่อเตรียมสำหรับการแข่งขันนั้นๆ ต่อไปอีก การจัดกิจกรรมพิเศษนี้อาจทำได้ 2 วิธีคือ การจัดแข่งขันกับตนเองและการจัดแข่งขันกับผู้อื่น

8.1 การจัดแข่งขันกับตนเอง คือ การจัดการแข่งขันกับความสามารถหรือคะแนนของตนเองตามหลักจิตวิทยา เป็นวิธีการที่ตืออย่างหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนักเรียนที่อยู่ในวัยเด็ก ซึ่งในชีวิตประจำวันก็มีการแข่งขันมากอยู่แล้ว ฉะนั้นไม่ควรจะเน้นให้นักเรียนต้องมีความกดดันในการ

แข่งขันกับคนอื่นอีกมากเกินไป โดนเน้นให้มีการแข่งขันกับความสามารถหรือคะแนนของตนเอง เช่น แข่งขันกับตนเองในคะแนนของการตั้งข้อ การกระโดดไกล การกระโดดสูง การลูก-หนัง การวิ่ง การขว้าง การปา หรืออื่นๆ เป็นต้น

8.2 การแข่งขันกับผู้อื่น ถือเป็นลักษณะการเป็นอยู่ของชีวิตในสังคมเราอย่างหนึ่ง เช่น การแข่งขันในการทำงาน แข่งขันในการทำมาหาเลี้ยงชีพ และแข่งขันกันเพื่อฐานะการเป็นอยู่ในสังคม อาจกล่าวได้ว่าการแข่งขันเหล่านี้เป็นรากฐานของวัฒนธรรมของสังคมที่เราอยู่ก็เป็นได้ทุกคนจึงไม่มีทางเลือกเสีย วิธีที่จะจัดประสบการณ์ให้เราสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการแข่งขันนี้ได้โดยถูกต้องก็คือ การจัดการแข่งขันกีฬา และการแข่งขันกีฬาให้เหมาะสมกับสภาพทางร่างกายและจิตใจของนักเรียน จะเป็นการช่วยเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้และสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี การจัดและดำเนินการแข่งขันกีฬาควรให้เป็นตามหลักการและวิธีการเพื่อประโยชน์ของการแข่งขันกีฬาอย่างแท้จริง การจัดการแข่งขันกีฬาที่ดำเนินการตามหลักการและวิธีการที่ถูกต้อง จะเป็นเครื่องจูงใจให้นักเรียนต้องการเล่นกีฬาลงจากโรงเรียนเล็กแล้วมากยิ่งขึ้น ครูผู้สอนควรจัดหาวิธีการจากการแข่งขันกีฬาเพื่อส่งเสริมและเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจในการเล่นกีฬามากยิ่งขึ้น จากการวิจัยอาจสรุปได้ว่าการแข่งขันจะมีผลต่อนักเรียนดังนี้

1. การแข่งขันจะช่วยเพิ่มความพยายามมากขึ้น แต่คุณภาพนั้นอาจจะเหมือนเดิมหรือลดลงก็ได้
2. การแข่งขันถ้าเป็นกันเองมากเท่าไร ก็จะได้ผลดีมากขึ้นเท่านั้นด้วย
3. การที่นักเรียนจะมีแรงจูงใจจากการแข่งขันมากน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับกรณีที่นักเรียนคิดว่าโอกาสที่จะทำได้นั้นมากน้อยเพียงใดด้วย
4. เด็กโตสนองตอบต่อการแข่งขันมากกว่าเด็กเล็ก
5. เด็กที่มีความสามารถปานกลางหรือต่ำกว่าระดับปานกลาง มีความกระตือรือร้นต่อการแข่งขันมากกว่าเด็กที่มีความสามารถสูง

9. หลีกเลี่ยงการเน้นแรงจูงใจมากเกินไป

ถ้าครูพลศึกษาเน้นในเรื่องแรงจูงใจมากเกินไป อาจจะเป็นผลเสียต่อความสนใจของนักเรียนที่จะทำให้เด็กมีความสนใจต่อการร่วมกิจกรรมต่อไปอีกด้วยก็ได้ หลักสำคัญที่ควรทราบเพื่อหลีกเลี่ยงการเน้นแรงจูงใจมากเกินไปมีดังนี้

- 9.1 การเรียนรู้จะเพิ่มตามขนาดการเพิ่มของแรงจูงใจเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น
- 9.2 การเรียนรู้ที่ได้ผลมากที่สุดจะเกิดขึ้นในขณะที่มีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 9.3 จุดสูงสุดในการเรียนรู้จะขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ คือ
 1. ความยากง่ายของสิ่งที่เรียน
 2. ความสามารถของผู้เรียน
 3. ระดับของแรงจูงใจ
 4. ความพร้อมของผู้เรียนที่จะได้รับการกระตุ้นจากแรงจูงใจนั้น

9.4 เมื่อนักเรียนมีความหวั่งกังวลหรือความเครียดจนเลยจุดสูงสุด การเรียนรู้จะหยุด

ชะงัก

9.5 การเพิ่มจำนวนแรงจูงใจ จะเพิ่มความแตกต่างในระหว่างบุคคลในกลุ่ม

9.6 การสร้างแรงจูงใจให้อยู่ในระดับปานกลางจะมีผลให้มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้สูง

สุด

10. การหลีกเลี่ยงความผิดหวัง

เด็กแต่ละคนสนองตอบต่อความผิดหวังแตกต่างกัน บางคนสนองตอบต่อการผิดหวังและความล้มเหลวด้วยการก้าวร้าว หรือด้วยพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม หรือนักเรียนบางคนอาจแยกตัวออกจากสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจสร้างปัญหาทางด้านพฤติกรรมในภายหลังทั้งสิ้น ฉะนั้นการจัดกิจกรรมพลศึกษาควรจะต้องป้องกันความล้มเหลวนี้ให้มากที่สุด เช่น จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสหรือสามารถทำได้สำเร็จทุกคนหรืออาจจะแบ่งนักเรียนออกเป็นหมู่ตามระดับความสามารถ ในกรณีที่นักเรียนไม่สามารถที่จะทำกิจกรรมบางอย่างสำเร็จได้ ครูควรจะให้ความช่วยเหลือทันที ทั้งในแง่การให้กำลังใจ การแก้ไขข้อบกพร่อง และการฝึกซ้อม เพื่อให้ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ

วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2539 : 78 – 80) กล่าวว่า ครูที่ประสบความสำเร็จในการสอน คือครูที่สามารถจะนำหลักการจูงใจมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ดังนั้นปัญหาการสอนที่ว่าครูจะเตรียมบทเรียนและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียนได้อย่างไร และจะใช้วิธีสอนแบบใดนักเรียนจึงจะสนใจนั้น สามารถแก้ได้ด้วยการมีความเข้าใจและมีความสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนตั้งใจเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจและประสบความสำเร็จในที่สุด ในทางตรงกันข้ามความไม่เข้าใจนักเรียนจะก่อให้เกิดความเครียด ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัย ความเบื่อหน่ายและการเรียนไม่มีประสิทธิภาพ วิธีจูงใจควรมีดังนี้

1. ให้นักเรียนรู้ผลความก้าวหน้าของตนเองอย่างสม่ำเสมอและรวดเร็ว การได้รู้ผลความก้าวหน้ามีความจำเป็นมาก เพราะนอกจากจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองใกล้จุดมุ่งหมายปลายทางเข้าไปแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนแก้ไขสิ่งบกพร่องได้ทันเวลาด้วย ครูอาจแสดงผลความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคนด้วยกราฟ แผนภูมิ คะแนนดิบ

2. การให้รางวัล รางวัลเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ รางวัลอาจเป็นวัตถุ สิ่งของหรืออาจเป็นคำชมเชยยกย่องก็ได้ การให้รางวัลเป็นวัตถุเป็นการช่วยรักษาระดับการเรียนหรืองานให้คงที่หรือสูงขึ้น และเมื่อถึงเป้าหมายแล้วรางวัลเหล่านี้อาจจะหมดความสำคัญลงเพราะถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนหรือต่อครูแล้ว การให้รางวัลด้วยสิ่งของก็ไม่จำเป็นรางวัลที่เป็นวัตถุ เช่น คะแนน เกรด เข็ม โล่ ฯลฯ เหล่านี้ที่จริงควรเรียกว่าสิ่งล่อใจ (Incentive) จะเหมาะสมกว่า เพราะรางวัลหรือสิ่งล่อใจถ้าให้มากเกินไปก็จะกลายเป็นการเรียนเพื่อรางวัลไม่ใช่การเรียนด้วยใจรัก

3. การทำโทษ เป็นแรงจูงใจภายนอก การทำโทษและการทำให้นักเรียนกลัวว่าจะได้รับโทษยังใช้อยู่ในโรงเรียนทั่วไป แต่ไม่ได้ผลดีนักเพราะความกลัววิตกกังวล และความต้องการหนีความเจ็บปวด จะทำให้นักเรียนเกิดความเครียดในใจและมีการตอบสนองที่แตกต่างกันหรือไม่สามารถจะคาดการณ์ได้ แม้ว่าบางครั้งการทำโทษจะมีประโยชน์อยู่บ้าง แต่มักจะไม่มีผลที่พึงประสงค์ตามมาคือนักเรียนไม่ชอบและก้าวร้าวครู ก่อความรุนแรงและต่อต้านมากขึ้น

4. การสร้างเสริมให้เกิดความต้องการจะเรียนบรูเมอร์ (Brumer) กล่าวว่า รางวัลของการเรียนคือการเข้าใจเนื้อหาตนเอง ครูควรใช้วิธีการที่ดีที่สุดที่จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปใช้ได้ และสร้างแรงจูงใจให้เกิดในตัวนักเรียนด้วย คือถ้านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจได้ปฏิบัติจริง มีทักษะจริงแล้วนักเรียนจะเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ทำให้เขาอยากที่จะเรียนต่อไป การที่นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ที่เกิดแก่ตนเองจะทำให้เกิดพลังในตัวขึ้นมา ครูควรเลือกใช้กิจกรรม วิธีสอน อุปกรณ์ สถานที่ ฯลฯ ให้มีความหมายต่อนักเรียน รวมทั้งวิธีการสอบและการวัดผลด้วย เช่น ใช้ข้อสอบที่ท้าทายนักเรียน

5. การใช้แรงเสริมอย่างตรงเป้าหมาย การสอนทักษะใดก็ตามถ้ามีการให้รางวัลประกอบการสอนและการเรียนไปด้วยแล้วทักษะนั้นๆ จะเกิดขึ้นในตัวนักเรียนได้ เช่น การตั้งเกณฑ์การฝึกยิงประตูบาสเกตบอลไว้ว่า ถ้ายิงได้ 8 ใน 10 ลูกจะได้รางวัลเป็นอะไรตอบแทน เช่น คะแนนเพิ่มขึ้น

3. ปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้การเรียนพลศึกษาได้ผลดี

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 75 –78) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาได้ผลดีนั้น พอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ทักษะทางการกีฬาควรจะเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู ล้วนมีส่วนสำคัญมากในการพัฒนาทักษะเบื้องต้น เพื่อเป็นการปูพื้นฐานการเล่นกีฬาต่อไป ฉะนั้นในวัยเด็กควรจะมีโอกาสได้เคลื่อนไหวเพื่อการเจริญทางด้านกลไกของส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างทั่วถึงกัน ตัวอย่างเช่น มีสถานที่ มีเวลา มีอุปกรณ์ให้เด็กสามารถวิ่ง กระโดด ขว้าง ปา และอื่นๆ ตามธรรมชาติให้มากที่สุดที่จะทำได้ การเคลื่อนไหวของเด็กนักเรียนโดยธรรมชาติในทักษะเบื้องต้นต่างๆ เหล่านี้ นับเป็นระยะแรกของการปูพื้นฐานของการเรียนวิชาพลศึกษา

2. การเปิดโอกาสให้เด็กเล็กๆ ได้มีการพัฒนาในทักษะเบื้องต้นต่างๆ ในระยะแรกควรให้เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรเร่งหรือสร้างสถานการณ์ให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นการบังคับเด็ก ตัวอย่างเช่น การจัดกิจกรรมแข่งขันบางอย่างที่ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกทางอารมณ์มากเกินไปอาจจะทำให้เกิดผลเสียได้ ในระยะแรกควรจะให้ถูกต้อง (เมื่อเด็กนักเรียนได้มีการพัฒนาในทักษะต่างๆ ขึ้นตามลำดับ) แล้วจึงเพิ่มความเร็วและความยากตามลำดับ

3. การสอนแต่ละครั้งนักเรียนควรจะได้รู้เป้าหมายประสงค์ที่ถูกต้องและชัดเจน คือ นักเรียนควรรู้ว่าทักษะหรือสิ่งที่เรียนนั้นๆ ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง เพราะเป็นการช่วยให้นักเรียนสามารถใช้

ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง และหาวิธีการในการเรียนทักษะนั้นๆ ควบคู่ไปกับการฝึกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนทักษะ ถ้าจะให้ผลดีแล้ว การใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้ถูกต้องตามเป้าประสงค์นั้นมีความสำคัญมาก ตัวอย่างเช่น การสอนทักษะเกี่ยวกับการส่งลูกบาสเกตบอล ก็ควรจะได้อธิบายวิธีการส่งลูกบาสเกตบอลนั้นอย่างชัดเจน เมื่อนักเรียนนำทักษะไปฝึกหัดก็จะสามารถใช้ความคิดและวิจารณ์ญาณของตนเองมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบกับทักษะที่ตัวเองได้ฝึกฝนไปกับวิธีที่ถูกต้อง ซึ่งการกระทำเช่นนี้จะช่วยให้การเรียนการสอนทักษะนั้นๆ ได้ผลดียิ่งขึ้นในเวลาอันรวดเร็ว

4. การเรียนทักษะการเคลื่อนไหวต่างๆ จะได้ผลดีมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความพร้อมปัจจัยที่สำคัญต่างๆ เหล่านี้ เช่น กำลังและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความสามารถในการเปลี่ยนทิศทางของร่างกาย ความฉับไว ความอ่อนตัว วงกว้างของสายตา ความคมของสายตา ความตั้งใจของผู้เรียน ความเข้าใจในวิธีการและทักษะของผู้เรียน และการไม่มีอุปสรรคอื่นๆ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจมาขัดขวางในการเรียน ฉะนั้น ในการสอนวิชาพลศึกษา ครูควรจะคำนึงว่าปัจจัยสำคัญต่างๆ เหล่านี้มีพร้อมในตัวนักเรียนหรือไม่ มากน้อยเพียงไร

5. การเรียนที่ได้ผลดีนั้น ผู้เรียนควรมีความรู้สึกรู้สึกพอใจในประสบการณ์และผลที่ได้รับจากการเรียน เพราะตามปกตินักเรียนมักจะชอบฝึกหัดกิจกรรมที่ตนเองมีประสบการณ์ในทางที่ดีและละทิ้งกิจกรรมที่มีประสบการณ์ไม่ดี ฉะนั้นครูพลศึกษาต้องจัดกิจกรรมเพื่อให้ นักเรียนมีประสบการณ์ที่สามารถดึงดูดใจให้มีส่วนร่วมและฝึกหัดในสิ่งที่เรียนนั้นๆ ต่อไปอีก เช่น ครูควรจัดกิจกรรมที่สามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีความสำเร็จตามความสามารถของตนเอง และถ้านักเรียน (ความฝึกฝน) มีความสำเร็จในการเรียนหรือฝึกฝนในกิจกรรมใดแล้ว ครูก็ควรจะให้คำชมเชยด้วยความจริงใจตามสมควรเพื่อจะได้เป็นกำลังใจแก่นักเรียนต่อไปอีก

6. ครูควรใช้วิธีสอนหลายๆ วิธี และแต่ละวิธีควรมีความยืดหยุ่นตามสภาพการณ์นั้นๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรม ความสามารถของครูผู้สอน ความแตกต่างของความต้องการของนักเรียน ตลอดจนอุปกรณ์ สถานที่ และดินฟ้าอากาศหรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ในขณะนั้น วิธีการสอนอย่างหนึ่งอาจจะเหมาะสมกับสภาพการณ์หนึ่ง และวิธีสอนอีกอย่างหนึ่งอาจจะเหมาะสมกับอีกสภาพการณ์หนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญดังกล่าวมาแล้ว

7. การเรียนทักษะต่างๆ ครูควรกำหนดระยะเวลา และกระจายเวลาในการฝึกให้เหมาะสมในกิจกรรมแต่ละอย่างนั้นๆ โดยทั่วไปการเรียนบ่อยครั้งในระยะเวลาสั้นจะได้ผลดีกว่าการเรียนน้อยครั้งและครั้งหนึ่งๆ ใช้เวลานานๆ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการเรียนบ่อยครั้ง โดยแต่ละครั้งใช้ระยะเวลาอันสั้นนั้น อาจทำให้ผู้เรียนมีความเหนื่อยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เมื่อเป็นเช่นนี้ถ้ายังคงฝึกหัดหรือเรียนต่อไปอีกนานๆ อาจจะทำให้นักเรียนเรียนหรือฝึกหัดในทางที่ผิดๆ ก็ได้ ฉะนั้นครูผู้สอนควรจะจัดจำนวนครั้งและระยะเวลาของการเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนที่จะสอน อย่างไรก็ตามในกรณีที่บทเรียนเป็นที่น่าสนใจก็อาจจะเพิ่มเวลาให้ยาวนานขึ้นได้ตามสมควร

8. ในการสอนวิชาพลศึกษา ครูควรจะคำนึงถึงความแตกต่างของอัตราความเร็วของการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนด้วย เพราะอัตราความเร็วของการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านทักษะ มักจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล และความแตกต่างของแต่ละบุคคลนี้ก็แตกต่างกันทั้งในระยะเวลาและระดับความยากง่ายของทักษะ ตลอดจนความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจด้วย นักเรียนบางคนอาจเรียนได้ดีและเร็วในระยะแรก ในระยะหลังอาจเรียนได้ช้าหรือไม่คืบหน้าเลย

ในทางตรงกันข้าม นักเรียนบางคนอาจเรียนช้าในระยะแรก แต่ในระยะหลังอาจเรียนได้ดีและเร็ว ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจมีขึ้นเสมอในการสอนกิจกรรมต่างๆ เป็นประจำ ครูควรจะได้ศึกษาสาเหตุว่าความช้าหรือเร็วในระยะแรกและระยะหลังต่างๆ เหล่านี้สืบเนื่องจากสาเหตุอะไร บางครั้งอาจเนื่องจากวิธีการสอน ระดับความยากง่ายของกิจกรรมการสอน ความขัดแย้งของเป้าหมายที่สอน ความเหนื่อยทั้งทางร่างกายและจิตใจ หรือความจำกัดของลักษณะของร่างกายนักเรียน ฯลฯ ฉะนั้นครูควรพร้อมที่จะแก้สาเหตุต่างๆ เหล่านี้ให้ได้

9. การสอนแต่ละครั้ง ครูควรจะใช้วิธีสอนแบบโดยส่วนรวม (Whole Method) แล้วจึงวิเคราะห์ทักษะนั้นออกเป็นส่วนๆ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนและฝึกหัด แล้วจึงฝึกหัดทักษะโดยส่วนรวมอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีความเข้าใจในสภาพการณ์ของทักษะที่จะนำไปใช้จริงๆ นั้นว่าเป็นอย่างไร ตัวอย่างเช่น ครูจะสอนทักษะของการตีลูกเทนนิสแบบหน้ามือ (Forehand Ground Stroke) ครูก็ควรอธิบายและสาธิตการตีลูกแบบหน้ามือนั้นให้นักเรียนได้เห็นอย่างชัดเจนจริงๆ เสียก่อน หลังจากนั้นครูจึงแยกตำแหน่งของแขน ตำแหน่งของลำตัวตำแหน่งของหัวแร็กเกต ในขณะที่เหวี่ยง ในขณะที่ถูกลูกและในขณะที่ส่งมือตามว่าเป็นอย่างไร เมื่อนักเรียนเข้าใจส่วนประกอบของทักษะแต่ละส่วนแล้ว จึงนำทักษะต่างๆ นั้นมาใช้รวมกันในการเล่นที่แท้จริงต่อไป

10. การเรียนทักษะที่จะให้ได้ผลดีนั้น ผู้เรียนควรฝึกและปฏิบัติในวิธีที่ถูกต้อง ควบคู่ไปกับความเข้าใจในวิธีการนั้นๆ ด้วย เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลอง และฝึกฝนทักษะตามที่ตนเข้าใจและสามารถนำมาวิเคราะห์แก้ไขข้อบกพร่องนั้นๆ ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นก็ควรจะได้รับแก้ไขให้ถูกต้องตั้งแต่ระยะแรก และการฝึกหัดแต่ละครั้งก็ควรจะมีจุดหมายปลายทางตามหลักและวิธีการที่ถูกต้องด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้การเรียนรู้นั้นก็จะเกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

11. การเรียนพลศึกษา ครูพลศึกษาจะต้องมีความสามารถที่จะอธิบายหรือสาธิตทักษะที่จะสอนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ครูควรพร้อมที่จะตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของการฝึกหัดอยู่เสมอและทันท่วงที ในขณะเดียวกันก็สามารถอธิบายให้นักเรียนได้ตรวจสอบตนเองว่าการฝึกของตนนั้นถูกต้องหรือมีข้อบกพร่องอย่างไร ถ้านักเรียนสามารถที่จะช่วยตัวเองได้มากเพียงใด การเรียนทักษะนั้นๆ ก็จะเป็นไปได้เร็วมากเพียงนั้น

12. ครูควรบอกให้นักเรียนได้ทราบผลของการเรียนเป็นระยะๆ เมื่อนักเรียนได้ทราบการพัฒนาของตนเองแล้วจะทำให้มีกำลังใจและตั้งใจเรียนยิ่งขึ้น และทำให้การเรียนได้ผลดี ดังนั้นครูพลศึกษาควรใช้แผนภูมิ กราฟ หรือสิ่งอื่นๆ ในการบันทึกผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะๆ

ตัวอย่าง เช่น ผลของการพัฒนาทางด้านความเร็ว ทางด้านพลังกล้ามเนื้อ ทางด้านความแม่นยำหรืออื่นๆ การกระทำเช่นนี้นอกจากจะทำให้ให้นักเรียนได้ทราบถึงผลของการคืบหน้าของตนแล้ว ยังทำให้นักเรียนสามารถประเมินผลการเรียนของตนตลอดระยะเวลาด้วย

13. ครูควรจะใช้หลักของการเจริญเติบโตของร่างกายเป็นแนวทางในการเลือกกิจกรรมในการสอน เพราะการเจริญเติบโตของร่างกายเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยไม่ต้องมีการฝึกหัดหรือฝึกซ้อมเป็นพิเศษ และจะมีผลสะท้อนโดยตรงต่อการพัฒนาของกำลังความทนทานของกล้ามเนื้อ ทำให้ไม่สามารถเรียนกิจกรรมบางอย่างได้ดีเท่าที่ควร ตัวอย่างเช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ความเจริญเติบโตของร่างกายของนักเรียนในวัยนี้อาจจะไม่พร้อมที่จะเรียนกีฬาเทนนิส เพราะวากีฬาเทนนิสนอกจากจะต้องการการพัฒนาทางด้านกำลัง ร่างกายและกล้ามเนื้อเป็นพิเศษแล้ว ยังต้องการการทำงานประสานกันระหว่างกล้ามเนื้อ แขนขา ลำตัว และสายตาอีกมาก ฉะนั้นครูควรเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับความสามารถหรือการพัฒนาทางร่างกายของนักเรียนในระดับชั้นต่างๆ

14. แรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจมีความสำคัญต่อการเรียนมาก ในการเรียนวิชาพลศึกษา ถ้านักเรียนมีแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจมาก การเรียนวิชาพลศึกษาก็จะดีขึ้น อย่างไรก็ตามแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจที่มาจากความรู้สึกภายในร่างกายและจิตใจของนักเรียนเอง มีบทบาทและได้ผลยาวนานกว่าแรงจูงใจที่มาจากภายนอก ครูพลศึกษาไม่ควรใช้รางวัลหรือคะแนนเป็นเครื่องกระตุ้นหรือจูงใจจากภายนอก เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการอยากเรียนอย่างเดียว ครูควรจะใช้วิธีการสอนและสร้างบรรยากาศของการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการอยากเรียนอย่างเดียว ครูควรจะใช้วิธีการสอนและสร้างบรรยากาศของการสอนเพื่อให้นักเรียนได้มีความสำเร็จ มีความรักและสนใจที่จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียน เนื่องจากเห็นความสำคัญในกิจกรรมนั้นๆ ควบคู่กันไปด้วย ตัวอย่าง เช่น การสร้างบรรยากาศให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความต้องการการออกกำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพของตนเอง มีความต้องการที่จะพัฒนาทักษะในกีฬานั้นๆ และสามารถนำกีฬานั้นไปใช้ประโยชน์ในเวลาว่างได้หรือมีความต้องการที่จะเป็นสมาชิกของหมู่หรือของทีมกีฬานั้นๆ

15. ครูพลศึกษาต้องเข้าใจว่า ความพึงพอใจในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนอย่างใกล้ชิด หมายความว่า ถ้านักเรียนมีความพอใจในบรรยากาศของการเรียนแล้ว โอกาสของความสำเร็จในการเรียนย่อมมีมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนวิชาพลศึกษา ถ้าครูผู้สอนสามารถสร้างบรรยากาศหรือสภาพการณ์ของการเรียนให้นักเรียนได้มีความพอใจและได้มีความสนุกสนาน นักเรียนก็จะมีคความสนใจที่จะเรียนในสิ่งนั้นมากยิ่งขึ้น นักเรียนบางคนไม่ชอบเรียนวิชาพลศึกษา อาจจะเป็นเพราะว่าไม่เคยได้รับบรรยากาศหรือประสบการณ์ที่พึงพอใจเลย ตัวอย่าง เช่น ครูผู้สอนอาจเน้นหรือให้ความสนใจแต่นักเรียนที่มีทักษะดี หรือวิธีการสอนของครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงกัน ปลอ่ยให้นักเรียนบางคนครอบครองการเล่นตลอดเวลาหรือการจัดกิจกรรมนั้นๆ เป็นกิจกรรมที่เกินความสามารถของนักเรียน ทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย ไม่สนใจก็อาจเป็นได้ ฉะนั้นครูพลศึกษาก็ต้องพร้อมที่จะสร้างสภาพการณ์และบรรยากาศของการเรียนให้

นักเรียนได้มีความสุขสนุกสนาน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการดึงดูดใจให้นักเรียนอยากจะเรียนวิชาพลศึกษาต่อไป

16. ครูพลศึกษาจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของนักเรียน ความแตกต่างทางด้านร่างกายและจิตใจของนักเรียนนี้อาจจะมีมาแต่กำเนิดหรืออาจจะเนื่องมาจากการฝึกซ้อมและประสบการณ์ของเด็กมาก่อนก็ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อความต้องการทัศนคติและอุดมคติในการเรียนวิชาพลศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้นครูจะต้องจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถและความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนเหล่านี้ด้วย

17. ศักยภาพและความจำกัดทางด้านความสามารถทางด้านร่างกายของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ เช่น ความสามารถทางสติปัญญา คุณลักษณะ บุคลิกภาพ ลักษณะทางร่างกาย ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ ควรจะได้นำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถ้าเป็นไปได้กิจกรรมแต่ละอย่างควรจะจัดให้เป็นรายบุคคลแทนที่จะจัดให้เป็นหมู่ๆ

18. การสอนพลศึกษาจะได้ผลดีที่สุดก็ต่อเมื่อครูพลศึกษาได้จัดสภาพการณ์ให้พร้อมที่จะมีกระบวนการเรียนการสอนเกิดขึ้นได้อย่างดี เช่น สถานที่ และนักเรียนมีพื้นฐานและมีความตั้งใจพร้อมที่จะเรียน ครูมีความรู้และความเข้าใจ และสามารถสร้างสภาพการณ์ของการสอนให้เกิดการทำลายในการเรียนขึ้น

19. การเรียนทักษะการกีฬานั้น ถ้าต้องการให้ทักษะคงอยู่เป็นเวลานาน ครูควรให้นักเรียนได้ฝึกฝนเพิ่มขึ้นอีก เพราะระยะเวลาของการฝึกหัดจะเป็นแนวทางที่จะทำให้นักเรียนสามารถรักษาทักษะนั้นๆ ต่อไปเป็นระยะเวลานาน

20. การเรียนทักษะที่จะให้ได้ผลดี ควรจะให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกหัดทักษะนั้นๆ ในใจด้วย เพื่อจะช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนและวิเคราะห์ทักษะที่ได้ฝึกไปแล้วว่าถูกต้องมากน้อยเพียงใด และควรจะแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างไรซึ่งเป็นหนทางให้นักเรียนเข้าใจและมีความแม่นยำในทักษะทางจิตใจมากยิ่งขึ้นและสามารถปรับปรุงทักษะในการฝึกครั้งต่อไปด้วย

4. ความหมายและความสำคัญของพลศึกษา

นักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องกับวิชาพลศึกษาได้ให้ความหมายและความสำคัญของวิชาพลศึกษาไว้ดังนี้

กู๊ด (Good. 1959 : 368) ให้ความหมายพลศึกษาว่า หมายถึง โครงการเรียนการสอนและการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทต้องใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ๆ ทั้งหลาย ซึ่งจัดไว้เพื่อที่จะส่งเสริมพัฒนาการของร่างกาย ทักษะการเคลื่อนไหวทางกลไก เจตคติต่างๆ และนิสัยแห่งความประพฤติ อันดีงามที่พึงประสงค์ทั้งหลาย

บุชเชอร์ (Bucher. 1960 : 31) ให้ความหมายว่า พลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่งในกระบวนการศึกษาทั้งหมด ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์

และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีโดยใช้กิจกรรมต่างๆ ที่เลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ข้างต้น

คามิลล์ และโรซาลิน (Camille and Rosalind. 1963 : 54) ให้ความหมายว่า พลศึกษาเป็นโปรแกรมหนึ่งในโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์ในการเคลื่อนไหวของมนุษย์ ซึ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตสำหรับโลกปัจจุบันหรือการพัฒนาการเคลื่อนไหวและพฤติกรรมของมนุษย์ โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นสื่อและการทำกิจกรรมเหล่านั้นจะมีข้อกำหนดเป็นกฎเกณฑ์แสดงออกอย่างชัดเจน หรือแสดงโดยใช้หลักความจริงตามธรรมชาติ

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 1) ให้ความหมายของพลศึกษาไว้ว่า พลศึกษาเป็นการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญอย่างหนึ่งในหลักสูตรของโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม สามารถใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

พงษ์ศักดิ์ พลพงษ์ (2527 : 37) ให้ความหมายของพลศึกษาไว้ว่า พลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่งของการศึกษาต่างๆ แขนงซึ่งนำเอากิจกรรมทางพลศึกษาที่เลือกสรรแล้วเป็นองค์ประกอบในการสร้างคนให้มีคุณค่า ทำให้คนเจริญ ทำให้คนงอกงาม ช่วยส่งเสริมให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงในทางในทางที่ดีขึ้น

จรวย แก่นวงษ์คำ (2529 : 17) ให้ความหมายของพลศึกษาไว้ว่า พลศึกษาเป็นกระบวนการด้านการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการเจริญงอกงามและมีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาที่เลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ พลศึกษาเป็นการศึกษาที่ใช้กิจกรรมการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาเป็นสื่อของการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในปัจจุบันผู้บริหารการศึกษามองเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษามากขึ้น โดยได้พยายามปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนหลักสูตร เนื้อหาวิชาและตัวครูผู้สอน ให้เหมาะสมอยู่ตลอดเวลา แต่ยังพบปัญหาด้านอื่นๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา

สุวิมล ตั้งสัจพจน์ (2540 : 14-15) ให้ความหมายพลศึกษาว่า การพลศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งทางกาย ทางใจ ทางสุขภาพและสมรรถภาพและยังเป็นการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายที่ถูกต้อง การสร้างให้รู้จักวิธีการส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้มีชีวิตยืนยาวและกระทำได้เป็นประโยชน์ต่อสังคมพลศึกษาต้องพัฒนาทั้งหลักสูตร บทบาทและการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในฐานะนักสุขภาพที่ดี

สรุปได้ว่า พลศึกษาเป็นการศึกษาในแขนงหนึ่งที่ใช้กิจกรรมการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาเป็นสื่อ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ได้รับการเลือกสรรแล้วว่าสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพลศึกษา

ความหมายของการสอน

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2539 : 16) กล่าวว่า การสอน คือวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสนุกสนานและความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งที่เรียน การสอน ไม่ใช่เป็นเพียงการให้หรือถ่ายทอดเพียงอย่างเดียว แต่การสอนยังเป็นการแลกเปลี่ยนด้วย เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นต้น การสอนจึงต้องใช้หลักและวิธีการที่ดีมีประสิทธิภาพ กอปรกับความถูกต้อง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้ครูสามารถสอนนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วนได้ นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ความหมายของการสอนไว้อีก เช่น

อัจฉรา ประไพตระกูล (วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. 2539 : 16 ; อ้างอิงจาก อัจฉรา ประไพตระกูล. 2521) ให้ความหมายของการสอนว่า การสอนคือการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้ผู้เรียนหรือการสอน คือ การพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงามขึ้นเพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ผาสุก เป็นกำลังของประเทศชาติและสังคมนั้นๆ ต่อไป

ดอตรีและลิวอิส (วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. 2539 : 16 ; อ้างอิงจาก Daughtrey and Lewis. 1979) ให้ความหมายของการสอนว่าการสอนเป็นศิลปะที่มีรากฐานมาจากวิทยาศาสตร์ (An Art Based in Science) การสอนประกอบด้วย การวางแผน การจำแนกผลพลอยได้ทางพฤติกรรม การประเมินวิธีการสอน และการอธิบายถึงกระบวนการและผลลัพธ์ที่จะได้มาจากการสอน ส่วนเป้าหมายของการสอนก็คือการทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ ด้วยการมีประสบการณ์ทางการศึกษา ถ้าการสอนเป็นประสบการณ์ร่วม (สฤยอด) สำหรับผู้เรียนแล้วก็หมายถึงว่าการสอนต้องทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลง จิตใจ อารมณ์ ร่างกาย และสังคม การสอนจึงเป็นลักษณะเฉพาะของครูแต่ละคน และเหนือสิ่งอื่นใดการสอนจะต้องเป็นไปด้วยความมีอิสระเป็นความจริงและเป็นประสบการณ์ร่วม ในการสอนครูต้องใช้ทั้งความรู้ เทคนิคทางการศึกษา อุปกรณ์ เทคโนโลยีและสถานที่ นอกจากนั้นครูจะต้องมีสติสัมปชัญญะและถ้าพฤติกรรมของนักเรียนได้มาจากการเลียนแบบพฤติกรรมของครู ครูก็ต้องระมัดระวังในเรื่องของบุคลิกภาพของตนเองด้วยความคิดรวบยอดทางบวกของครูและบุคลิกภาพที่เป็นมิตรเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไว้วางใจ ความอบอุ่น ความเป็นอิสระ และความซาบซึ้งในประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนสัมฤทธิ์ผลในการสอนของครูจึงประกอบด้วย การประเมินผลพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ หรือกลไก หรือเทคนิคการสอน ขณะเดียวกันก็ต้องประเมินผลด้านศิลปด้วย นั่นคือการประเมินผลด้านเจตคติ (Affective) และคุณสมบัติของความเป็นมนุษย์ (Human Capabilities) ของครู

การสอนจึงเป็นกิจกรรมหลายประเภทที่ครูและนักเรียนได้ปฏิบัติร่วมกัน เพราะนอกจากการสอนจะหมายถึงการให้ความรู้ ข้อมูล ข้อเท็จจริง และประสบการณ์ต่างๆ แล้ว การสอนยังเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้ระหว่างครูกับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องของวิชาการหรือเนื้อหาความรู้ ความประพฤติ ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมต่างๆ กิจกรรมในกระบวนการของการสอนจึงควรมีหลายๆ รูปแบบ เช่นการตั้งคำถาม การช่วยกันแก้ปัญหา การให้คำแนะนำ

การช่วยเหลือ การให้กำลังใจ การให้ความรักและความเอาใจใส่ การให้งาน การให้การบ้าน และการให้ทดลอง เป็นต้น

กระบวนการของการสอนประกอบด้วย การตั้งจุดมุ่งหมาย การกำหนดเนื้อหา การกำหนดวิธีสอน และสื่อการเรียนการสอน และท้ายสุดคือการประเมินผล ดังนั้นการจัดกระบวนการของการสอนจึงเป็นการตอบคำถามดังต่อไปนี้ให้แก่ผู้สอน คือ

1. เราจะพาผู้เรียนไปไหน (Objective = O) หมายถึงจุดมุ่งหมายของการสอน
2. เราจะพาผู้เรียนไปถึงด้วยวิธีใด (Learning Experience = L) หมายถึงการกำหนดเนื้อหาและการเลือกเทคนิควิธีการที่ทำให้นักเรียนได้มีความรู้ตามเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนด้วย
3. เราจะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนถึงแล้ว (Evaluation = E) เป็นการวัดหรือการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนว่ามีการเรียนรู้หรือมีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และทำให้ครูได้รู้ถึงข้อดีข้อเสียของกระบวนการของการสอนที่ตนใช้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นต่อไป กระบวนการของการสอนจึงอาจเรียกย่อ ๆ เพื่อความสะดวกในการจำว่า โอแอลอี (OLE)

ความสำคัญของการสอน

วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2539 : 18 –19) กล่าวว่า "การสอน" ต้องมีสิ่งควบคู่กันคือ "การเรียนรู้" หรืออาจกล่าวว่าการสอนเป็นการให้โดยครู ส่วนการเรียนรู้เป็นการรับโดยนักเรียน บุคคลที่จะเป็นครูที่ดีได้จะต้องยอมรับบทบาทต่าง ๆ มากมาย ทั้งบทบาทในโรงเรียนและบทบาทในชุมชนหรือในสังคม ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสมตามความต้องการของสังคม ซึ่งนับเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาให้แก่พลเมืองของประเทศ ครูจะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา รักการทำงาน และสนใจที่จะมีส่วนร่วมในภารกิจของส่วนรวมตามวิถีทางของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีระเบียบวินัย มีวัฒนธรรมและศีลธรรม รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขตแห่งกฎหมาย เพื่อให้สามารถดำรงชีพได้ด้วยคามมั่นใจในความรู้ความสามารถของตน ตามนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ครูจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากและการเรียนรู้นั้นก็ไม่ใช่แค่การเรียนรู้ทางวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่หมายรวมถึงค่านิยม ทศนคติ และทักษะต่างๆ ด้วย

กระบวนการสอนของครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของประเทศ การจัดการศึกษาให้แก่พลเมืองของประเทศใดๆ จะจัดทำในรูปของหลักสูตรระดับต่างๆ หลักสูตรจึงเป็นโครงร่างหรือแผนงานสำหรับการปฏิบัติทางการศึกษาเพื่อพัฒนาพลเมืองให้บรรลุเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ หรือปณิธานทางการศึกษาต่อไป

- องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญมี 4 ประการ คือ 1) จุดมุ่งหมาย (Objective) 2) เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน (Content) 3) การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum

Implementation) และ 4) การประเมินผลหลักสูตร (Evaluation) จากองค์ประกอบข้างต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าหลักสูตรจะขาดการนำไปใช้ไม่ได้โดยเด็ดขาด เพราะการนำหลักสูตรไปใช้ คือ กระบวนการเรียนการสอน วิธีสอน เทคนิคการสอนในโรงเรียน ด้วยเหตุนี้เดวี (Dewey) จึงกล่าวว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการของการปฏิบัติโดยตรง ผู้เรียนจะต้องพยายามเพิ่มพูนความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพราะมนุษย์ถูกสร้างขึ้นมาให้เป็นผู้มีความกระตือรือร้นและต้องการที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยตนเองอยู่แล้ว การศึกษาในโรงเรียนควรจะเกี่ยวข้องกับลักษณะความเป็นไปของสังคม หรือการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นบรรทัดฐาน ดังนั้นการสอนในห้องเรียนจึงควรเน้นเรื่องการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาจนกระทั่งถึงขีดความสามารถในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียนบรรลุเป้าหมายสำคัญตามที่สังคมต้องการได้

สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นตัวกำหนดหรือเป็นตัวบท แต่การสอนเป็นการนำเอาหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรจะเกิดสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการสอนของครูเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่เดียวกันการสอนก็ต้องใช้หลักสูตรเป็นแนวทาง เพราะถ้าไม่มีหลักสูตร ครูก็ไม่ทราบว่าสอนอะไร สอนอย่างไรให้เป็นระบบระเบียบและถูกทิศทางหรือเป้าหมาย การสอนกับหลักสูตรจึงเป็นของคู่กัน ต้องพึ่งพาอาศัยกันอย่างแยกไม่ออก

การสอนพลศึกษาเป็นการนำความรู้และประสบการณ์ทั้งหมดที่มีอยู่ ตั้งแต่วิชาพื้นฐานต่างๆ เช่น สรีรวิทยา กายวิภาคศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา วิชาชีพทางพลศึกษาต่างๆ ประวัติ พลศึกษา ปรัชญา การจัดและบริหารพลศึกษา การวัดและประเมินผล ทักษะกีฬาต่างๆ ฯลฯ มาผสมผสานหลอมรวมและทำให้สัมพันธ์กัน มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากวิชาต่างๆ ทุกสาขาวิชา ทั้งนี้ เพื่อนำมาประยุกต์ในการสอนและการจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ฉะนั้นผู้เรียนจะได้รับประโยชน์มากที่สุดโดยการเรียนรู้ถึงความหมายของ กิจกรรมพลศึกษา จุดมุ่งหมาย การเลือกเนื้อหากิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละระดับ วิธีสอนแบบต่างๆ กระบวนการสอนพลศึกษา การจัดและดำเนินการในชั้นเรียน และการวัดผลในวิชาพลศึกษาอย่างลึกซึ้ง (วาสนา คุณาภิสิทธิ์. 2539 : 19)

6. องค์ประกอบการสอน

วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2539 : 143) กล่าวถึงองค์ประกอบของการสอนว่ามีดังนี้

1. ชนิดของการสอนมี 3 แบบ คือ

- 1.1 การสอนเรื่องต่างๆ ที่เป็นความจริงหรือสอนให้นักเรียนเกิดค่านิยมที่ถูกต้อง
- 1.2 การสอนให้นักเรียนรู้จักการนำเอาไปใช้ในลักษณะที่อาจจะเป็นไปได้
- 1.3 การสอนเทคนิคทางพฤติกรรมต่าง ๆ และส่วนประกอบของการพัฒนาทักษะการ

เคลื่อนไหวในกีฬาต่างๆ ให้นักเรียน เมื่อพิจารณาชนิดของการสอนแบบต่างๆ แล้วจะเห็นว่าการสอนเป็นเรื่องของวิทยาศาสตร์มากกว่าศิลป์ ฉะนั้นจึงต้องมีการพัฒนาการสอนในลักษณะวิทยาศาสตร์

2. ทักษะและรูปแบบการสอนในเรื่องของการสอนจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับทักษะการสอน และรูปแบบของการสอนหรือแบบการสอน ทักษะการสอนหมายถึงระดับของความสามารถที่ครูจะแสดงออกถึงศิลป์ในการสอน

บทบาทต่างๆ ในสังคม ครูพลศึกษาอาจมีบทบาทในสถานที่อื่นๆ อีก เช่น ในสถานักกัน วัด โรงพยาบาล โรงงานอุตสาหกรรม องค์การต่าง ๆ ชมรมกีฬา ลูกเสือเนตรนารี เทศบาล โดยปฏิบัติให้เป็นตามจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษา แต่วิธีการปฏิบัติอาจต่างจากที่ใช้ในโรงเรียน

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนพลศึกษา คือการที่ครูได้จัดสถานการณ์หรือประสบการณ์ด้วยวิธีการต่างๆ โดยอาศัยรูปแบบกิจกรรมกีฬา หรือการออกกำลังกายเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ และนักเรียนได้รับประสบการณ์จากสถานการณ์โดยการใช้กิจกรรมกีฬาหรือการออกกำลังกาย เพื่อการส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

การสอนพลศึกษา เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้วิชาพลศึกษาได้ผลดีนั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการด้วยกัน ซึ่งได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน วิธีการดำเนินการ หลักสูตรและกิจกรรมทางพลศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน อุปกรณ์ วัสดุ และสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนั้นถ้าต้องการที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ เราจึงต้องสร้างสภาพการณ์หรือบรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสม

7. ข้อคำนึงในการสอน

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2539 : 151 –152) กล่าวว่า วิธีสอนที่ดีมีมากมายหลายแบบ แต่สิ่งที่ควรคำนึงถึง คือ

1. ไม่มีวิธีสอนใดที่จะนำไปใช้ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้อย่างมั่นใจ ทั้งนี้เพราะสภาพการณ์การเรียนการสอนแตกต่างกัน

2. วิธีสอนที่ดีที่สุดคือวิธีสอนที่ทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เพราะประสบการณ์ชีวิตทั้งหมดคือการศึกษา (All Life Experiences Are Educational.) หรือการศึกษาเพื่อชีวิต (Education for Life) ดังนั้นชีวิตในโรงเรียนจึงไม่ได้ให้แต่เพียงประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเดียว

3. สิ่งที่คุณครูทุกคนต้องยึดถือคือประสบการณ์ที่ครูมีส่วนร่วมร่วมกับนักเรียน และต้องเป็นประสบการณ์ทางบวกเท่านั้นจึงจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพดีขึ้น มีความสุขมากขึ้น และมีประโยชน์สำหรับนักเรียนแต่ละคนและทุกๆ คนในชั้น

4. ครูแต่ละคนจะต้องค้นหาวิธีสอนที่ดีที่สุดของตนเองด้วยตนเอง ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่าวิธีสอนที่ครูใช้นั้นได้ผลตรงตามจุดมุ่งหมายหรือความต้องการของครูมากน้อยเพียงใด ครูมีความสามารถแค่ไหน นักเรียนมีความสนใจและมีความต้องการเพียงใด ลักษณะของนักเรียนทั้งชั้นเป็นอย่างไร สิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร เป็นต้น วิธีการสอนที่ครูเลือกใช้จะได้ผลดีก็ต่อเมื่อมีเทคนิคและวิธีการสัมพันธ์กับสภาพการณ์ต่างๆ ได้ดี ฉะนั้นครูจึงต้องเรียนรู้วิธีสอนต่างๆ เท่าๆ กับนักเรียนต้อง

เรียนรู้วิธีการเรียนด้วยประสบการณ์ของการลองผิดลองถูก ครูและนักเรียนแต่ละคนจะต้องพัฒนารูปแบบการสอนและการเรียนของตนเองอยู่เสมอ

5. ครูที่ดีจะต้องทำการสอนให้ได้ผลดีตามความต้องการให้เร็วที่สุด และไม่มีวิธีสอนแบบหนึ่งแบบใดหรือแบบเดียวที่เหมาะสมมากที่สุดต่อการเรียนรู้ทุกชนิด เพราะชนิดการเรียนรู้มีมากมายและแต่ละชนิดก็ต้องการวิธีสอนที่แตกต่างกันทั้งสิ้น

6. ในการเรียนการสอนครูจะไม่สามารถแยกแยะการเรียนรู้ทักษะออกมาจากพัฒนาการด้านทัศนคติหรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอื่นๆ ได้ทุกครั้งที่ไป

7. การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นผลมาจากประสบการณ์หลายๆ แบบ ครูจึงควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบ

8. การแสดงออกของครู การกระตุ้นนักเรียน การให้ความสนใจนักเรียน และความซื่อสัตย์ยุติธรรมต่อนักเรียน เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ประกอบกับความสามารถในการทำการสอนให้ได้ตามจุดมุ่งหมาย

9. วิธีสอนที่ดีมีพื้นฐานมาจากหลักการที่ถูกต้องและไม่ได้เกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับจากสถาบันวิชาชีพครูเพียงอย่างเดียว ครูจึงต้องค้นหาเทคนิคการสอนที่ดีขึ้นมาใช้ด้วยตนเองอยู่เสมอ และนักเรียนก็ไม่นิยมเรียนกับครูที่ใช้วิธีสอนซ้ำๆ กัน

หลักการเลือกใช้วิธีสอน

วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2539 : 152) กล่าวว่า การเลือกใช้วิธีสอนแต่ละครั้ง ควรมีหลักการดังต่อไปนี้

1. ต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนจึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุถึงจุดที่ตั้งไว้

2. เหมาะสมสำหรับที่จะนำบทเรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

3. มีความยืดหยุ่นได้พอควร คือสามารถปรับให้เข้ากับกิจกรรมที่ใช้สอนได้

4. สามารถปฏิบัติให้เกิดผลได้ในชั่วโมงเรียนโดยมีการใช้เวลา อุปกรณ์ สถานที่ และ

สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ประกอบการพิจารณา

5. เป็นวิธีสอนที่ครูมีทักษะและความชำนาญเพียงพอที่จะนำไปใช้สอนนักเรียนได้

6. เป็นวิธีสอนที่สร้างความสนใจและทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนต่อไป

7. นักเรียนสามารถทำความเข้าใจได้ว่าวิธีสอนที่ครูใช้มีประโยชน์และมีความมุ่งหมายต่อตัวนักเรียนอย่างไร มากน้อยแค่ไหน โดยครูจัดปฐมนิเทศเกี่ยวกับวิธีสอนที่ครูจะใช้ให้นักเรียนเข้าใจด้วย

8. ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์และได้ใช้ความคิดของตนเองให้มากขึ้น ไม่ใช่แค่จะรับฟังหรือทำตามครูอย่างเดียว

9. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

10. ครูใช้มาจนชำนาญและคิดว่าไม่มีวิธีอื่นที่ดีหรือมีประสิทธิภาพมากกว่า หลักเกณฑ์ข้อนี้เหมาะสมสำหรับครูที่มีประสบการณ์การสอนมานานพอสมควร จึงจะสามารถพิจารณาวิเคราะห์เปรียบเทียบวิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้ สำหรับครูใหม่ก็ต้องทดลองสอนไปก่อนประมาณ 1 - 2 ปี จึงจะค่อย ๆ สามารถเลือกวิธีที่เหมาะสมได้ต่อไป

วิธีสอนจะมีความซับซ้อนและใช้เทคนิคมากกว่าแบบการสอน ครูจึงควรเอาใจใส่ศึกษาวิธีสอนแต่ละแบบอย่างละเอียดรอบคอบก่อนนำไปใช้จริง

8. คุณสมบัติของครูพลศึกษา

ครูพลศึกษาหรืออาจารย์ผู้สอน ถือว่าเป็นหัวใจและองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการเรียนการสอนตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้นิยามไว้ว่า "ครู หมายถึง ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์" (วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2523 : 38)

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 47) ได้กล่าวถึงครูพลศึกษาที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่และภารกิจทางพลศึกษาได้ดีและประสิทธิภาพ ควรจะมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งในด้านวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาชีพครู และวิชาพลศึกษา
2. เป็นผู้ที่มีความศรัทธาในวิชาพลศึกษาอย่างแท้จริง
3. เป็นผู้ที่มีความรู้สึกในการรับผิดชอบสูง
4. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกระตือรือร้น
5. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีสุขภาพสมบูรณ์
6. เป็นผู้มีคุณธรรม มีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
7. เป็นผู้ที่รักเด็ก มีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง

วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2539 : 320 - 321) ได้กล่าวถึงครูพลศึกษาที่ดี ควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีสุขภาพดีทั้งกายและจิต
2. มีความต้องการและพร้อมที่จะให้บริการแก่บุคคลทั่วไป ซึ่งเป็นเรื่องของการให้ความช่วยเหลือ
3. มีความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะทักษะย่อย และการเคลื่อนไหวต่างๆ ออกมาให้ให้นักเรียนเห็นได้อย่างถูกต้องชัดเจนไม่ผิดพลาด
4. มีความสามารถที่จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจ และอยากที่จะฝึกหรือเล่นกีฬาต่อไป
5. เป็นผู้ที่มีรูปร่างและลักษณะท่าทางเหมาะสมกับอาชีพครูพลศึกษา
6. มีน้ำใจเป็นนักกีฬาและพยายามปลุกฝังให้นักเรียนมีคุณสมบัติของผู้มีน้ำใจเป็น

นักกีฬาอยู่เสมอ

7. เป็นผู้ที่ มีลักษณะของความเป็นผู้นำ
8. เป็นผู้ที่ มีหลักการหรือมีอุดมคติของตนเอง มีบุคลิกดีและมีคุณธรรม

หน้าที่และความรับผิดชอบของครูพลศึกษา

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2539 : 316 - 318) ได้บอกถึงว่าครูพลศึกษาควรมีหน้าที่และความรับผิดชอบได้ดังนี้

1. การสอน ครูพลศึกษามีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอนในหลายๆ รายวิชา
2. การแข่งขันกีฬาภายใน ครูพลศึกษาต้องจัดการแข่งขันกีฬาภายใน โดยทำการจัดโปรแกรมแข่งขันกีฬาต่างๆ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะใช้ในการแข่งขันโดยไม่ให้ซ้ำซ้อนและนักเรียนได้แข่งขันเท่าๆ กัน ต้องเตรียมการจัดซื้อ จัดลำดับ บำรุงรักษา และแนะนำเกี่ยวกับอุปกรณ์และสิ่งต่างๆ ที่ใช้ประกอบการแข่งขัน ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการแข่งขัน จัดดูแลเรื่องความปลอดภัย จัดเจ้าหน้าที่ดำเนินงานจัดระบบการให้คะแนน จัดความขัดแย้งและอาจจะต้องจัดทำคู่มือการแข่งขันกีฬาภายในไว้ด้วย
3. การเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา ครูพลศึกษาต้องทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาด้วย ซึ่งหมายถึงว่าต้องเป็นผู้ที่มีทักษะกีฬาสูง และมีความสามารถในการจูงใจด้วย
4. การอยู่ค่ายพักแรมและกิจกรรมกลางแจ้ง ครูพลศึกษามีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของค่ายหรือควบคุมดูแลการอยู่ค่ายพักแรมและการว่ายน้ำ สอนให้นักเรียนรู้จักการใช้ชีวิตกลางแจ้ง การใช้ทักษะกีฬาที่สำคัญที่สุดคือการสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นในบรรยากาศประชาธิปไตย รักสงบ รักธรรมชาติ อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. การเดินร่ำ การเดินร่ำเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมเสมอมา
6. ลีลาศึกษา ลีลาศึกษาเป็นการเรียนรู้การเคลื่อนไหว และการเคลื่อนไหวจากการเรียนรู้อาจเป็นการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นการสำรวจค้นหาสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เน้นการเรียนรู้โดยตัวนักเรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้วิธีการดังกล่าวจะใช้การเคลื่อนไหวเท่านั้น
7. การศึกษาพิเศษ ครูพลศึกษาต้องจัดกิจกรรมให้แก่ นักเรียน ลักษณะผิดปกติและช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น ครูพลศึกษาจึงต้องมีความรู้ในกายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยา วิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหว สรีรวิทยาการออกกำลังกาย จิตวิทยา วิธีสอนและศัพท์ทางการแพทย์ มีความตั้งใจจริงที่จะช่วยเหลือนักเรียนและรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของแพทย์เสียก่อน ไม่ใช่ทำการบำบัดด้วยตนเอง
8. งานวิจัย การทำงานวิจัยมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และความก้าวหน้าในการทำงาน แม้ครูจะไม่ทำด้วยตนเอง ก็ควรสนใจงานวิจัยของผู้อื่นซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ครูควรรู้จักตีความผลที่ได้จากการวิจัยและนำไปใช้ประโยชน์ให้ได้

9. การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ในสังคมไทยการปลูกฝังให้ประชาชนพลเมืองมีคุณธรรม (หรือความรู้สึกรู้จักคิดทางจิตใจ) และจริยธรรม (หรือลักษณะการแสดงออกของร่างกาย) เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความสุขของคนในสังคมเดียวกัน

9. ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

กมล สดประเสริฐ (ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒนสกุล และคณะ. 2534 : 10 ; อ้างอิงจาก กมล สดประเสริฐ. 2516 : 10) กล่าวว่าหลักสูตรหมายถึง กิจกรรมและประสบการณ์ ทั้งหลายที่จัดให้กับเด็ก รวมถึงการสอนของครูที่มีต่อนักเรียน ตลอดจนหนังสือหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการด้วย

สมิตร คุณานุกร (ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒนสกุล และคณะ. 2534 : 10 ; อ้างอิงจาก สมิตร คุณานุกร 2518 : 3 – 4) กล่าวว่า หลักสูตรในระดับโรงเรียน หมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้ และประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และสมิตรได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความหมายของหลักสูตร" โดยสำรวจความคิดเห็นจากบุคคลหลายอาชีพด้วยกัน และได้ผลสรุปดังนี้

1. กลุ่มศึกษานิเทศก์ (71.88 %) เห็นว่า หลักสูตรคือ มวลกิจกรรมและประสบการณ์ ทั้งหลายที่มีอยู่ในและนอกหลักสูตร ซึ่งโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาทุกด้าน

2. กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษา (78.26 %) เห็นว่า หลักสูตรคือ ประมวลกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดทั้งในและนอกห้องเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้เด็กเกิดพัฒนาทุกด้าน

ปราณี เถลิงพล และคณะ (ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒนสกุล และคณะ. 2534 : 11 ; อ้างอิงจาก ปราณี เถลิงพล และคณะ. 2519 : 2 – 3) กล่าวว่า หลักสูตรอาจมีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าโปรแกรมการศึกษา และโปรแกรมการศึกษาประกอบด้วย (1) โปรแกรมการเรียน (2) โปรแกรมกิจกรรมต่างๆ และ (3) โปรแกรมแนะแนว อาจกล่าวได้ว่าโปรแกรมการศึกษาที่ประกอบด้วยโปรแกรมต่าง ๆ นี้ เป็นโปรแกรมที่ก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ต่อผู้เรียนอย่างยิ่ง

จรรยา คุณมี (ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒนสกุล และคณะ. 2534 : 10 ; อ้างอิงจาก จรรยา คุณมี. 2520 : 38) กล่าวว่า หลักสูตรคือ ประสบการณ์ที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน โดยทางโรงเรียนได้วิเคราะห์พิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และมั่นใจแล้วว่าประสบการณ์ต่างๆ นั้นมีประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่แท้จริง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒนสกุล และคณะ. 2534 : 10 ; อ้างอิงจาก กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2522 : 1) ได้ให้ความหมายว่า หลักสูตรหมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ความรู้ที่ดี มีทักษะและเจตคติที่ดีอันจำเป็นในการดำรงชีวิต

หทัย ดันหยง (ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒนสกุล และคณะ. 2534 : 11 ; อ้างอิงจาก หทัย ดันหยง 2525 : 62 – 63) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง กิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียน จะต้องจัดให้แก่นักเรียนในแต่ละระดับ ภายในช่วงเวลา เว็อนไซและเกณฑ์ที่กำหนดไว้

เสริมศรี ไชยศร (ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒนสกุล และคณะ. 2534 : 11 ; อ้างอิงจาก เสริมศรี ไชยศร . 2526 : 1 – 2) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรในลักษณะที่เป็นมวลประสบการณ์

แคสเวลล์และแคมป์เบลล์ (ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒนสกุล และคณะ. 2534 : 11 ; อ้างอิงจาก Casswell and Campbell.1935) ซึ่งกล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง ประสบการณ์ทุกชนิดที่เด็กมี ภายใต้การแนะแนวของครู

เซเลอร์และอเล็กแซนเดอร์ (ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒนสกุล และคณะ. 2534 : 1 ; อ้างอิงจาก Saylor and Alexander.1954) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง (1) ความพยายามทั้งหมดของ โรงเรียนที่จะทำให้เกิดผลที่พึงปรารถนาในสถานการณ์ทั้งในและนอกโรงเรียน และ (2) ยอดรวมทั้งหมดของความพยายามของโรงเรียนที่จะทำให้เกิดผลต่อการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียน ใน สนามหรือในโรงเรียน

รักก์ (ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒนสกุล และคณะ. 2534 : 11 ; อ้างอิงจาก Rugg. 1927) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง ประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้เรียนมากที่สุด

โอลิเวอร์ (ประพิมพ์พรรณ โชคสุวัฒนสกุล และคณะ. 2534; อ้างอิงจาก Oliver. 1972) กล่าวว่าหลักสูตรหมายถึง โปรแกรมการศึกษาซึ่งประกอบด้วยโปรแกรมการเรียนการสอน โปรแกรมกิจกรรมนักเรียนและโปรแกรมการแนะแนว

นิตยา สุวรรณศรี (2538 : 4) สรุปความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตร เป็นแผนปฏิบัติงาน หรือเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตรจะ กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลไว้เป็นแนวทาง
2. หลักสูตร เป็นข้อกำหนดแผนการเรียน อันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่ ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ
3. หลักสูตร เป็นเอกสารทางราชการ เป็นบัญญัติของรัฐบาล เพื่อให้บุคคลที่ทำการเกี่ยวข้องกับการศึกษาปฏิบัติตาม
4. หลักสูตร เป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา ระดับต่างๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณ อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร ฯลฯ ของการศึกษาของรัฐให้แก่สถานศึกษาด้วย
5. หลักสูตร เป็นแผนการดำเนินงานของฝ่ายบริหารการศึกษา เพื่อที่จะอำนวยความสะดวกและควบคุมดูแล และติดตามผลให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐด้วย

6. หลักสูตร จะกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

7. หลักสูตร จะกำหนดลักษณะรูปร่างของสังคมในอนาคตที่จะเป็นไปในรูปใด

8. หลักสูตร จะกำหนดแนวทางให้ความรู้ ทักษะความสามารถ ความประพฤติที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม อันเป็นการพัฒนากำลังซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

9. หลักสูตร จะเป็นสิ่งบ่งชี้ความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ จัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทันต่อเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลง ย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพ

รัชชชัย ชัยจิรฉายากุล (ประพิมพ์พรรณ ไชยสุวัฒน์สกุล และคณะ. 2534 : 11 ; อ้างอิงจาก รัชชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2529 : 10) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง กิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลาย ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน

สมโภช อเนกสุข (ประพิมพ์พรรณ ไชยสุวัฒน์สกุล และคณะ. 2534 : 11 ; อ้างอิงจาก สมโภช อเนกสุข. 2530 : 3) กล่าวว่า ปัจจุบันหลักสูตรหมายถึง มวลประสบการณ์หรือกิจกรรม ต่างๆ ที่ทางสถาบันการศึกษาจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและช่วยให้เกิดพัฒนาการในทุกด้าน

จากคำกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการให้การศึกษาเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนด ไว้ เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนได้จัดการศึกษาแก่นักเรียน โดยมุ่งให้นักเรียนได้รับการพัฒนา ทุกๆ ด้านตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ยังรวมถึงกระบวนการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียน การสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลรวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้นักเรียนทั้ง ภายในและนอกโรงเรียน (วาสนา คุณาภิสิทธิ์. 2541 : 3)

ดังนั้น การจัดการศึกษาจะสำเร็จไปได้ด้วยดี จำเป็นจะต้องมีหลักสูตรที่เปรียบได้กับแนวทางในการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

10. ทฤษฎีการนำหลักสูตรไปใช้

สัจจ อูทรานันท์ (2527 : 259 - 261) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนหนึ่งใน กระบวนการพัฒนาหลักสูตร กล่าวคือ หลังจากได้ร่างหลักสูตรสำเร็จแล้วก็จะนำหลักสูตรไปใช้เป็น แนวทางในการจัดการเรียนการสอนต่อไป การนำเอาหลักสูตรไปให้ถึงผู้รับอันหนึ่งให้แก่ นักเรียน นั้นจะส่งผ่านผู้เกี่ยวข้องและผ่านระดับการปฏิบัติหลายระดับ ซึ่งเมื่อนับตั้งแต่ระดับเริ่มต้นไปถึง ระดับสุดท้ายจะเป็นดังนี้

1. หลักสูตรระดับอุดมการณ์
2. หลักสูตรระดับเอกสาร
3. หลักสูตรระดับการเรียนรู้

4. หลักสูตรระดับปฏิบัติการ

5. หลักสูตรระดับประสบการณ์

จากลำดับขั้นตอนของการทำงานเกี่ยวกับหลักสูตรที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการที่หลักสูตรซึ่งเริ่มต้นกำหนดจากความคิดของคณะพัฒนาหลักสูตรจนไปถึงผู้เรียนนั้น จะผ่านขั้นตอนการนำไปใช้อยู่หลายขั้นตอน ผู้ถ่ายทอดในการนำเอาอุดมการณ์ของคณะพัฒนาหลักสูตรไปถึงผู้เรียนนั้นก็ได้แก่ครูจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารที่เกี่ยวข้องทุกระดับ

วิชัย ดิสสระ (2537 : 182 - 183) กล่าวว่า การนำหลักสูตรมัธยมศึกษาไปใช้เป็นกิจกรรมที่สลับซับซ้อนและกว้างขวางมาก จริงอยู่แม้ว่าการใช้หลักสูตรในทางทฤษฎีโดยทั่วๆ ไปจะมีลำดับขั้นตอนที่เรียงลำดับไว้อย่างต่อเนื่องกัน โดยเริ่มต้นที่การทำความเข้าใจและการวิเคราะห์ตัวหลักสูตรทั้งฉบับ การทำเอกสารประกอบหลักสูตรอันเป็นการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดบุคลากร การจัดปัจจัยสนับสนุนการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมต่างๆ การวัดผลประเมินผล การเรียนการสอน การนิเทศติดตาม และสิ่งที่สำคัญที่สุดของการนำหลักสูตรไปใช้ก็คือ การสอนของครู หากดำเนินไปอย่างดีมีคุณภาพแล้วก็จะเป็นการนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเกณฑ์การใช้หลักสูตรนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรที่จะทำความเข้าใจในเรื่องนี้ให้ชัดเจน

ขอบข่ายหรือกระบวนการนำหลักสูตรพลศึกษาไปใช้

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541 : 148) ได้กล่าวว่า หลังจากการเขียนหลักสูตรออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ขั้นตอนต่อไปของการทำให้หลักสูตรประสบความสำเร็จ และเป็นขั้นตอนที่สำคัญ คือ การนำหลักสูตรไปใช้หรือการนำหลักสูตรเข้าไปในชีวิตของนักเรียน ซึ่งผู้ได้รับผลจากหลักสูตรต่อไปถ้าไม่มีการใช้หลักสูตรเป็นประจำหรือให้ถูกต้อง ก็จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหลักสูตรที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาขึ้นใหม่

หลังจากที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้ผลิตหลักสูตรระดับชาติออกมา โรงเรียนทุกแห่งก็ต้องนำหลักสูตรนั้นมาใช้ แต่เมื่อโรงเรียนแต่ละแห่ง แต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกัน การนำหลักสูตรมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ จึงไม่ควรมีการกระบวนกรเหมือนกันไปทุกโรงเรียน ยกเว้น กระบวนกรหลักและใครที่จะทำให้เกิดสิ่งนั้นได้ดีได้คงไม่พ้นครูผู้สอนนั่นเอง ประสิทธิภาพของครูผู้สอนจึงมีความสำคัญมาก

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541 : 148 - 178) ได้กล่าวถึงขอบข่ายหรือกระบวนการการนำหลักสูตรวิชา พลศึกษาไปใช้คือการปฏิบัติใน 3 ขอบข่าย ดังนี้

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

ปัจจุบันหลักสูตรที่ใช้อยู่เป็นหลักสูตรที่กรมวิชาการกำหนดให้ใช้กับโรงเรียนทั่วๆ ไป ทุกระดับทั่วประเทศเรียกได้ว่าเป็นหลักสูตรระดับชาติ แต่ถึงแม้ว่าหลักสูตรระดับชาติจะได้กำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลไว้ก็ตาม การกำหนดนั้นก็เป็นไปในลักษณะที่กว้างขวางและยืดหยุ่น ฉะนั้น การนำหลักสูตรระดับต่างๆ ไปใช้โดยปราศจากการ

ประยุกต์ และดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่ไม่อาจทำได้ หรืออาจทำได้ก็ไม่มีประสิทธิภาพที่ดี ครูผู้ใช้หลักสูตรจึงจำเป็นต้องมีการแปลงหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนและคาบ การสอนเพิ่มขึ้น สิ่งที่ต้องนำมาตีความคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งเกี่ยวข้องกับทั้งปรัชญา หรือปณิธาน จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะและการกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมมากขึ้น จาก เนื้อหาของหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างกว้างๆ ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพของการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น "การเล่นสมมุติ" ในชั้น ป. 1 - 2 มีเนื้อหาในหลักสูตรระดับชาติว่าเป็น "กิจกรรมการเคลื่อนไหว ขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยเกมและการเล่นสมมุติอย่างง่าย ๆ และให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน" และเป็น "การเล่นแสดงท่าประกอบ" เนื้อหาเพียงเท่านี้ไม่อาจให้รายละเอียดเพียงพอ ต่อการนำไปใช้สอนในแต่ละครั้งได้จริงๆ ครูจำเป็นต้องนำมาทำรายละเอียดเพิ่มขึ้น ในลักษณะ ของแผนการสอนหรือโครงการสอน คือ กิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานอาจกำหนดเป็นทักษะการ เดิน การวิ่ง การกระโดด การคลาน การเขย่ง การวิ่งแบบ คืบคลาน ฯลฯ เป็นต้น โดยอาจจะ ประกอบไปกับการเล่นเกมและการเล่นสมมุติ เช่น เกมเดินเปิด เกมวิ่งไล่ตะแคง ส่วนการเล่นสมมุติ เป็นสัตว์ต่างๆ หรือเป็นพาหนะต่างๆ เช่น รถไฟ แมว น้ำ รถสามล้อ ฯลฯ เป็นต้น หรือในหลักสูตร พลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้เรียนวิชายืดหยุ่น โดยกำหนดจุดประสงค์และคำ อธิบายรายวิชามาให้ ครูก็ต้องนำมาจัดทำเป็นโครงการสอนระยะยาว แจกแจงรายละเอียดของ เนื้อหาที่จะสอนแต่ละคาบแต่ละสัปดาห์อีกครั้งหนึ่ง โดยเริ่มตั้งแต่ทักษะที่ง่ายที่สุดแล้วเพิ่มความ ยากขึ้นเรื่อยๆ เช่น ม้วนหน้า ม้วนหลัง หกสามเส้า ฯลฯ เป็นต้น และอย่าลืมว่าการวางแผนการ สอนทุกระดับจะใช้ประกอบการของงบประมาณและเงินทุนต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

2. การใช้วิธีสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

หลังจากการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนแล้ว ขอบข่ายของการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิด สัมฤทธิ์ผลอีกประการหนึ่งคือ การสอนของครู ครูเป็นบุคคลสำคัญ หรือเป็นหัวใจของการนำหลัก สูตรไปใช้ดังได้กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้เพราะการเตรียมการสอน ความรู้ ความสามารถ การเอาใจใส่ต่อ การสอน การสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรและโรงเรียน การเลือกวิธีสอนให้ เหมาะสมกับหลักสูตร ฯลฯ เหล่านี้เป็นสิ่งกำหนดความสามารถของการใช้หลักสูตรของโรงเรียนทั้ง ล้น นอกจากนั้นผู้บริหารโรงเรียนเองก็ควรมีหน้าที่ให้ความรู้ ความสะดวก คำแนะนำ และให้กำลังใจ ครู บทบาทของผู้บริหารในการนำหลักสูตรไปใช้ก็คือ "การบริหารด้านวิชาการ"

การสอนเป็นกิจกรรมหลายประเภทที่ครูและนักเรียนได้ปฏิบัติร่วมกัน นอกจากการสอนจะ หมายถึงการให้ความรู้ การให้ข้อมูล การให้ข้อเท็จจริงต่างๆ แล้ว การสอนยังเป็นการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น เนื้อหาความรู้ ความประพฤติ ความคิด ทศนคติ และค่านิยมต่างๆ ระหว่างครูกับนัก เรียน กระบวนการสอนจึงต้องมีหลายรูปแบบหรือหลายวิธี เช่น การตั้งคำถาม การช่วยกันแก้ปัญหา การให้คำแนะนำ การช่วยเหลือ การให้กำลังใจ การให้ความเอาใจใส่ การให้งาน การให้การบ้าน การให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฯลฯ

การเลือกใช้วิธีสอนแต่ละแบบขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการสอนแต่ละครั้งแต่ละเรื่องและสอดคล้องกับหลักสูตรแต่ละแบบ ฉะนั้นการสอนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายจึงเป็นวิธีสอนที่เหมาะสมที่สุดตามสภาพการณ์หรือตามจุดมุ่งหมายในแต่ละครั้งนั่นเอง ครูจึงต้องใช้วิธีสอนหลายๆ แบบ เพราะจุดมุ่งหมายแต่ละข้อจะบรรลุผลสำเร็จได้ก็ต้องใช้วิธีสอนที่เหมาะสม การใช้วิธีการสอนแบบเก่าๆ หรือการใช้วิธีการสอนแบบหนึ่งแบบใดเพียงอย่างเดียว ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่อการสอน โดยเฉพาะวิธีสอนแบบบรรยาย ซึ่งเป็นวิธีสอนที่เก่าแก่ที่สุดเพราะการใช้วิธีสอนแบบบรรยายแบบเดียวจะเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความรู้ การให้ข้อมูลและความจริงเท่านั้น ครูจะไม่ได้คำนึงถึงด้านเจตคติ และพัฒนาการด้านทักษะกลไก ไม่ได้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์การแสดงออก หรือการแก้ปัญหาด้วยตนเองของนักเรียน โดยเฉพาะการแก้ปัญหาด้วยตัวเองหรือการคิดเป็นแก้ปัญหาเป็น อันเป็นลักษณะสำคัญที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป การสอนจึงไม่ควรเน้นแต่ด้านสมอง หรือสติปัญญา ความจำ ความรู้ เท่านั้นเพราะเป้าหมายของการศึกษา คือ "การศึกษาเพื่อชีวิต" ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมต้องรวมอยู่ด้วยกันเพื่อคุณภาพชีวิต ถ้าครูไม่สามารถใช้วิธีการสอนได้เหมาะสม จะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของหลักสูตร ทั้งนี้เพราะการสอนของครูเป็นปัจจัยสำคัญต่อการนำหลักสูตรไปใช้ดังกล่าวแล้ว การสอนของครูทำให้นักเรียนได้รับความรู้ มีคุณสมบัติและประสิทธิภาพหลักสูตรก็ขาดประสิทธิภาพไปด้วย ครูจึงจำเป็นต้องรู้จักการเลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการสอนแต่ละครั้ง เพราะจุดมุ่งหมายของการสอนจะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือปรัชญาของหลักสูตรอยู่แล้ว

3. การจัดปัจจัยและสภาพการณ์ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

หลักสูตรจะเกิดสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่ได้มาน้อยเพียงใดนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยอื่นประกอบอีกหลายๆ ด้าน ครูและผู้บริหารโรงเรียนจึงควรสำรวจดูปัจจัยและสภาพการณ์ต่างๆ ภายในโรงเรียนว่ามีมากน้อยเพียงใดและเหมาะสมหรือไม่มากน้อยเพียงใด ปัจจัยและสภาพการณ์ต่างๆ ประกอบด้วย

1. อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ จึงมีความจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกประกอบการเรียนการสอนเฉพาะอย่างให้เพียงพอเหมาะสมและปลอดภัย แตกต่างไปจากวิชาการในสายอื่นๆ หลักการจัดและการวางแผนอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

หลักการจัดและการวางแผนอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นพื้นฐานในการบริหารหรือการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดียิ่งขึ้นอย่างหนึ่ง ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร ครูพลศึกษา สถาปนิก และบุคคลอื่นๆ หลักการและการวางแผนโดยสรุปมีดังต่อไปนี้

1.1 ชุมชนทุกชุมชนจำเป็นต้องมีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา เล่นกีฬาและกิจกรรมนันทนาการ โรงเรียนต้องจัดสิ่งเหล่านี้ให้สัมพันธ์กับความต้องการชุมชน

1.2 ประเภท ขนาด และที่ตั้งของสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกจะต้องสัมพันธ์กับชุมชนโดยรวม

1.3 ควรมีการวางแผนจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ให้สอดคล้องกับลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของชุมชน

1.4 ควรมีการวางแผนจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกโดยพิจารณาถึงการใช้อย่างเต็มที่พร้อมกับการใช้เป็นแหล่งช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและจิตด้วย

1.5 การวางแผนโปรแกรมควรจะสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักเรียนและประชาชนทุกคน

1.6 กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์และสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกไว้เพื่อความสะดวกและความปลอดภัย

1.7 มีการร่วมมือวางแผนอย่างใกล้ชิดระหว่างองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้เหมาะสมสำหรับกิจกรรมพลศึกษา การเล่นกีฬาและนันทนาการ

1.8 ควรเชิญหน่วยงาน องค์กร หรือบุคลากรอื่นๆ ที่มีความสนใจในการวางแผนหลักสูตรเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนด้วย

1.9 มีการตั้งที่ปรึกษาซึ่งมีความเชี่ยวชาญในงานการวางแผนไว้ด้วย

1.10 ควรมีการสำรวจและประเมินผลแหล่งงบประมาณและใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

1.11 ใช้ข้อคิดและข้อเสนอแนะของสื่อมวลชนต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนหลักทั่วไปในการจัดอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

การวางแผนเกี่ยวกับการจัดอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกหมายรวมทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ครูต้องพยายามคิดปรับปรุงและประยุกต์อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่เสมอ เช่น ใช้ในห้องประชุมหรือโรงอาหารเป็นที่เรียนเต้นแอโรบิก จัดแปลงห้องเก็บของเก่าๆ เป็นสนามไตรฟอล์ฟเพราะจะทำให้มีสถานที่สอนเพิ่มขึ้น

2. การบริหารงานของโรงเรียน

การให้ความสนับสนุนร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนมีผลกระทบอย่างสำคัญต่อหลักสูตรพลศึกษา ครูผู้สอนพลศึกษาจึงต้องทำความเข้าใจหรือทำให้ผู้บริหารได้เข้าใจในเป้าหมายของพลศึกษา เพราะผู้บริหารโรงเรียนหลายคนไม่ว่าจะเป็นของไทยหรือต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา มีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องและมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนพลศึกษา และถ้าผู้บริหารให้การยอมรับก็จะให้การสนับสนุนต่อไป ครูพลศึกษาจึงต้องชี้แจงให้ผู้บริหารเข้าใจความ

สำคัญและปรัชญาตลอดจนเป้าหมายของพลศึกษา ผู้บริหารจะมีส่วนสนับสนุนหลักสูตรพลศึกษาได้ดังต่อไปนี้

- 2.1 ดัดสนใจเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรผู้สอนและขนาดของห้องเรียน
- 2.2 การจัดจ้างบุคลากรในส่วนที่มีความจำเป็นพิเศษ
- 2.3 สร้างและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่สอนต่างๆ เช่น คอร์ต

เทนนิส ห้องน้ำ สระว่ายน้ำ ฯลฯ

- 2.4 จัดซื้ออุปกรณ์และสื่อการสอนต่างๆ เช่น เบาะยูโด ม้วนวีดิทัศน์ เชือกกระโดด

ฯลฯ

2.5 ช่วยสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ เช่น การบุกเบิกการแข่งขันโอเรียนเตียร์ การอยู่ค่ายพักแรมนอกโรงเรียน การเดินทางไกล การปีนเขา การดำน้ำ การสอนเป็นคณะ ฯลฯ

2.6 ปรับปรุงดูแลบำรุงรักษาสถานที่ใช้สอน เช่น รดน้ำสนามหญ้า ทำความสะอาด โรงยิมซ่อมแซมอุปกรณ์ยกน้ำหนัก ฯลฯ

- 2.7 สนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาชีพต่างๆ เอกสารหลักสูตร เป็นต้น

2.8 ให้ผลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อครูเกี่ยวกับความสามารถในการสอนคล้ายๆ กับการนิเทศภายในซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างมาก เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบริหารเวลาในการสอน เวลาในการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนการสอน รูปแบบพฤติกรรม การสอน เป็นต้น

จึงสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจในการจัดการต่างๆ ในโรงเรียนในทุกสภาพการณ์ และเป็นผู้ใช้นโยบายหรือกลวิธีต่างๆ ในการบริหารโรงเรียน รวมทั้งงบประมาณและเงินทุนต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง

3. บุคลากร

สำหรับการเลือกและจัดสรรบุคลากร ผู้บริหารควรจัดผู้สอนวิชาพลศึกษาโดยเริ่มพิจารณาจากครูพลศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหรือมีความรู้ในด้านนี้โดยตรงเป็นอันดับแรก เพราะเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาพลศึกษา และควรจัดให้มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ถ้ามีไม่พอหรือไม่มี จึงค่อยพิจารณาจากครูที่ได้รับการฝึกอบรมวิชาชุดพลศึกษา ครูที่ชอบและสนใจกีฬาเป็นอันดับต่อไป และถ้าไม่มีจริงๆ ก็อาจขอนิสิตนักศึกษาฝึกสอนจากสถาบันการศึกษาวิชาพลศึกษาต่างๆ มาช่วยหรืออาจจ้างครูพิเศษมาจากที่อื่นก็ได้ ที่ต้องจัดลำดับการเลือกก็เพราะเหตุว่าถ้าได้ครูที่ไม่มีความรู้ในวิชาพลศึกษาโดยตรงมาสอน อาจทำให้วิชาพลศึกษาด้อยคุณค่า ไม่เป็นไปตามเป้าหมายขาดประสิทธิภาพ ไม่น่าสนใจ ไม่มีความปลอดภัย ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้ว ก่อให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาพลศึกษาทั้งสิ้น ฉะนั้นถ้าเกิดสิ่งเหล่านี้ขึ้นมาเมื่อใด นักเรียนจะหมดความนิยมวิชาพลศึกษาไปทันที รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชนด้วย บุคลากรอื่นๆ ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการใช้หลักสูตรยังมีอีก เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อ เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ทำระเบียบวัสดุอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด เจ้าหน้าที่ซ่อมแซม พนักงานบัญชี

เป็นต้น บุคลากรเหล่านี้มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนให้เกิดความสะดวก ประหยัด เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและไม่ควรให้ครูพลศึกษาทำหน้าที่เหล่านี้ด้วย เพราะไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอและอาจมีเวลาไม่พอ แต่ถ้าจำเป็นควรทำเป็นทีม

สำหรับสัดส่วนของจำนวนครูผู้สอนกับจำนวนนักเรียนแต่ละชั้น ควรจะมีอัตราส่วนครู 1 คนต่อนักเรียน 25 - 40 คน ถ้ามีจำนวนมากเกินไปจะทำให้ครูดำเนินการสอนได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากดูแลควบคุมได้ไม่ทั่วถึง เพราะวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่เน้นการปฏิบัติและส่วนมากจะสอนในสถานที่ที่ค่อนข้างกว้าง ครูต้องเดินตรวจตราดูแลนักเรียนทุกคน ส่วนอัตราการสอนของครูก็ควรจะเป็น 3 คาบ/วัน/สัปดาห์ หรือ 15 คาบ/สัปดาห์ เพราะเวลานอกเหนือจากนั้นครูจะได้นำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ตรวจงาน ทำบันทึกการสอน ฝึกอบรมนักกีฬา สอนวิชาลูกเสือ - เนตรนารี ให้บริหารทำหน้าที่ครูเวร ครูประจำชั้น และสุดท้ายที่สำคัญคือครูพลศึกษาควรใช้เวลาส่วนหนึ่งไปในการฝึกสมรรถภาพของตนเองให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอตามคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดี

4. แหล่งวิชาการ

สำหรับแหล่งค้นคว้าของครูผู้สอนและนักเรียน คือ ห้องสมุดของโรงเรียนและห้องสมุดในชุมชนซึ่งควรมีเอกสารต่างๆ ให้มากพอ เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือครู แผนการเรียน ประมวลการสอน ตำราประกอบการเรียน แบบเรียนต่างๆ หลักสูตรระดับต่างๆ ตำราวิชาต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับครูใช้ในการค้นคว้าและอ้างอิง ฯลฯ เอกสารเหล่านี้มีประโยชน์ต่อประสิทธิภาพและความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่จะใช้สอนนักเรียน และนักเรียนเองก็สามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ตามความต้องการและความสนใจ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับวิธีสอนที่เรียกว่า การสอนโดยใช้ตำราเรียน หรือการสอนด้วยวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งทั้งสองวิธีนี้จำเป็นต้องใช้แหล่งวิชาการมาประกอบค่อนข้างมาก พวกอุปกรณ์ประกอบการสอน เช่น วีดีโอเทปต่างๆ แผนภูมิ ภาพยนตร์ ฯลฯ ก็ควรจัดรวมไว้ในส่วนนี้ด้วย

5. การจัดตารางสอน

การจัดตารางสอน ไม่ควรจัดคาบเรียนช่วงยาวหรือจัด 2 คาบติดต่อกันในหนึ่งวันต่อสัปดาห์ เพราะนักเรียนอาจจะเบื่อ เหนื่อยเกินไปหรือเกิดการล้าได้ ควรจัด 1 คาบ / วัน และ 2 - 4 วัน / สัปดาห์จะดีกว่า เพื่อเว้นช่วงให้นักเรียนได้มีโอกาสทบทวนหรือฟื้นความรู้ และได้ฝึกฝนทักษะที่เรียนไปแล้ว นอกจากนั้นช่วงของการเรียนรู้ใช้เวลาไม่ยาวเกินไปจะทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและสนใจที่จะเรียนมากขึ้น แต่อาจยืดหยุ่นได้ถ้าต้องการจัดกิจกรรมที่ต้องออกนอกโรงเรียน เช่น วាយน้ำ พายเรือ เดินทางไกล สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือไม่ควรจัดคาบเรียนวิชาพลศึกษาหลังจากรับประทานอาหารกลางวันใหม่ๆ ควรทิ้งช่วงอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ทั้งนี้เพราะหลังจากรับประทานอาหาร กระเพาะกำลังย่อยอาหารเลือดจะถูกนำไปใช้บริเวณนั้นมากกว่าส่วนอื่น ถ้าต้องการออกกำลังกายในขณะที่กระเพาะกำลังทำงาน จะทำให้จำนวนเลือดกระจายไปที่อื่นๆ จึงอาจทำให้เกิดอาการปวดเสียดท้อง เหนื่อยง่าย และอาจอาเจียนได้ นอกจากนั้นกระเพาะอาหารที่เต็มไปด้วยอาหารยังแตกได้ง่ายถ้าถูกกระทบกระเทือนแรงๆ ดังนั้นจึงควรจัดคาบเรียนวิชา

พลศึกษาในช่วงนี้ นอกเหนือจากนี้ก็สามารถจัดได้ทั้งช่วงเช้าและช่วงบ่าย สิ่งที่ต้องคำนึงถึงอื่นๆ อีก คือ ถ้าไม่มีสถานที่เรียนในร่ม ก็ควรพยายามหลีกเลี่ยงการจัดเวลาเรียนในช่วง 11.30 - 13.00 น. เพราะเป็นเวลาที่แดดร้อนจัดมาก นักเรียนอาจเกิดอาการไม่สบายเนื่องจากความร้อนได้ เช่น เป็นลมแดดโดยเฉพาะนักเรียนเล็กๆ

6. ความปลอดภัย

สิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่โรงเรียนจะละเลยเสียไม่ได้ นั่นคือ โรงเรียนควรจัดสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ในโรงเรียนให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อการเรียนการสอน คำนึงถึงการจัดสิ่งต่างๆ ให้ถูกลักษณะและควรคำนึงเสมอว่าลักษณะของวิชาพลศึกษามีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดอุบัติเหตุและอันตรายอยู่แล้ว ครูหรือโรงเรียนจึงไม่ควรเพิ่มแนวโน้มของอุบัติเหตุให้มากขึ้นอีกด้วย การละเลยต่อการจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้ถูกลักษณะ ฉะนั้นถ้าโรงเรียนมีหลักและวิธีการใดที่สามารถจัดสภาพต่างๆ ให้ปลอดภัยที่สุดก็ต้องรีบกระทำทันที จะเป็นการช่วยลดอุบัติเหตุและป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น จัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบดูแลความเรียบร้อยของอุปกรณ์ต่างๆ ในสนามเด็กเล่นอยู่เสมอ

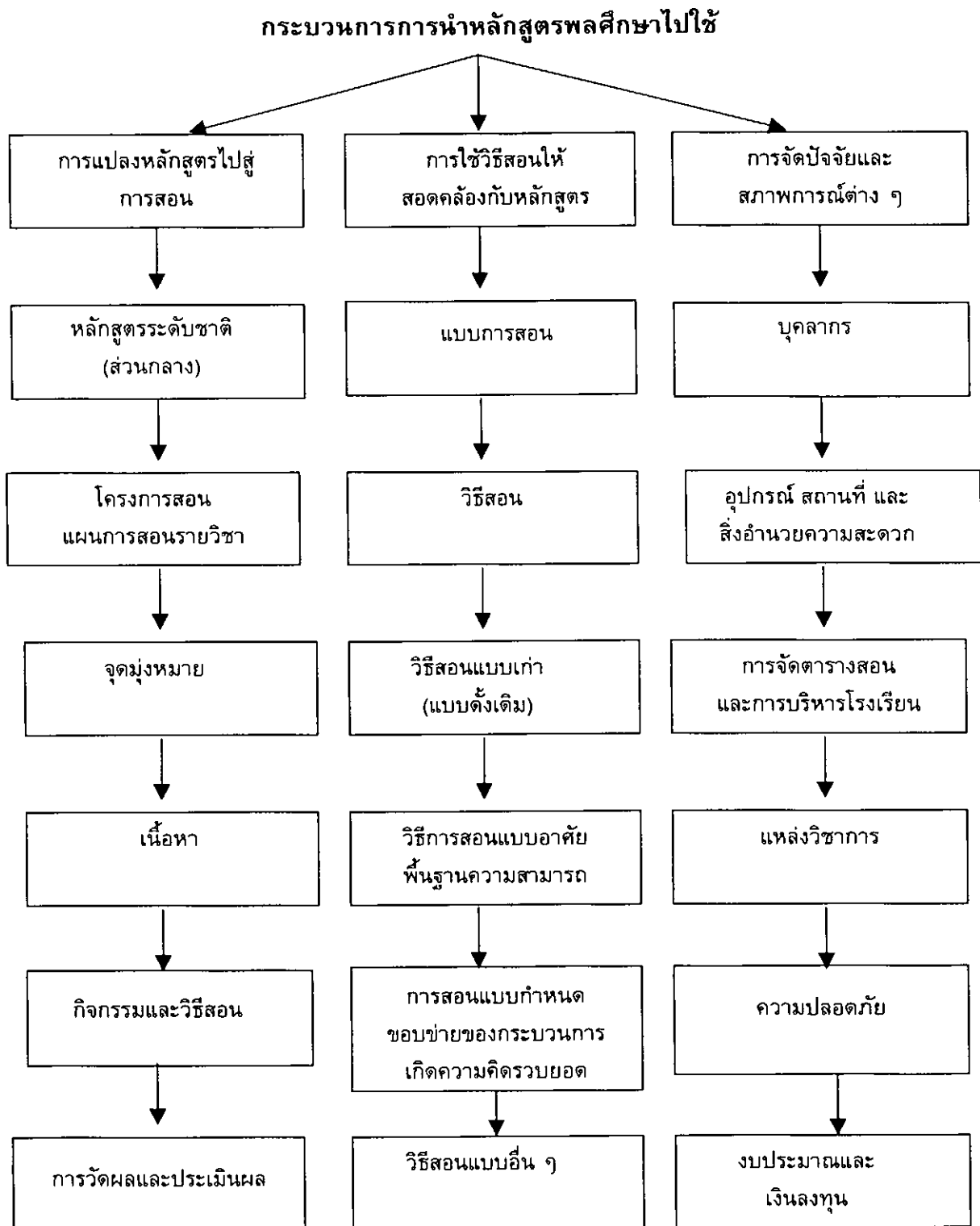
ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความปลอดภัยในการใช้หลักสูตรพลศึกษาที่สำคัญที่สุดคือตัวครูผู้สอน ครูจะต้องเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดีเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากง่ายไปหายาก ครูต้องทำความเข้าใจในลักษณะของวิชา และทำการวิเคราะห์ให้เข้าใจเสียก่อนจึงจะทำการสอนนักเรียนได้ถูกต้อง และควรยึดแนวการสอนตามข้อแนะนำของคู่มือการสอนด้วย นอกจากนั้นการที่ครูทิ้งห้องเรียนไปโดยปล่อยให้เด็กนักเรียนฝึกกันเอง หรือให้คนอื่น ๆ ที่ไม่มีประสบการณ์สอนแทน ก็เป็นแนวโน้มของการเกิดอุบัติเหตุได้เหมือนกันถือว่าเป็นความผิดของครูอย่างร้ายแรง ถ้าเกิดอุบัติเหตุขึ้นมาในขณะที่ครูไม่อยู่ในห้องเรียน และการที่ครูบังคับหรือผลักดันให้นักเรียนฝึกทั้งๆ ที่รู้ว่านักเรียนยังไม่ค่อยมั่นใจจนนักเรียนเกิดบาดเจ็บขึ้นมากก็ถือว่าเป็นความผิดของครูเช่นเดียวกัน ฉะนั้นความปลอดภัยที่เกิดจากพฤติกรรมของครูจึงสำคัญมากกว่าสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

7. งบประมาณและเงินทุน

งบประมาณและเงินทุนของแต่ละโรงเรียนมีไม่เท่ากัน ครูต้องเข้าใจในวิธีตั้งงบประมาณ และวิธีใช้งบประมาณ และควรชี้แจงให้ผู้บริหารเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของวิชาพลศึกษาในฐานะเป็นวิชาการทางการศึกษาแขนงหนึ่ง จึงสมควรได้งบประมาณเท่าเทียมกับวิชาอื่นๆ และต้องต่อสู้เพื่อความยุติธรรมในการแบ่งปันงบประมาณในโรงเรียน เรื่องนี้จะสัมพันธ์กับความเข้าใจผิด-ถูกของผู้บริหารอยู่มาก ดังกล่าวมาแล้วต้องพยายามอธิบายโดยยกจำนวนนักเรียนแต่ละห้องกิจกรรมแต่ละอย่าง จำนวนอุปกรณ์ที่ต้องใช้แต่ละกิจกรรม เหมือนกับการเรียนวิทยาศาสตร์ที่ต้องใช้ห้องทดลอง ใช้สารเคมี เรียนภาษาอังกฤษต้องใช้ห้องแล็บ เป็นต้น

ครูต้องวางแผนในการใช้อุปกรณ์และการใช้งบประมาณระยะยาวเอาไว้ให้สอดคล้องกับการวางแผนการสอนรายปี รายภาคและควรของบประมาณเพื่อจ้าง "คน" ก่อน "อุปกรณ์" เพราะมีความสำคัญมากกว่าดังกล่าวมาแล้ว

การนำหลักสูตรวิชาพลศึกษาไปใช้ให้ได้ผลดีหรือมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย จึงต้อง
จัดบริหารใน 3 ลักษณะ ดังที่กล่าวมาแล้ว จะขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นไปไม่ได้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด
ในการนำหลักสูตรพลศึกษาไปใช้ก็คือ “ตัวครูผู้สอน ” นั่นเอง ครูจึงต้องทำความเข้าใจเรื่องนี้ให้ดี

ภาพประกอบ 1 ขอบข่ายหรือกระบวนการการนำหลักสูตรพลศึกษาไปใช้
(วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. 2541 : 149)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา

มีรายละเอียด ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 1 - 27)

ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สุขภาพ มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี (Well Being) ของคนแต่ละคนและสังคมสุขภาพจึงหมายถึงมิติด้านความเจริญเติบโตและพัฒนาการของบุคคล ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตวิญญาณ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนโดยรวม สุขศึกษา และพลศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพของมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ ความสมดุลและมีคุณภาพ ให้ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้ด้วยพลัง มีความสามารถในการนำความรู้ และทักษะไปประยุกต์ เกิดความตระหนักและความรับผิดชอบต่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกาย ของตนเอง สามารถตัดสินใจและเลือกวิธีปฏิบัติในการดูแลสุขภาพตลอดจนการมีส่วนร่วมในการ สร้างความมั่นใจในชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและความปลอดภัยของผู้อื่นบนพื้นฐานของความเป็นไทย

วิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมาย เพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน

สุขศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน

พลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม ด้วยการเข้าร่วมในกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา และกิจกรรมเหล่านั้นได้รับการจัด สรรมาเป็นอย่างดีแล้ว

สุขศึกษาและพลศึกษาจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ จนมีวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี โดยให้มีทั้งความรู้ความเข้าใจ ทักษะหรือกระบวนการคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามแนวการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และตาม จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผลรวมสุดท้ายคือผู้เรียนเกิดการ พัฒนาที่เป็นองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (Holistic)

ในการเรียนรู้สุขศึกษา ผู้เรียนจะได้รับการกระตุ้นและจูงใจให้กำหนดเป้าหมายที่เป็นจริง และมีคุณค่าในการพัฒนารูปแบบของวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี พัฒนาทักษะการเข้าร่วมกิจกรรมทาง สังคม รู้จักการสร้างการรับผิดชอบต่อและสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนอื่นทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และในชุมชน ทั้งชุมชนที่ตนเองอยู่อาศัยและชุมชนอื่นๆ ที่แตกต่างกันออกไป ได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน และยอมรับในความแตกต่างนั้น เกิดการพัฒนาความสามารถในการเผชิญกับปัญหาท้าทาย ความเครียด ความกดดัน ความขัดแย้ง และการสร้างเสริมสุขภาพ

ในการเรียนรู้พลศึกษา ผู้เรียนจะได้รับโอกาสให้เข้าร่วมในกิจกรรมทางกายและกีฬาทั้งประเภทบุคคล และประเภททีมอย่างหลากหลายทั้งของไทยและสากล กิจกรรมทางกายและกีฬาต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลตามศักยภาพด้านความเจริญเติบโตและพัฒนาการทางกาย ได้ปรับปรุงสุขภาพและสมรรถภาพทางกาย เกิดการพัฒนาทักษะกลไกอย่างเต็มที่ ได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการฝึกฝนตนเองตามกฎ กติกา ระเบียบและหลักการทางวิทยาศาสตร์ ได้แข่งขันและได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม ได้รับประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยตรงตามความถนัดและความสนใจ ได้ค้นหาความพึงพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางการกีฬา กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายและรักการออกกำลังกาย

การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาในสถานศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้ได้เกิดการพัฒนาครบถ้วนจากสาระต่างๆ คือ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ชีวิตและครอบครัว การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาและกีฬาสากล การสร้างเสริมสุขภาพสมรรถภาพ การป้องกันโรค และความปลอดภัยในชีวิต รวมทั้งสามารถจัดให้สอดคล้องเชื่อมโยงบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่นๆ อีก 7 กลุ่มและยังนำไปจัดเป็น กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนเพื่อการ เติบโตเต็มที่ให้แก่ผู้เรียนได้อีกด้วย ดังนั้นการจัดการเรียนรู้กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา จึงควรจัดให้เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรให้สอดคล้องกับลักษณะของวัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมไทยและ วัฒนธรรมสากล โดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากบ้าน ชุมชน และท้องถิ่นไปพร้อมกัน

คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาแล้ว ผู้เรียนจะมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติและค่านิยมที่ดีในเรื่องธรรมชาติการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ชีวิตและครอบครัว การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ การป้องกันโรค และความปลอดภัยในชีวิต มีทักษะปฏิบัติด้าน สุขภาพและสมรรถภาพจนเป็นกิจนิสัย

เมื่อจบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) ผู้เรียนจะมีคุณภาพ ดังนี้

1. สามารถดูแลสุขภาพ สร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค หลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง การใช้ยาเสพติด และความรุนแรงได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการวางแผนอย่างเป็นระบบ
2. แสดงออกถึงความรัก ความเอื้ออาทร ความเข้าใจในอิทธิพลของครอบครัว เพื่อน สังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศ การดำเนินชีวิต และวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี
3. ออกกำลังกาย เล่นกีฬา เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ และสมรรถภาพทางกลไกได้ถูกต้องตามหลักการเป็นประจำสม่ำเสมอด้วยความชื่นชมและสนุกสนาน

4. แสดงความรับผิดชอบให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามกฎ กติกา สิทธิ หลักความปลอดภัยในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย และเล่นกีฬาจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนด

5. วิเคราะห์และประเมินสุขภาพส่วนบุคคลเพื่อกำหนดกลวิธีลดความเสี่ยง สร้างเสริมสุขภาพ ดำรงการป้องกันโรค และการจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้ถูกต้องและเหมาะสม

6. ใช้กระบวนการทางประชาสังคม สร้างเสริมให้ชุมชนเข้มแข็งปลอดภัย และมีวิถีชีวิตที่ดี

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ประกอบด้วย

สาระที่ 1 : การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 : ชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 3 : การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล

สาระที่ 4 : การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

สาระที่ 5 : ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาระดับพื้นฐาน

สาระที่ 1 : การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 : เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 : ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 : เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะ

ในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 : การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 : เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกมและกีฬา

กีฬา

1. แสดงความสามารถทางกายในการเล่นกีฬาประเภทบุคคล กีฬาประเภททีม การเคลื่อนไหวที่สร้างสรรค์ การเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ และการทำงานต่างๆ

2. วิเคราะห์ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวแบบต่างๆ และนำไปใช้ในการเล่นกีฬา

3. ประยุกต์ความคิดรวบยอดจากหลักการทางวิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหวในการเล่นกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน พ 3.2 : รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณ ในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

1. ออกกำลังกายและเล่นกีฬาเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ
2. ยอมรับและเห็นคุณค่าการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเป็นประจำสม่ำเสมอกับการเสริมสร้างวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี
3. ประยุกต์หลักการรุกรการป้องกันและการให้ความร่วมมือในการเล่นและแข่งกีฬาที่เลือกด้วยความชื่นชอบ
4. แสดงความรู้เกี่ยวกับสิทธิ กฎ กติกา ความปลอดภัยและกลวิธีต่างๆ ในระหว่างการเล่นและการแข่งขันกีฬากับผู้อื่น และยึดมั่นในการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน
5. แสดงความรับผิดชอบของตนเองในระหว่างการแข่งขันกิจกรรมทางกาย และการเล่นกีฬาเป็นทีม
6. แสดงทักษะการให้ความร่วมมือในระหว่างการแข่งขันกิจกรรมทางกายและการเล่นกีฬาเป็นทีมตามโครงสร้างที่กำหนดไว้
7. แสดงความมีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมสุนทรียภาพของการกีฬาทั้งในการเล่น การดูและการแข่งขัน

สาระที่ 4 : การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 : เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

1. วิเคราะห์บทบาทและความรับผิดชอบของบุคคลที่มีต่อการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค
2. ประเมินสุขภาพส่วนบุคคลเพื่อกำหนดกลวิธีลดความเสี่ยงและสร้างเสริมสุขภาพของตนเอง ชุมชนและสังคม
3. ประเมินวิธีการและกระบวนการจัดการกับอารมณ์และความเครียดและนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงตนเอง
4. ออกกำลังกาย พักผ่อน และเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมจนเป็นกิจนิสัย
5. เข้าใจงานของสาธารณสุขของชุมชนและของประเทศ และสามารถให้ความร่วมมือได้เป็นอย่างดี
6. ประเมิน สร้างเสริมและดำรงสมรรถภาพทางกาย และทางจิตตามหลักการ วิธีการและความต้องการ
7. พัฒนาสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและหรือสมรรถภาพทางกลไกตามความต้องการจนสำเร็จตามเป้าหมาย

สาระที่ 5 : ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 : ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ
อุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

ผู้วิจัยได้สอบถามโรงเรียนต่างๆ เกี่ยวกับการจัดเนื้อหาการเรียนพลศึกษา สรุปได้ดังนี้

โรงเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
โรงเรียนหนองโพวิทยา		
ม.4	ฟุตซอล เบตอง กีฬาไทย	บาสเกตบอล วอลเลย์บอล กีฬาไทย
ม.5	เบตอง เซปักตะกร้อ กีฬาไทย	ฟุตบอล วอลเลย์บอล กีฬาไทย
ม.6	ฟุตซอล เซปักตะกร้อ กีฬาไทย	กีฬาไทย บาสเกตบอล
โรงเรียนโพธารัตนาเสนี		
ม.4	ฟุตบอล เซปักตะกร้อ เทเบิลเทนนิส เบตอง แบดมินตัน	กรีฑา ฟุตบอล เทเบิลเทนนิส
ม.5	แบดมินตัน ฟุตบอล นันทนาการ	เซปักตะกร้อ ฟุตบอล นันทนาการ
ม.6	แบดมินตัน หมากรุก	แบดมินตัน ฟุตบอล

โรงเรียน	ภาคเรียนที่ 1 ฟุตบอล	ภาคเรียนที่ 2 หมากรุก
โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ		
ม.4	วอลเลย์บอล	วอลเลย์บอล
ม.5	แฮนด์บอล	กรีฑา
ม.6	เซปักตะกร้อ	ฟุตบอล
โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง		
ม.4	กรีฑา บาสเกตบอล	กรีฑา บาสเกตบอล
ม.5	ฟุตซอล แบดมินตัน	ฟุตซอล แบดมินตัน
ม.6	ลีลาศ เปตอง	ลีลาศ เปตอง
โรงเรียนราชโบริการานุเคราะห์		
ม.4	ว่ายน้ำ ลีลาศ การดูแลสุขภาพผู้ใหญ่ วอลเลย์บอล บาสเกตบอล	ว่ายน้ำ ลีลาศ การดูแลสุขภาพผู้ใหญ่ เทเบิลเทนนิส เดินแอโรบิก
ม.5	ว่ายน้ำ เปตอง เซปักตะกร้อ การดูแลสุขภาพผู้ใหญ่ แบดมินตัน	ว่ายน้ำ แฮนด์บอล ศิลปะป้องกันตัว การดูแลสุขภาพผู้ใหญ่

โรงเรียน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
ม.6	ลีลาศ บาสเกตบอล การดูแลสุขภาพผู้ใหญ่	กิจกรรมทางน้ำ แบดมินตัน การดูแลสุขภาพผู้ใหญ่
โรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ ม.4	เทเบิลเทนนิส ฟุตบอล กิจกรรมเข้าจังหวะ	กิจกรรมเข้าจังหวะ เปตอง
ม.5	เซปักตะกร้อ	แบดมินตัน
ม.6	นันทนาการ มวยไทย	รักบี้ วอลเลย์บอล บาสเกตบอล

กระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 17)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมายเพื่อการดำรงและการสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาความมั่นใจในตนเอง และความสามารถของตนเอง เกิดวิธีการเรียนรู้ด้วยพลัง มีความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ช่วยผู้เรียนให้เกิดความตระหนักและรับผิดชอบต่อสุขภาพ และสมรรถภาพทางกายของตนเองตลอดจนการมีส่วนร่วมในการสร้างความมั่นใจในชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และความปลอดภัยของผู้อื่นบนพื้นฐานของความเป็นไทย

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา จึงต้องจัดเป็นกระบวนการที่หลากหลายต่อเนื่องเหมาะสมกับระดับความสามารถความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเน้นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจ ตั้งแต่การวางแผน การฝึกปฏิบัติการตรวจสอบ และการประเมินผลให้ครอบคลุมกิจกรรมสุขภาพทั้งด้านป้องกัน ส่งเสริมและดำรงสุขภาพ โดยการใช้วิธีการเรียนอย่างมีชีวิตชีวา ให้ผู้เรียนฝึกความรับผิดชอบ ฝึกทักษะการคิด ทักษะการจัดการ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการเผชิญสถานการณ์ การเรียนรู้จากปัญหา และประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหาในชีวิตจริง หมั่นฝึกฝนและเอาใจใส่ดูแลสุขภาพตนเอง และความแข็งแรงของร่างกาย

เข้าร่วมในกิจกรรมพลศึกษาและกีฬาทั้งประเภทบุคคลและประเภททีม ได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการฝึกฝนตนเองตามกฎ กติกา ระเบียบ และหลักการวิทยาศาสตร์ ได้แข่งขันและทำงานร่วมกันเป็นทีม และยอมรับว่าตนเองมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งของสภาวะสุขภาพและความปลอดภัยของผู้คนอื่นด้วย

การวัดและประเมินผลของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 17)

การวัดและการประเมินผลการเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป การบูรณาการการวัดและประเมินผลกับการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนหลายประการ อาทิ ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะช่วยติดตาม กำกับดูแลความก้าวหน้าของผู้เรียน นำผลมาปรับแนวทางการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสามารถและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีคุณธรรม สามารถค้นพบความรู้ใหม่และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 26 กำหนดชัดเจนให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา นั้นหมายถึงผู้สอนจะต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนจากหลายส่วนก่อนที่จะตัดสินใจให้ระดับผลการเรียน

ดังนั้น เพื่อให้การวัดและประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอนควรดำเนินการวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้

1. เน้นกระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Formative Evaluation) และประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation) ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ หรือตามปรัชญาของวิชา โดยให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการความรู้ตามความเหมาะสม เน้นการนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงกระบวนการสอนของตน และปรับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตร
2. เน้นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนตามสภาพจริงหรือใกล้เคียงสถานการณ์ที่เป็นจริง (Authentic Learning and Assessment) สะท้อนความสามารถและการแสดงออกของผู้เรียน (Student Performance) อย่างชัดเจน
3. เน้นการบูรณาการการประเมินผลควบคู่ไปกับการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินจากคุณภาพของงานและกระบวนการทำงานของผู้เรียน

4. เน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ส่งเสริมให้มีการประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนและกลุ่มเพื่อน และประเมินโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5. เน้นการประเมินผู้เรียนที่ต้องพิจารณาอย่างครอบคลุมจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบตามความเหมาะสม ในแต่ละกลุ่มสาระและระดับชั้น

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล

จากวิสัยทัศน์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา คุณภาพของผู้เรียน สาระมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ข้างต้น ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผลให้ละเอียด ครบคลุม และชัดเจน เพื่อความเที่ยงตรงในการดำเนินงาน และอธิบายผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของผู้เรียนแต่ละระดับชั้นได้

ผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับจากกลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาต้องครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพและสมรรถภาพ ดังตัวอย่างเช่น

ก. ด้านความรู้ สามารถแบ่งออกเป็นความรู้เชิงเนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการ และความรู้เชิงบริบท

- ความรู้เชิงเนื้อหา เช่น ลักษณะของโรคชนิดต่างๆ พัฒนาการตามวัยของมนุษย์ ความสำคัญของการพักผ่อน และนันทนาการ กติกาการเล่นกีฬาชนิดต่าง ๆ รูปแบบการออกกำลังกาย หลักการสร้างเสริมสมรรถภาพทางกาย ชนิดของกีฬา หลักการดูแลสุขภาพ หลักวิทยาศาสตร์ การเคลื่อนไหว เป็นต้น

- ความรู้เชิงบริบท เช่น การมีสติ การรู้จักและเข้าใจตนเอง การสื่อสารเกี่ยวกับสุขภาพ ข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพ ความปลอดภัย การออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา เป็นต้น

- ข. ด้านทักษะ เนื่องจากหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง วิธีการวัดและการประเมิน จึงควรวัดความสามารถในการทำงาน และการแสดงออกของผู้เรียนภายใต้สถานการณ์ และเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยวัดทั้งกระบวนการ (Process) และ ผลงาน (Products) ที่ผู้เรียนกระทำและแสดงออก เช่น การเลือกบริโภคอาหาร และการดูแลสุขภาพ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การฝึกจิต การออกกำลังกาย การเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อสุขภาพ การเล่นเกม การเล่นกีฬาชนิดต่างๆ เป็นต้น

- ค. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การวัดและประเมินผลการเรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของผู้เรียนต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดภาคเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงของผู้เรียน จึงควรใช้วิธีการวัดและประเมินที่หลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบและประเมินตนเองเป็นสำคัญร่วมกับเพื่อน ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เช่น สนุนิสัยในการรับประทานอาหาร การควบคุมอารมณ์ การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีวินัย การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กติกา รักษาการออกกำลังกาย

มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน มีน้ำใจนักกีฬา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีบุคลิกภาพและสุขภาพดี มีภาวะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นต้น

วิธีวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 20)

ผู้สอนสามารถเลือกวิธีวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้หลายวิธีดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรมและความสามารถในการปฏิบัติ ใช้การสังเกตผลการเรียนรู้ที่กำหนดออกมาเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแล้วบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (Record)

2. การทดสอบ เช่น การทดสอบความสามารถในการปฏิบัติด้วยแบบทดสอบทักษะต่างๆ การทดสอบสมรรถภาพทางกาย ทางจิต การทดสอบความรู้ความเข้าใจ

3. การวัด เช่น การวัดเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม บุคลิกภาพ การปรับตัวด้วยแบบวัดต่างๆ

4. การสัมภาษณ์ เช่น การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเพื่อทราบข้อมูลทั่วไป การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการเพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจ (Inventory)

5. การสำรวจ เช่น แบบสอบถามข้อมูลต่าง ๆ อาจเป็นด้านความรู้ เจตคติ และอื่นๆ รวมทั้งความรู้สึก ความคิดเห็น ความประทับใจ

6. แฟ้มผลงาน (Portfolio) เป็นแหล่งรวบรวมผลการเรียนรู้ด้วยการใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย ตั้งแต่ข้อ 1 - 5 ในลักษณะแสดงความสามารถของผู้เรียนโดยรวม

แฟ้มผลงาน (Portfolio) เป็นเครื่องมือประเมินอีกชนิดหนึ่งที่กำลังเป็นที่นิยม แฟ้มผลงานของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้สอนติดตาม ดูแลการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เห็นภาพพัฒนาการทำงานของผู้เรียน และยังเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครองอีกทางหนึ่งด้วย

ข้อแนะนำเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 20)

ในการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ตัดสินผลการเรียนจากข้อมูลที่ได้จากการวัดและการประเมินเป็นระยะๆ ไม่ควรนำคะแนนที่ได้จากการประเมินทักษะ ข้อเขียน หรือการวัดสมรรถภาพเพียงครั้งเดียวเป็นผลการตัดสินใจให้ค่าระดับคะแนนหรือตัดสินผล

2. ตัดสินผลการเรียนบนพื้นฐานของการกำหนดจุดประสงค์ที่แสดงพฤติกรรมที่ชัดเจน มีเกณฑ์การวัดที่จำแนกความก้าวหน้าของผู้เรียนได้ รวมถึงการกำหนดสัดส่วนน้ำหนักคะแนนจากสิ่งที่วัดและประเมินชัดเจน เช่น คะแนนจากแบบทดสอบ : คะแนนพัฒนาการ : ผลงาน : การเข้าร่วมกิจกรรม ความประพฤติ = 30 : 10 : 30 : 20 : 10 เป็นต้น

3. นำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการช่วยเหลือและพัฒนาความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นรายบุคคล การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ และได้ประเมินตนเองจะช่วยให้ผู้เรียนรู้ว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับใด และเต็มใจที่จะพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นจนบรรลุตามมาตรฐานหรือผลการเรียนที่คาดหวัง

4. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย และครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งหมด เช่น การทดสอบด้วยข้อเขียน ทดสอบความสามารถเชิงทักษะ/ความคล่องแคล่ว การทดสอบสมรรถภาพ/การประเมินจากโครงการงาน / ผลงาน / แฟ้มผลงาน การสำรวจความสนใจของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน การสัมภาษณ์ความคิดเห็น / ความรู้สึก ฯลฯ

5. นำผลการวัดและประเมินมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้น

รูปแบบการรายงานผลการประเมิน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 21)

วิธีการรายงานผลการประเมินทำได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ควรเป็นไปตามลักษณะผลการเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน วิธีการประเมิน จุดประสงค์การประเมิน และผู้ใช้ข้อมูลจากผลการประเมิน

รูปแบบการรายงานผลการประเมินที่ใช้กันทั่วไป มีดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. รายงานในรูปคะแนน เช่น คะแนนร้อยละ คะแนนที่ได้ต่อคะแนนรวม
2. การรายงานระดับผลการเรียนเป็นตัวเลข ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ต่างๆ
3. การรายงานด้วยการกำหนดระดับที่แสดงรายละเอียดของพัฒนาการหรือความสามารถของผู้เรียน ชัดเจน

4. การรายงานด้วยเส้นภาพพัฒนาการในรูปแบบต่างๆ เช่น กราฟเส้น กราฟแท่ง
5. การแสดงความคิดเห็นด้วยการเขียนบอกเล่า บรรยายพฤติกรรม
6. การรายงานด้วยวาจา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะเกิดประโยชน์สูงสุดก็ต่อเมื่อผู้สอนนำผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง มิใช่นำมาใช้เพื่อการตัดสิน หรือเลื่อนชั้นหรือเพื่อการผ่านรายวิชาแต่ประการเดียว ผู้สอนพึงระลึกถึงหลักและวิธีการดังกล่าวข้างต้น เพื่อความมีประสิทธิภาพสูงสุด

แหล่งการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 22)

1. หลักการ

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และอื่นๆ รูปแบบของสื่อการเรียนรู้ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องการเจริญเติบโตและพัฒนาการ ชีวิตและครอบครัว การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม การเล่นกีฬา

การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ การป้องกันโรค และความปลอดภัยในชีวิต เน้นการฝึกฝน ผู้เรียนจนเกิดทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและสุขภาพ เช่น ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์ การตัดสินใจและแก้ปัญหา การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและจิต การจัดการ เป็นต้น รวมทั้งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ถูกต้องในด้านสุขภาพ ดังนั้นสื่อการเรียนรู้กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถนำมาใช้เพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีคุณภาพตาม มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. การเลือกสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ มิได้มีความหมายเฉพาะสื่อที่ครูและนักเรียนนำมาใช้ในกระบวนการเรียน การสอนในห้องเรียน ที่เรียกว่า "สื่อการเรียนการสอน" เท่านั้น แต่หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้ เรียน ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของเหตุการณ์หรือความคิดก็ตาม ขึ้นอยู่กับว่าเราเรียนรู้จากสิ่งนั้นๆ หรือนำสิ่งเหล่านั้นเข้ามาสู่การเรียนรู้ของเราหรือไม่ ปัจจุบันสื่อที่เกี่ยวข้องกับสุขศึกษาและพลศึกษา มีอยู่หลายประเภท อาจจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

2.1 สื่อสิ่งพิมพ์ มีทั้งสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยตรง เช่น หนังสือเรียน คู่มือครู แผนการสอน หนังสืออ้างอิง หนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบฝึกกิจกรรม ใบงาน ใบความรู้ ฯลฯ และสิ่งพิมพ์ทั่วไปที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสารวิชาการ นิตยสาร จุลสาร จดหมายข่าว ไปสเดอร์ แผ่นพับ แผ่นภาพ เป็นต้น

2.2 สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด และวิธีปฏิบัติ ตนไปสู่บุคคลอื่น นับเป็นการเรียนรู้ที่มีบทบาทสำคัญโดยเฉพาะในด้านการโน้มน้าวจิตใจของผู้เรียน สื่อบุคคลอาจเป็นบุคลากรที่อยู่ในสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน หรือตัวผู้เรียนเอง หรืออาจเป็น บุคลากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ เช่น แพทย์ พยาบาล ตำรวจ นักกีฬา นักสุขศึกษา เป็นต้น ซึ่งสามารถเชิญมาเป็นวิทยากรเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

2.3 สื่อวัสดุ เป็นสื่อที่เก็บสาระความรู้ในตัวเอง จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.3.1 วัสดุประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์ช่วย เช่น รูปภาพ หุ่นจำลอง เป็นต้น

2.3.2 วัสดุประเภทที่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องอาศัย อุปกรณ์อื่นช่วย เช่น สไลด์ ฟิล์มภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง ซีดีรอม แผ่นดิสก์ เป็นต้น

2.4 สื่ออุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลางหรือตัวผ่าน ทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่บันทึกไว้ในวัสดุ สามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็นหรือได้ยิน เช่น เครื่องฉายแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2.5 สื่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในรูปของสิ่งมีชีวิต เช่น พืชผัก ผลไม้ สัตว์ชนิดต่างๆ หรืออยู่ในรูปของปรากฏการณ์ที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นรอบตัว เช่น แผ่นดินไหว มลภาวะทางอากาศ ข่าวสารด้านสุขภาพและกีฬา รวมทั้งในรูปของอาหารสถานที่ ต่างๆ เช่น ห้องพยาบาล สนามกีฬา ห้องสมุด สถานที่สาธารณะ เป็นต้น

2.6 สื่อกิจกรรม/กระบวนการ เป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ได้แก่ การแสดงละคร บทบาทสมมุติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง การจัดนิทรรศการ การไปทัศนศึกษานอกสถานที่ การทำโครงการ ฯลฯ

จะเห็นได้ว่า สื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับสุขศึกษาและพลศึกษามีอยู่มากมายหลายชนิด ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการเลือกสรรสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณค่า และมีความเหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การเลือกสื่อการเรียนรู้มีหลักการและวิธีดำเนินงานดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์หรือผลการเรียนรู้ให้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ด้านใดบ้างจากบทเรียนนั้น เพื่อจะได้เลือกสื่อการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์และกิจกรรมในการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน

2. ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะของผู้เรียน เช่น วัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นต้น เพราะลักษณะดังกล่าวนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการเลือกสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน

3. พิจารณาคูณสมบัติของสื่อการเรียนรู้แต่ละชนิดว่าสามารถสร้างความสนใจและให้ความหมายต่อประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนรู้อย่างไรบ้าง เพราะสื่อการเรียนรู้แต่ละชนิดมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน เช่น

- หนังสือเรียน และสื่อสิ่งพิมพ์อื่น เหมาะที่จะใช้เพื่อให้ความรู้พื้นฐานและเพื่อการอ้างอิงหรือทบทวน
- ของจริง ของจำลอง เป็นสื่อที่แสดงสภาพได้ตามความเป็นจริงผู้เรียนสามารถจับต้องและพิจารณารายละเอียดได้เหมาะจะนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง
- แผนภูมิ แผนภาพ และสถิติ ใช้เพื่อต้องการเน้นหรือแสดงให้เห็นส่วนประกอบหรือเปรียบเทียบข้อมูล
- การสาธิต ใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเป็นขั้นตอน เช่น สาธิตการปฐมพยาบาลผู้ป่วย สาธิตการบริหารเพื่ออบอุ่นร่างกาย เป็นต้น

4. พิจารณาความเป็นไปได้และค่าใช้จ่าย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนบางเรื่อง ถ้าสามารถนำผู้เรียนไปเรียนรู้ในสถานที่จริงได้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง เช่น เรื่องการบำบัดรักษาผู้ติดสารเสพติด การรับบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ฯลฯ แต่หากมีข้อจำกัดด้านค่าใช้จ่ายและความไม่สะดวกในด้านอื่นๆ ก็อาจเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ประเภทภาพ สไลด์ หรือวีดิทัศน์แทน เป็นต้น

5. พิจารณาธรรมชาติของสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ธรรมชาติของสาระแต่ละเรื่องอาจมีลักษณะเฉพาะในตัวเอง บางเรื่องต้องเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ เช่น การแปร่งฟันอย่างมีประสิทธิภาพ ก็ควรให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ หรือดูจากการสาธิตด้วยการใช้สื่อที่เป็นของจริงหรือของจำลอง บางเรื่องต้องเรียนรู้จากสภาพจริง เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และ

บางเรื่องต้องอาศัยการสืบค้นข้อมูลจากการอ่าน เช่น วิวัฒนาการทางการแพทย์ สื่อที่เหมาะสม เช่น หนังสือ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

สรุปได้ว่า การเลือกสื่อการเรียนรู้ ควรใช้เกณฑ์ในการพิจารณาว่าสื่อั้นๆ ควรมีลักษณะดังนี้

1. มีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
2. มีเนื้อหาสาระถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ได้ดี เป็นลำดับขั้นตอน
3. มีคุณภาพในด้านเทคนิคการผลิต สะดวกในการใช้ และราคาไม่แพงเกินไปและถ้าต้องการผลิตเองควรคุ้มค่างับเวลาและการลงทุน

3. การใช้สื่อการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนบางครั้งไม่ประสบผลเป็นที่น่าพึงพอใจ แม้ว่าครูผู้สอนจะได้คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลากหลายแล้วก็ตาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนใช้สื่อดังกล่าวไม่เป็นระบบหรือไม่ถูกขั้นตอนหรืออื่นๆ เพื่อให้การใช้สื่อเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนควรได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาเนื้อหาสาระในสื่อการเรียนรู้ที่ได้เลือกไว้ เพื่อตรวจสอบดูว่าเนื้อหามีความสมบูรณ์ตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้าไม่สมบูรณ์ควรจัดหาหรือจัดทำสื่อชนิดอื่นเพิ่มเติม

3.2 ทดลองใช้สื่อบางประเภทซึ่งอาจมีความยุ่งยากในการใช้ หรือต้องการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อชนิดนั้นๆ เช่น ลำดับขั้นตอนการนำเสนอความเข้าใจให้กับผู้เรียนเพียงพอหรือไม่ เหมาะสมกับเวลาเรียนเพียงใด มีส่วนไหนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขบ้าง

3.3 จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ และสถานที่ให้พร้อม เพื่อจะได้ไม่เสียเวลาในขณะที่ใช้ เพราะการใช้เวลานานเกินไปในการจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์จะมีผลให้ผู้เรียน มีแรงจูงใจในการเรียนรู้น้อยลง นอกจากนี้ควรตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานด้วย

3.4 เตรียมตัวผู้เรียน การใช้สื่อการเรียนรู้บางอย่างจำเป็นต้องชี้แจงให้ผู้เรียนรู้วัตถุประสงค์หรือผลการเรียนรู้จากการศึกษาโดยใช้สื่อั้นๆ เป็นการให้ผู้เรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย หากไม่มีการชี้แจงให้ผู้เรียนอาจได้เพียงความเพลิดเพลินหรือเรียนรู้ไม่ตรงตามเป้าหมาย ย่อมเป็นการใช้สื่อที่ไม่คุ้มค่าและเสียเวลา

3.5 ใช้สื่อการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ต้องการขณะที่ใช้สื่อใดๆ ก็ตาม จะต้องพิจารณาว่าผู้เรียนมีปฏิกิริยาอย่างไร ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสนใจ ตั้งใจ และกระตือรือร้นหรือไม่ปฏิกิริยาของผู้เรียนที่มีต่อสื่อการเรียนรู้สามารถใช้เป็นเครื่องชี้วัดได้ว่า สื่อการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเพียงใด นอกจากนี้ควรมีการใช้เครื่องมือหรือวิธีการต่างๆ ที่จะตรวจสอบว่าสื่อการเรียนรู้ที่ใช้นั้นมีประสิทธิภาพที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด

ซึ่งอาจใช้วิธีการสังเกต การตั้งคำถาม การใช้แบบทดสอบหรือการสอบถามผู้เรียนโดยตรงเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้

3.6 ประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ให้เกิดความชัดเจนว่ามีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนในระดับใด โดยจะต้องพิจารณาลักษณะทางกายภาพของสื่อและสาระที่สื่อไปยังผู้เรียน บางครั้งสื่อการเรียนรู้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย การประเมินจะช่วยให้การตัดสินใจเลือกและใช้สื่อ การเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป หรือพัฒนาโดยการดัดแปลงปรับปรุงแก้ไข จัดทำเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

4. การพัฒนาสื่อการเรียนรู้

เนื่องจากไม่มีสื่อการเรียนรู้ใดที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะสนองจุดมุ่งหมายทุกอย่างได้ดีที่สุด ฉะนั้นในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน บางครั้งผู้สอนก็จำเป็นต้องดัดแปลงหรือปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่เดิม หรือจัดทำสื่อการเรียนรู้ขึ้นใหม่ เพื่อให้สามารถตอบสนองจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้จึงดำเนินการได้ใน 2 ลักษณะ คือ

4.1 การปรับปรุงสื่อที่มีอยู่เดิม เป็นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ลักษณะหนึ่งที่คุณครูสามารถดำเนินการได้โดยศึกษาวิเคราะห์สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้ว อาจเป็นสื่อที่ผลิตจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือท้องถิ่นซึ่งมีอยู่มากมายหลายชนิด แต่ผู้สอนจะต้องพิจารณาปรับปรุงหรือจัดทำเพิ่มเติมจากสื่อที่มีอยู่ เพื่อให้ได้สาระสมบูรณ์เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน และสถานศึกษา เช่น ครูผู้สอนกำหนดแผนการเรียนรู้ว่าจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องโรคภัยใกล้ตัว และเมื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาของชุมชนแล้วพบว่า โรคที่กำลังเป็นปัญหาสำหรับเด็กในวัยเรียนก็คือโรคพยาธิ จึงทำให้การศึกษาสำรวจสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้ว วิเคราะห์ว่ามีสาระในเรื่องดังกล่าวมากน้อยเพียงใด กรณีที่พบว่าสื่อที่มีอยู่ขาดสาระในเรื่องโรคพยาธิ ก็ดำเนินการจัดทำบทเรียนเสริม หรือกรณีที่พบว่ามีสื่อการเรียนรู้ที่ให้สาระเรื่องโรคพยาธิอยู่แล้ว แต่ยังมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อการป้องกัน และควบคุมโรคพยาธิอย่างแท้จริง ก็อาจทำใบงาน แบบฝึกกิจกรรม แบบโครงงาน และอื่นๆ เสริมเพิ่มเติม เป็นต้น การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในลักษณะนี้เป็นทางเลือกหนึ่งที่คุณครูจะนำไปใช้ได้ โดยไม่ต้องจัดทำสื่อการเรียนรู้ใหม่ทั้งหมด ซึ่งนอกจากจะสะดวกทำได้ง่ายแล้วยังประหยัดอีกด้วย

4.2 การจัดทำสื่อการเรียนรู้ขึ้นใหม่ ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถจัดทำสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง โดยอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น หนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าอ้างอิง บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซีดีรอม ฯลฯ สื่อการเรียนรู้แต่ละประเภทอาจมีขั้นตอนหรือวิธีจัดทำแตกต่างกันไป ซึ่งหากครูผู้สอนและผู้เรียนสนใจที่จะจัดทำสื่อการเรียนรู้ประเภทใด ก็ควรได้ศึกษาวิธีจัดทำสื่อประเภทนั้นๆ ให้เข้าใจเสียก่อน เพื่อจะได้จัดทำสื่อดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. เครือข่ายสื่อและแหล่งการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง โดยอาศัยสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในบ้าน โรงเรียน ชุมชน และ

สังคมซึ่งหากแหล่งการเรียนรู้เหล่านี้ได้มีการประสานสัมพันธ์ให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในลักษณะของเครือข่าย ก็จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง เครือข่ายของสื่อและแหล่งการเรียนรู้กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา อาจดำเนินการในลักษณะดังนี้

5.1 เครือข่ายระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา แต่ละสถานศึกษามีครูผู้สอนและบุคลากรด้านต่าง ๆ ที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์แตกต่างกันไป หากบุคลากรเหล่านี้ร่วมแรงร่วมใจกันส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในรูปของเครือข่าย มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ ช่วยเหลือกันในการรวบรวมสื่อ ข้อมูลข่าวสาร และแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนก็จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

5.2 เครือข่ายระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษา นอกจากบุคลากรภายในสถานศึกษาจะต้องปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันแล้ว การสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษาก็เป็นสิ่งที่ควรดำเนินการเช่นกัน เพราะแต่ละสถานศึกษาอาจมีสภาพความพร้อมของบุคลากร และสื่อการเรียนรู้ก็จะช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาต่าง ๆ สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.3 เครือข่ายระหว่างสถานศึกษากับบ้าน บ้านเป็นแหล่งการเรียนรู้เบื้องต้นของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนจะมีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น ถ้าผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่นำมาใช้ในการดำเนินชีวิตที่บ้านได้ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยโรงเรียนอาจจัดกิจกรรมที่ให้พ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียนได้มีส่วนร่วมรับรู้และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น กิจกรรมการสังเกตและบันทึกสุขภาพของคนในครอบครัว การเชิญผู้ปกครองของนักเรียนมาเป็นวิทยากร การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมบริจาคหนังสือ ทุนทรัพย์ในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

5.4 เครือข่ายระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ปัจจุบันมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจำนวนมากผลิตสื่อการเรียนรู้ที่มีสาระเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา รวมทั้งมีแหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้ในสาขานี้ได้อย่างหลากหลายทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โรงเรียนจึงควรศึกษารวบรวม และจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานและแหล่งการเรียนรู้เหล่านี้ไว้ให้เป็นระบบ เพื่อสะดวกในการสืบค้นหรือติดต่อเพื่อขอรับบริการมาใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ตัวอย่างของหน่วยงานและแหล่งการเรียนรู้ดังกล่าวได้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ สถานื่อนามัย ศูนย์บริการสาธารณสุข โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป ห้องสมุดประชาชน มูลนิธิ องค์กร สถาบันที่มีบทบาทในเรื่องสุขภาพ ฯลฯ นอกจากนี้โรงเรียนต่าง ๆ ยังสามารถใช้ระบบเครือข่ายทางอินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูลได้อย่างกว้างขวางทั่วโลก โดยโรงเรียนจะต้องให้ความสนใจรวบรวมชื่อเว็บไซต์ต่าง ๆ และติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอยู่เสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮอจจาติ (Hojjati. 1980 : 982 A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงเจตคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการเรียนกิจกรรมพลศึกษา โดยทำการวัดเจตคตินักเรียนเกรด 12 กับนักเรียนเกรด 10 ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสรีรวิทยา และคุณค่าทางสังคมของวิชาพลศึกษา โดยใช้แบบวัดเจตคติทางพลศึกษาของ แวร์ (The Wear Physical Education Inventory) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีเจตคติในทางบวกต่อวิชาพลศึกษาถึง 3 ใน 4 ของนักเรียนทั้งหมด
2. มีความแตกต่างกันของเจตคติเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมที่แตกต่างกัน
3. นักเรียนในเกรด 12 มีเจตคติที่ดีกว่านักเรียนในเกรด 10
4. นักเรียนผิวขาวมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากกว่านักเรียนผิวดำและผิวน้ำตาล
5. นักเรียนชายมีเจตคติต่อวิชาพลศึกษาดีกว่านักเรียนหญิง
6. นักเรียนแสดงความซาบซึ้งต่อคุณค่าต่อร่างกายของวิชาพลศึกษา

เลย์ฟิลด์ (Layfield. 1995 : 128A) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของชั้นเรียนและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนเกรด 8 จุดมุ่งหมายการวิจัยเพื่อการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดชั้นเรียน และทัศนคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนเกรด 8 ผลการวิจัยพบว่า ขนาดของห้องเรียน เพศของนักเรียนในห้องเรียนเล็กๆ มีปฏิสัมพันธ์มากกว่าห้องเรียนขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนหญิงมีความคิดเห็นที่ดีต่อ วิชาพลศึกษา สูงกว่านักเรียนชาย

บรูสเชตต์ (Brushett. 1999 : 134 A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติของนักเรียนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีต่อสุขภาวะส่วนบุคคลด้วยการใช้ Wellness 1123 จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อการประเมินศักยภาพของหลักสูตรพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมที่มีต่อวิถีชีวิตของตนเองในทางที่ดีเพิ่มขึ้น โปรแกรมการจัดการสอนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในทางบวกของนักเรียน นักเรียนต้องใช้วิธีการต่างๆ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้น ข้อมูลทั้งหมดชี้ให้เห็นว่าการเพิ่มกิจกรรมทางพลศึกษา และการเพิ่มความสามารถทางบวกจะช่วยให้นักเรียนเผชิญกับความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มมากขึ้น

ลูคและซินแคลร์ (Luke and Sinclair. 1996 : 31 – 46) ได้วิจัยเรื่อง ความแตกต่างทางเพศกับเจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาในโรงเรียนของวัยรุ่น โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์จากการเรียนวิชาพลศึกษาระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อที่จะหาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดเจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 488 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดเจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษา ได้แก่ เนื้อหาวิชา พฤติกรรมการสอนของ

ครู บรรยายภาคภายในชั้นเรียน การรับรู้ อุปกรณ์ และไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศเกี่ยวกับปัจจัยทั้งหมดนี้

สโตเกอร์ (Stoker, 1999 : 37A) ได้ทำการวิจัยเรื่องหลักสูตรพลศึกษาและสุขศึกษา ทศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือ จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อเป็นการศึกษาถึงหลักสูตรพลศึกษาและสุขศึกษาที่นำมาใช้ประกอบการสอนแบบร่วมมือ การศึกษานี้ได้ศึกษากับนักเรียนเกรด 7 ในชั้นเรียน สุขศึกษาที่ใช้หลักสูตรสุขศึกษาใน 6 สัปดาห์ โดยมุ่งเน้นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ในด้านการจัดกิจกรรมการสอนปฏิบัติกิจกรรมทางพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อพลศึกษามีเพิ่มสูงขึ้น หลังจากการมีการเพิ่มหลักสูตรสุขศึกษาที่มีความสำคัญต่อกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ยังค้นพบว่าวิชาสุขศึกษามีประโยชน์ต่อสุขภาพและช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิถีชีวิตที่กระตือรือร้น

งานวิจัยในประเทศไทย

ขวัญใจ ต้นสุวรรณ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อพลศึกษากับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 6 ส่วนใหญ่มีคะแนนทัศนคติทางพลศึกษาในข้อความประเพณีมาอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก และมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาในข้อความประเพณีเสรี อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากอาจกล่าวได้ว่าได้นักเรียนมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี
2. ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทัศนคติทางพลศึกษากับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งหมดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 6 ไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05
3. ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทัศนคติทางพลศึกษากับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 6 ไม่สัมพันธ์กันที่ระดับ .05
4. การเปรียบเทียบคะแนนทัศนคติทางพลศึกษาระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 6 ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05
5. เกณฑ์ของคะแนนทัศนคติทางพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเขตการศึกษา 6 ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 4.02 ดี คิดเป็นร้อยละ 12.07 ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 70.87 ต่ำคิดเป็นร้อยละ 11.02 และต่ำมากคิดเป็นร้อยละ 1.84

นพรัตน์ บุญสมบุรณ์สกุล (2533 : 84) ทำการวิจัยเรื่อง ทศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่มีต่อวิชาพลศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2531 จำนวน 800 คน โดยใช้แบบวัดทัศนคติของ สรุตศักดิ์ ศุภเมธีวรกุล ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับดี

2. นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัดมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เจริญ ศาสตรเวหา (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 822 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี มีความพึงพอใจต่อการสอนวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. นักเรียนสังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีและสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี มีความพึงพอใจต่อการสอนวิชาพลศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงสังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีและสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี มีความพึงพอใจต่อการสอนวิชาพลศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่นักเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีมีความพึงพอใจต่อการสอนวิชาพลศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี มีความพึงพอใจต่อการสอนวิชาพลศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

พิจิตร เขาวนปรีชา (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องเจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 และเพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีเพศสายการเรียนและเกรดเฉลี่ยต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบระดับชั้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเจตคติที่เห็นด้วยมากที่สุดต่อวิชาพลศึกษา คือเจตคติที่มีต่อบุคลิกลักษณะของครูผู้สอน ซึ่งครูต้องให้ความรัก ความยุติธรรมแก่เด็กนักเรียนทุกคน อีกทั้งครูผู้สอนควรมีความรู้ดี มีความถนัดในวิชาที่ตนสอน นักเรียนเห็นด้วยมากกับเจตคติที่มีต่อจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษาว่าการออกกำลังกายเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างและรักษาสุขภาพ

ส่วนเจตคติที่มีต่อวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นต้องจัดให้เหมาะสมกับความ ต้องการและความสนใจของการเรียนด้วย เห็นด้วยมากกับการจัดวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ครูควรจัดเตรียมให้พร้อมก่อนทำการสอนทุกครั้ง สำหรับเจตคติที่มีต่อการวัดผลและ ประเมินผลนั้นเห็นด้วยมากกว่าการวัดผลการเรียนรู้ วิชาพลศึกษาควรมีทั้งคะแนนทั้งภาคปฏิบัติและ ทฤษฎี นอกจากนี้นักเรียนมีเจตคติระดับปานกลางในเรื่องของเนื้อหาวิชาและหลักสูตร ในข้อที่ว่า การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาช่วยเสริมสร้างด้านศีลธรรม จรรยา และเมื่อจำแนกประเภทนักเรียน ออกเป็น เพศ สายการเรียน และเกรดเฉลี่ยพบว่านักเรียนมีเจตคติแตกต่างกันบ้างเป็นบางข้อใน แต่ละด้าน แต่ละระดับของเจตคตินั้นยังคงอยู่ในระดับเดียวกันเป็นว่านักเรียนที่เห็นด้วยมากที่สุด เหมือนกันหรือเห็นด้วยปานกลางเหมือนกัน

สุวิทย์ สว่างโรจน์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจในการเรียนการ สอนพลศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายและหญิง จำนวน 600 คน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลิกลักษณะอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการศึกษาพบว่า

1. ความพึงพอใจในการเรียนการสอนพลศึกษา ในทัศนคติของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ สวนสุนันทา ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลิกลักษณะอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและ ประเมินผล และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก
2. ความพึงพอใจในการเรียนการสอนพลศึกษา ในทัศนคติของนักศึกษาชายกับ นักศึกษาหญิงสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ในแต่ละด้านคือด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลิกลักษณะ อาจารย์ผู้สอน และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่แตกต่างกัน

สรุป จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงได้นำความรู้และ ทฤษฎีมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการนำหลักสูตรไปใช้ของวาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541) ที่ได้แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา
2. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน
5. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในการศึกษาสภาพความพึงพอใจในการเรียนการสอนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 โดยมีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่เรียนพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 จำนวน 6 โรงเรียน เป็นนักเรียนชาย 1,365 คน นักเรียนหญิง 3,162 คน รวมทั้งสิ้น 4,527 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 4 ที่เรียนพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 ที่จำนวนประชากร 4,527 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 357 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน เป็นนักเรียนชาย 150 คน นักเรียนหญิง 250 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2544 : 199 ; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และสุ่มด้วยวิธีแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
หนองโพวิทยา	41	26	67	20	19	39
โพธารัฒนาเสนี	278	460	738	20	34	54
ประสาทรฐประชากิจ	141	207	348	20	33	53
รัตนราษฎร์บำรุง	377	739	1116	20	34	54
ราชโบริกานุเคราะห์	254	1377	1631	35	90	125
คุรุราษฎร์รังสฤษดิ์	274	353	627	35	40	75
รวม	1,365	3,162	4,527	150	250	400

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพความพึงพอใจในการเรียนการสอน ผลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่ การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้นเองที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและ มาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคิร์ต (Likert) 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด โดยวิธีดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่ เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ในระดับต่างๆ เช่น ระดับมัธยมศึกษา อุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามารวบรวมเรียบเรียงเพื่อกำหนดโครงสร้าง เครื่องมือ และสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 และได้แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 4 ระดับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา
2. ด้านเนื้อหาสาระหลักสูตร
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ด้านประสิทธิภาพครูผู้สอน
5. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามฉบับร่างไปให้ประธานกรรมการควบคุมปริญญา
นิพนธ์ตรวจพิจารณาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

วิธีหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผ่านการพิจารณาและตรวจสอบแก้ไขจากคณะกรรมการที่
ปรึกษาปริญญาานิพนธ์แล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content
Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ปรากฏว่าแบบสอบถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.5 จึงมีความเชื่อมั่นว่าเป็นเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรง
2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงตาม
คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
3. นำแบบสอบถามของผู้วิจัยที่แก้ไขโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการที่
ปรึกษาปริญญาานิพนธ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่เรียนพลศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม ปีการศึกษา 2544
จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 15 คน หญิง 15 คน และนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95
4. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยมีดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียน
ในเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยเดินทางไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ที่ทำการวิจัย เพื่อเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง เมื่อเดือน
พฤศจิกายน – ธันวาคม พุทธศักราช 2547

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ไปรวบรวมข้อมูลมากระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. หาค่าความถี่ และค่าร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

3. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547

แปลผลค่าน้ำหนักของค่าเฉลี่ยที่ได้ดังนี้ (อุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์. 2542 : 78)

3.26 – 4.00 เท่ากับ มากที่สุด

2.51 – 3.25 เท่ากับ มาก ✓

1.76 – 2.50 เท่ากับ น้อย

1.00 – 1.75 เท่ากับ น้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง โดยใช้สถิติ ที (t - test Independent)

5. กำหนดค่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม
t	แทน	ค่าสถิติ ที่ ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ
N	แทน	จำนวนตัวอย่าง
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (degree of freedom)
Sig.	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อตรวจสอบดูความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 นำข้อมูลที่ได้รับมาแจกแจงความถี่แล้วคิดเป็นร้อยละและนำเสนอในรูปตารางและความเรียง ดังปรากฏในตาราง 2

ตอนที่ 2 นำข้อมูลคะแนนความพึงพอใจที่ได้รับมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอในรูปตารางและความเรียง โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน

1. ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา
2. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร
3. ด้านด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ด้านประสิทธิภาพของผู้สอน
5. ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล

เปรียบเทียบคะแนนความพึงพอใจ ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงโดยใช้สถิติ ที (t-test Independent) ดังปรากฏในตาราง 3 – ตาราง 15

ตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้รับมาสรุปและเสนอในรูปความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามนักเรียนโรงเรียนช่วงชั้นที่ 4
เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2547

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	150	37.50
	หญิง	250	62.50
	รวม	400	100.00
2. อายุ	14 ปี	2	0.50
	15 ปี	51	12.75
	16 ปี	140	35.00
	17 ปี	121	30.25
	18 ปี	78	19.50
	19 ปี	8	2.00
	รวม	400	100.00
3. ระดับชั้น	ม.4	145	36.25
	ม.5	130	32.50
	ม.6	125	31.25
	รวม	400	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 เป็นเพศชาย จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และเป็นเพศหญิง จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 จำแนกเป็นอายุ 16 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 อายุ 17 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25 อายุ 18 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 อายุ 15 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 อายุ 19 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 และอายุ 14 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 จำแนกตามระดับชั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.25 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบโดยใช้สถิติที

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา (N = 400)

ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีความรู้เกี่ยวกับกฎ กติกาของการเล่นกีฬา	2.88	0.52	มาก
2. ช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.09	0.53	มาก
3. ให้นักเรียนเห็นคุณค่าการออกกำลังกาย	3.51	0.56	มากที่สุด
4. ทำให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายดีขึ้น	3.49	0.59	มากที่สุด
5. ทำให้นักเรียนมีทักษะในการเล่นกีฬา	3.27	0.59	มากที่สุด
6. สามารถนำทักษะที่เรียนไปใช้ในการออกกำลังกาย	3.27	0.61	มากที่สุด
7. เสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม	3.03	0.58	มาก
8. ทำให้เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการทำงานเป็นกลุ่ม	3.13	0.59	มาก
9. สร้างคุณลักษณะการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา	3.43	0.58	มากที่สุด
10. ช่วยให้นักเรียนเลือกตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล	3.12	0.61	มาก
รวม	3.22	0.33	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 มีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 และข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 3 ให้นักเรียนเห็นคุณค่าในการออกกำลังกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 รองลงมาคือ ข้อ 4 ทำให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายดีขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และข้อ 9 สร้างคุณลักษณะการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านเนื้อหาสาระของ
หลักสูตร (N = 400)

ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความรู้ในกีฬาไทย	2.77	0.61	มาก
2. ความรู้ในกีฬาสากล	2.98	0.59	มาก
3. เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการสร้างเสริมสุขภาพของนักเรียน	3.32	0.53	มากที่สุด
4. เนื้อหาที่เรียนทำให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	3.08	0.60	มาก
5. เนื้อหาที่เรียนมีความเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน	3.00	0.65	มาก
6. เนื้อหาที่เรียนเป็นความจริงตามหลักวิทยาศาสตร์	2.92	0.64	มาก
7. ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนตลอดไป	3.11	0.62	มาก
8. ช่วยส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องและปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน	3.27	0.58	มากที่สุด
9. เป็นความรู้ที่นำไปใช้ในการออกกำลังกายในชีวิตประจำวันได้	3.43	0.58	มากที่สุด
10. ได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎ กติกา มารยาทที่จำเป็นต้องเรียนรู้	3.23	0.61	มาก
รวม	3.11	0.36	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 มีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 9 เป็นความรู้ที่นำไปใช้ในการออกกำลังกายในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 รองลงมาคือ ข้อ 3 เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการสร้างเสริมสุขภาพของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 และข้อ 8 ช่วยส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องและปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ (N = 400)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ช่วยทำให้นักเรียนมีความสามัคคีในการทำงานเป็นหมู่คณะ	3.30	0.54	มากที่สุด
2. ทำให้นักเรียนค้นพบความสามารถของตนเอง	3.18	0.62	มาก
3. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน	3.31	0.64	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความปลอดภัย	3.05	0.56	มาก
5. กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน	2.98	0.67	มาก
6. ทำให้นักเรียนออกกำลังกายได้อย่างถูกต้อง	3.30	0.53	มากที่สุด
7. มีการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	2.96	0.61	มาก
8. ใช้สื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเรื่องที่เรียน	2.77	0.68	มาก
9. การเตรียมอุปกรณ์การสอนก่อนเข้าสอน	2.91	0.70	มาก
10. ดูแล แนะนำการฝึกหัดทักษะอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง	2.94	0.68	มาก
รวม	3.07	0.38	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 มีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 และข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 3 กิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษามีความสนุกสนาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 รองลงมา มี 2 ข้อ คือ ข้อ 1 ช่วยทำให้นักเรียนมีความสามัคคีในการทำงานเป็นหมู่คณะ และข้อ 6 การเรียนพลศึกษาทำให้นักเรียนออกกำลังกายได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านประสิทธิภาพของ
ครูผู้สอน (N = 400)

ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน	3.12	0.61	มาก
2. เป็นตัวอย่างที่ดีด้านการมีระเบียบวินัย	3.16	0.56	มาก
3. ให้ความยุติธรรมแก่เด็กนักเรียนทุกคน	3.18	0.63	มาก
4. แต่งกายเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	3.39	0.62	มากที่สุด
5. มีความตรงต่อเวลา	3.12	0.66	มาก
6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.35	0.59	มากที่สุด
7. มีสุขภาพจิตดี เช่น ใจเย็น ไม่โกรธง่าย	3.16	0.70	มาก
8. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนาน	3.24	0.64	มาก
9. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และทักษะ	3.25	0.59	มาก
10. สามารถให้คำปรึกษาด้านต่างๆ แก่นักเรียนได้	3.17	0.68	มาก
รวม	3.21	0.42	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 มีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอนภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 4 แต่งกายเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 รองลงมาคือ ข้อ 6 ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 และข้อ 9 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และทักษะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านสถานที่ อุปกรณ์
และสิ่งอำนวยความสะดวก (N = 400)

ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนพลศึกษา	2.96	0.70	มาก
2. อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัย	2.79	0.70	มาก
3. อุปกรณ์กีฬาอยู่ในสภาพใช้งานได้ดีและปลอดภัย	2.93	1.31	มาก
4. อุปกรณ์กีฬามีจำนวนเพียงพอกับการเรียน	2.65	0.78	มาก
5. สามารถยืมอุปกรณ์ใช้ได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน	2.55	0.80	มาก
6. อุปกรณ์สะอาดเรียบร้อย	2.66	0.71	มาก
7. มีจำนวนอุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษา เช่น VDO VCD เพียงพอ	2.40	0.80	น้อย
8. สนามกีฬาเป็นสัดส่วนเหมาะสมในแต่ละชนิดกีฬา	2.86	0.77	มาก
9. สถานที่สำหรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายมีเพียงพอต่อจำนวน	2.43	0.83	น้อย
10. สถานที่สำหรับออกกำลังกายในร่มมีเพียงพอต่อการออกกำลังกาย	2.63	0.82	มาก
รวม	2.68	0.32	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 มีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 และข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 1 สถานที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนพลศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 รองลงมาคือ ข้อ 3 อุปกรณ์กีฬาอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีและปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 และข้อ 8 สนามกีฬาเป็นสัดส่วนเหมาะสมในแต่ละชนิดกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา
ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ด้านการวัดผล
และประเมินผล (N = 400)

ด้านการวัดผลและประเมินผล	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน	3.01	0.53	มาก
2. มีการวัดผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	3.09	0.54	มาก
3. การวัดผลและประเมินผลเน้นความก้าวหน้าความพยายามและความตั้งใจ	3.14	0.57	มาก
4. มีความยุติธรรมในการวัดและประเมินผล	3.19	0.63	มาก
5. มีการสอบปฏิบัติที่เหมาะสมกับเนื้อหา	3.19	0.55	มาก
6. มีวิธีวัดผลที่ทำให้นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มขึ้น	3.03	0.64	มาก
7. แจกกำหนดการสอบให้นักเรียนทราบล่วงหน้า	3.11	0.68	มาก
8. แจกผลการสอบให้นักเรียนทราบทุกครั้ง	2.97	0.75	มาก
9. มีการเก็บคะแนนด้านต่างๆ เช่น การเข้าเรียน การแต่งกาย ความสนใจเรียน	3.25	0.65	มาก
10. ระดับคะแนนเป็นการวัดความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนได้	3.11	0.68	มาก
รวม	3.11	0.41	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 มีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาด้านการวัดผลประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 9 มีการเก็บคะแนนด้านต่างๆ เช่น การเข้าเรียน การแต่งกาย ความสนใจเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 รองลงมา มีเท่ากันมี 2 ข้อ คือ ข้อ 4 มีความยุติธรรมในการวัดผลและประเมินผล และข้อ 5 มีการสอบปฏิบัติที่เหมาะสมกับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา
ของนักเรียนชายและหญิงช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547
ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา

รายการ	เพศชาย (N=150)			เพศหญิง (N=250)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา						
1. มีความรู้เกี่ยวกับกฎ กติกาของการเล่นกีฬา	3.01	0.47	มาก	2.80	0.54	มาก
2. ช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	3.12	0.54	มาก	3.07	0.52	มาก
3. ให้นักเรียนเห็นคุณค่าการออกกำลังกาย	3.55	0.56	มากที่สุด	3.48	0.56	มากที่สุด
4. ทำให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายดีขึ้น	3.51	0.58	มากที่สุด	3.47	0.60	มากที่สุด
5. ทำให้นักเรียนมีทักษะในการเล่นกีฬา	3.33	0.58	มากที่สุด	3.22	0.59	มาก
6. สามารถนำทักษะที่เรียนไปใช้ในการออก กำลังกาย	3.31	0.64	มากที่สุด	3.25	0.59	มาก
7. เสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม	3.05	0.51	มาก	3.02	0.62	มาก
8. ทำให้เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการทำงาน เป็นกลุ่ม	3.19	0.56	มาก	3.09	0.61	มาก
9. สร้างคุณลักษณะการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา	3.43	0.61	มากที่สุด	3.43	0.56	มากที่สุด
10. ช่วยให้นักเรียนเลือกตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล	3.12	0.61	มาก	3.11	0.62	มาก
รวม	3.26	0.33	มากที่สุด	3.20	0.33	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 นักเรียนชายมีความพึงพอใจด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และข้อที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 3 ให้นักเรียนเห็นคุณค่าในการออกกำลังกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 รองลงมาคือ ข้อ 4 ทำให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 และข้อ 9 สร้างคุณลักษณะการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43

สำหรับนักเรียนหญิงมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา ภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และข้อที่นักเรียนหญิงมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 3 ให้นักเรียนเห็นคุณค่าในการออกกำลังกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 รองลงมาคือ ข้อ 4 ให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และข้อ 9 สร้างคุณลักษณะการมีน้ำใจนักกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา
 ของนักเรียนชายและหญิงช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2547
 ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

รายการ	เพศชาย (N=150)			เพศหญิง (N=250)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความรู้ในกีฬาไทย	2.84	0.60	มาก	2.73	0.61	มาก
2. ความรู้ในกีฬาสากล	3.11	0.57	มาก	2.90	0.60	มาก
3. เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการสร้างเสริม สุขภาพของนักเรียน	3.33	0.55	มากที่สุด	3.31	0.52	มากที่สุด
4. เนื้อหาที่เรียนทำให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข	3.13	0.61	มาก	3.05	0.59	มาก
5. เนื้อหาที่เรียนมีความเหมาะสมกับความ สนใจของนักเรียน	3.08	0.61	มาก	2.95	0.66	มาก
6. เนื้อหาที่เรียนเป็นความจริงตามหลักวิทยาศาสตร์	2.95	0.65	มาก	2.90	0.64	มาก
7. ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนตลอดไป	3.15	0.65	มาก	3.08	0.61	มาก
8. ช่วยส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง และปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน	3.27	0.60	มากที่สุด	3.26	0.58	มาก
9. เป็นความรู้ที่นำไปใช้ในการออกกำลังกาย ในชีวิตประจำวันได้	3.44	0.61	มากที่สุด	3.42	0.57	มากที่สุด
10. ได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎ กติกา มารยาท ที่จำเป็นต้องเรียนรู้	3.27	0.60	มากที่สุด	3.20	0.61	มาก
รวม	3.16	0.37	มาก	3.08	0.35	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 นักเรียนชายมีความพึงพอใจด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 และข้อที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 9 เป็นความรู้ที่นำไปใช้ในการออกกำลังกายภายในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 รองลงมาคือ ข้อ 3 เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการสร้างเสริมสุขภาพของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 และข้อ 8 ส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องเท่ากับข้อ 10 ได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎ กติกา มารยาทที่จำเป็นต้องเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27

สำหรับนักเรียนหญิงมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 และข้อที่นักเรียนหญิงมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 9 เป็นความรู้ที่นำไปใช้ในการออกกำลังกายภายในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 รองลงมาคือข้อ 3 เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการสร้างเสริมสุขภาพของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 และข้อ 8 ส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องและปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา
ของนักเรียนชายและหญิงช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ประจำปีการศึกษา 2547
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายการ	เพศชาย (N=150)			เพศหญิง (N=250)		
	X	S.D.	ระดับ	X	S.D.	ระดับ
1. ช่วยทำให้นักเรียนมีความสามัคคีในการทำงานเป็นหมู่คณะ	3.31	0.58	มากที่สุด	3.30	0.51	มากที่สุด
2. ทำให้นักเรียนค้นพบความสามารถของตนเอง	3.29	0.57	มากที่สุด	3.12	0.65	มาก
3. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน	3.32	0.65	มากที่สุด	3.31	0.63	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความปลอดภัย	3.08	0.56	มาก	3.03	0.56	มาก
5. กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน	2.98	0.64	มาก	2.98	0.69	มาก
6. ทำให้นักเรียนออกกำลังกายได้อย่างถูกต้อง	3.35	0.58	มากที่สุด	3.27	0.50	มากที่สุด
7. มีการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	2.97	0.58	มาก	2.95	0.62	มาก
8. ใช้สื่อที่ทันสมัยเหมาะกับเรื่องที่เรียน	2.83	0.69	มาก	2.73	0.67	มาก
9. การเตรียมอุปกรณ์การสอนก่อนเข้าสอน	2.96	0.72	มาก	2.88	0.69	มาก
10. ดูแล แนะนำการฝึกหัดทักษะอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง	3.00	0.67	มาก	2.90	0.69	มาก
รวม	3.11	0.38	มาก	3.05	0.38	มาก

จากตารางที่ 11 แสดงว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 นักเรียนชายมีความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และข้อที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 6 ทำให้นักเรียนออกกำลังกายได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 รองลงมาคือ ข้อ 3 กิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 และข้อ 1 ช่วยทำให้นักเรียนมีความสามัคคีในการทำงานเป็นหมู่คณะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31

สำหรับนักเรียนหญิงมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 และข้อที่นักเรียนหญิงมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 3 กิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 รองลงมาคือข้อ 1 ช่วยทำให้นักเรียนมีความสามัคคีในการทำงานเป็นหมู่คณะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 และข้อ 6 ทำให้นักเรียนออกกำลังกายได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา
ของนักเรียนชายและหญิงช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547
ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน

รายการ	เพศชาย (N=150)			เพศหญิง (N=250)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน	3.05	0.59	มาก	3.16	0.61	มาก
2. เป็นตัวอย่างที่ดีด้านการมีระเบียบวินัย	3.12	0.54	มาก	3.18	0.57	มาก
3. ให้ความยุติธรรมแก่เด็กนักเรียนทุกคน	3.18	0.61	มาก	3.18	0.63	มาก
4. แต่งกายเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	3.33	0.65	มากที่สุด	3.42	0.60	มากที่สุด
5. มีความตรงต่อเวลา	3.15	0.66	มาก	3.10	0.67	มาก
6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.39	0.58	มากที่สุด	3.33	0.60	มากที่สุด
7. มีสุขภาพจิตดี เช่น ใจเย็น ไม่โกรธง่าย	3.18	0.69	มาก	3.14	0.71	มาก
8. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนาน	3.28	0.65	มากที่สุด	3.21	0.64	มาก
9. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และทักษะ	3.22	0.62	มาก	3.27	0.58	มากที่สุด
10. สามารถให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ แก่ นักเรียนได้	3.21	0.67	มาก	3.15	0.68	มาก
รวม	3.21	0.43	มาก	3.21	0.42	มาก

จากตารางที่ 12 แสดงว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 นักเรียนชายมีความพึงพอใจด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และข้อที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 6 มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 รองลงมาคือข้อ 4 แต่งกายเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 และข้อ 8 มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28

นักเรียนหญิงมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และข้อที่นักเรียนหญิงมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 4 แต่งกายเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 รองลงมาคือข้อ 6 มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 และข้อ 9 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และทักษะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา ของนักเรียนชายและหญิงช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2547 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

รายการ	เพศชาย (N=150)			เพศหญิง (N=250)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนพลศึกษา	3.03	0.62	มาก	2.92	0.74	มาก
2. อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัย	2.87	0.68	มาก	2.74	0.70	มาก
3. อุปกรณ์กีฬาอยู่ในสภาพใช้งานได้ดีและปลอดภัย	2.94	0.64	มาก	2.92	1.59	มาก
4. อุปกรณ์กีฬามีจำนวนเพียงพอกับการเรียน	2.72	0.80	มาก	2.60	0.77	มาก
5. สามารถยืมอุปกรณ์ใช้ได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน	2.49	0.84	น้อย	2.58	0.77	มาก
6. อุปกรณ์สะอาดเรียบร้อย	2.67	0.75	มาก	2.65	0.69	มาก
7. มีจำนวนอุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษา เช่น VDO VCD เพียงพอ	2.39	0.87	น้อย	2.40	0.76	น้อย
8. สนามกีฬาเป็นสัดส่วนเหมาะสมในแต่ละชนิดกีฬา	2.83	0.83	มาก	2.88	0.73	มาก
9. สถานที่สำหรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายมีเพียงพอต่อจำนวน	2.42	0.85	น้อย	2.44	0.83	น้อย
10. สถานที่สำหรับออกกำลังกายในร่มมีเพียงพอต่อการออกกำลังกาย	2.61	0.84	มาก	2.64	0.81	มาก
รวม	2.70	0.53	มาก	2.68	0.52	มาก

จากตารางที่ 13 แสดงว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 นักเรียนชายมีความพึงพอใจด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 และข้อที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ข้อ 1 สถานที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนพลศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 รองลงมาคือ ข้อ 3 อุปกรณ์กีฬาอยู่ในสภาพใช้งานได้ดีและปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 และข้อ 2 อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87

นักเรียนหญิงมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 และข้อที่นักเรียนหญิงมีความพึงพอใจมากที่สุดมีเท่ากัน 2 ข้อ คือ ข้อ 1 สถานที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการพลศึกษาและข้อ 3 อุปกรณ์กีฬาอยู่ในสภาพใช้งานได้ดีและปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 รองลงมาคือ ข้อ 8 สนามกีฬาเป็นสัดส่วนเหมาะสมในแต่ละชนิดกีฬา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา
ของนักเรียนชายและหญิงช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547
ด้านการวัดผลและประเมินผล

รายการ	เพศชาย (N=150)			เพศหญิง (N=250)		
	X	S.D.	ระดับ	X	S.D.	ระดับ
1. มีเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน	3.07	0.58	มาก	2.97	0.50	มาก
2. มีการวัดผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	3.09	0.53	มาก	3.09	0.54	มาก
3. การวัดผลและประเมินผลเน้นความก้าวหน้า ความพยายามและความตั้งใจ	3.17	0.62	มาก	3.12	0.53	มาก
4. มีความยุติธรรมในการวัดและประเมินผล	3.20	0.70	มาก	3.19	0.58	มาก
5. มีการสอบปฏิบัติที่เหมาะสมกับเนื้อหา	3.20	0.56	มาก	3.19	0.55	มาก
6. มีวิธีวัดผลที่ทำให้นักเรียนสนใจและ กระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มขึ้น	2.98	0.64	มาก	3.06	0.64	มาก
7. แจกกำหนดการสอบให้นักเรียนทราบล่วงหน้า	3.05	0.70	มาก	3.14	0.66	มาก
8. แจกผลการสอบให้นักเรียนทราบทุกครั้ง	3.06	0.73	มาก	2.92	0.75	มาก
9. มีการเก็บคะแนนด้านต่างๆ เช่น การเข้าเรียน การแต่งกาย ความสนใจเรียน	3.25	0.68	มาก	3.24	0.64	มาก
10. ระดับคะแนนเป็นการวัดความสามารถที่ แท้จริงของนักเรียนได้	3.20	0.67	มาก	3.05	0.69	มาก
รวม	3.13	0.44	มาก	3.10	0.40	มาก

จากตารางที่ 14 แสดงว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 นักเรียนชายมีความพึงพอใจด้านการวัดผลประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 และข้อที่นักเรียนชายมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 9 มีการเก็บคะแนนด้านต่างๆ เช่น การเข้าเรียน การแต่งกาย ความสนใจเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 รองลงมาเท่ากับ 3 ข้อคือ ข้อ 4 มีความยุติธรรมในการวัดผลและประเมินผล ข้อ 6 มีการสอบปฏิบัติที่เหมาะสมกับเนื้อหา และข้อ 10 ระดับคะแนนเป็นการวัดความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 เท่ากัน

นักเรียนหญิงมีความพึงพอใจด้านการวัดผลประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 และข้อที่นักเรียนหญิงมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 9 มีการเก็บคะแนนด้านต่างๆ เช่น การเข้าเรียน การแต่งกาย ความสนใจเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 รองลงมาเท่ากับ 2 ข้อ คือ ข้อ 4 มีความยุติธรรมในการวัดผลประเมินผลและข้อ 5 มีการสอบปฏิบัติที่เหมาะสมกับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19

ตาราง 15 เปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4
เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ประจำปีการศึกษา 2547 ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง
โดยจำแนกการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน

ความพึงพอใจ	เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
1. ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา	ชาย	150	32.61	3.34	1.914
	หญิง	250	31.96	3.32	
2. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	ชาย	150	31.57	3.73	2.105*
	หญิง	250	30.80	3.48	
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชาย	150	31.09	3.81	1.578
	หญิง	250	30.46	3.82	
4. ด้านประสิทธิภาพของผู้สอน	ชาย	150	32.12	4.28	-.037
	หญิง	250	32.14	4.20	
5. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	ชาย	150	26.96	5.32	.339
	หญิง	250	26.78	5.23	
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล	ชาย	150	31.27	4.35	.706
	หญิง	250	30.97	4.00	

$t (.05, 398 = 1.960)$ * นัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่าด้านที่ 1, 3, 4, 5, และ 6 ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี ปีการศึกษา 2547 ที่มีต่อการเรียนพลศึกษาด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ

ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา

1. ควรเน้นการเสริมสร้างพละนามัยที่ดีให้แก่นักเรียน (10 คน)
2. เน้นให้นักเรียนรู้ถึงความสามัคคี (12 คน)
3. ควรสอบถามความต้องการของนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (20 คน)
4. ควรมีการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้ออกกำลังกาย (33 คน)
5. ควรให้นักเรียนได้เลือกฝึกฝนกีฬาที่ตนสนใจเพื่อนำไปใช้ในการออกกำลังกาย (16 คน)
6. ควรให้นักเรียนได้เรียนรู้กติกาการเล่นเพื่อสามารถเล่นกีฬาได้ถูกต้อง (42 คน)

ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

1. ควรให้มีความเข้าใจง่ายและเน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี (16 คน)
2. ควรเพิ่มเติมหน่วยกิตและเนื้อหาสาระให้มากขึ้น (23 คน)
3. ปรับปรุงให้มีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางกีฬาเสมอ (11 คน)
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนได้ตามความสมัครใจของตนเอง (42 คน)
5. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ (13 คน)

ด้านการจัดการเรียนรู้

1. ควรจัดกิจกรรมทางพลศึกษาให้มากกว่าที่มีอยู่ (230 คน)
2. ควรมีกิจกรรมการละเล่นสอดแทรกกับกิจกรรมการเรียนการสอน (30 คน)
3. ควรจัดกิจกรรมที่มีลักษณะส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (62 คน)
4. ควรมี VCD VDO เพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ให้กับนักเรียน (182 คน)

ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน

1. ครูควรสาธิตให้นักเรียนดูหากพบนักเรียนคนใดปฏิบัติไม่ได้ต้องรีบแก้ไขและสอนให้สามารถปฏิบัติได้ (53 คน)
2. ครูควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านกีฬาต่างๆ พอสมควร (90 คน)
3. ครูควรเป็นผู้ที่มีอารมณ์ขันสนุกสนาน ร่าเริง ใจเย็น ให้คำปรึกษาได้ดีและตรงต่อเวลา (232 คน)
4. ครูควรศึกษากีฬาที่จะทำการสอนมาก่อนที่จะจัดกิจกรรมการสอนให้กับนักเรียน (42 คน)
5. ในการสอนครูควรแต่งกายชุดพลศึกษาเพื่อสะดวกและคล่องแคล่วในการสอน (31 คน)

ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

1. สถานที่ต้องกว้างขวางและควรมีอุปกรณ์ครบครันเพียงพอกับจำนวนความต้องการของนักเรียน (275 คน)
2. สถานที่ควรเหมาะที่จะเล่นกีฬาได้ทุกชนิด และมีอากาศถ่ายเทสะดวก (120 คน)
3. ควรมีอุปกรณ์กีฬาให้นักเรียนได้เบิกยืมเล่นตามความต้องการในเวลาว่าง (186 คน)

ด้านการวัดผลและประเมินผล

1. ควรวัดผลประเมินผลจากการปฏิบัติทักษะของนักเรียน (51 คน)
2. การวัดผลและประเมินผลต้องมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (24 คน)
3. ต้องประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินตลอดเวลาทุกชั่วโมง (72 คน)
4. มีความยุติธรรม ตรงไปตรงมา (136 คน)
5. ควรบอกผลคะแนนที่ได้ทุกครั้งให้นักเรียนทราบ (135 คน)
6. อยากให้มีเวลาฝึกฝนนานเพียงพอเพื่อที่จะได้สามารถปฏิบัติได้ดีตอนสอบ (21 คน)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อทราบความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 นำข้อมูลความพึงพอใจมาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2547 เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงการเรียนการสอนพลศึกษาและเป็นข้อมูลให้ผู้สนใจนำไปศึกษาค้นคว้า

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่เรียนพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ซึ่งเป็นโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายจำนวน 6 โรงเรียน เป็นนักเรียนชาย 1,365 คน นักเรียนหญิง 3,162 คน รวมทั้งสิ้น 4,527 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่เรียนพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 เป็นนักเรียนชาย 130 คน นักเรียนหญิง 227 คน รวมทั้งสิ้น 357 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปเครซีและมอร์แกน (พิชิต ฤทธิจรูญ. 2544 :199 ; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน เพศชาย 150 คน เพศหญิง 250 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 4 ระดับ มี 6 ด้าน คือ

- 1.ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา
- 2.ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร
- 3.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 4.ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน
- 5.ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

6.ด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด ได้รับคืนมาและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 400 ชุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100.00 และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 แจกแจงความถี่และค่าร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแล้วนำเสนอเป็นรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างเพศชายกับเพศหญิงโดยใช้สถิติที แล้วนำเสนอในรูป ตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ นำมาสรุปและเสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้างนี้มีจำนวน 400 คน ข้อมูลส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกได้ ดังนี้

1. เป็นเพศชาย จำนวน 150 คน คิดเป็น คิดเป็นร้อยละ 37.50 และเป็นเพศหญิง จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50
2. จำแนกเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.25 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25
3. จำแนกเป็นอายุ 16 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 อายุ 17 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25 อายุ 18 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 อายุ 15 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 อายุ 19 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 และอายุ 14 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2547

1. ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2547 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.07 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษามีค่าเฉลี่ย 3.22 ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ย 3.11 ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรและด้านการวัดผลและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.11 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 3.07 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ย 2.68

2. ความความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2547 จำแนกตามเพศพบว่า

2.1 นักเรียนชายมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.09 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษามีค่าเฉลี่ย 3.26 ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ย 3.21 ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ย 3.16 ด้านการวัดผลและประเมินผลมีค่าเฉลี่ย 3.13 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 3.11 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกมี ค่าเฉลี่ย 2.70

2.2 นักเรียนหญิงมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.05 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ย 3.21 ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษามีค่าเฉลี่ย 3.20 ด้านการวัดผลและประเมินผลมีค่าเฉลี่ย 3.10 ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ย 3.08 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 3.05 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ย 2.68

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่านักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาในด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษาควรสอบถามนักเรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีกิจกรรมให้เลือกหลากหลาย

ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร เน้นการปฏิบัติให้มากๆ ควรจัดเนื้อหาสาระที่นำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีสื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัย

ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน ถ้าพบนักเรียนคนใดปฏิบัติไม่ได้ ควรเข้าไปแนะนำทันทีและควรมีความเชี่ยวชาญในกีฬาต่างๆ พอสมควร

ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีสถานที่กว้างขวางและมีอุปกรณ์เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและสามารถยืมในเวลาว่างได้

ด้านการวัดผลและประเมินผล ควรมีความยุติธรรมและบอกคะแนนให้ทราบทุกครั้งเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลของความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2547 ดังนี้

ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา

จากการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาในด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงแสดงความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน กล่าวคือ พลศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย ทำให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายที่ดี เสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในสังคม แสดงว่า นักเรียนเห็นคุณค่าของการออกกำลังกายที่จะทำให้สุขภาพดี และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ดี ซึ่งตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (2545 : 1-2) ที่กล่าวว่า พลศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียน เกิดพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา ซึ่งกิจกรรมนั้นได้รับการเลือกสรรมาเป็นอย่างดี สอดคล้องกับวาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2539 : 23) กล่าวว่าในการเรียนพลศึกษานั้น หมายถึงกระบวนการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งช่วยเพิ่มพูนและพัฒนาทางด้านร่างกายของมนุษย์ให้ดีขึ้น หรือกล่าวได้ว่าพลศึกษาคือวิชาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย

หรือกีฬาต่างๆเป็นสื่อของการเรียน สอดคล้องกับเบลีย์และฟิลด์ (Bailey and Field. 1976) กล่าวว่าการพัฒนาให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายนั้นเป็นจุดมุ่งหมายประการแรกของพลศึกษา เพราะพัฒนาการด้านสมรรถภาพทางกายเป็นเอกลักษณ์ของพลศึกษาซึ่งวิชาอื่นๆ ไม่มี

ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

จากการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาในด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงแสดงความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน กล่าวคือ อาจเป็นไปได้ว่า ในปัจจุบันทุกโรงเรียนได้นำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียน การเรียนพลศึกษามี เนื้อหาและสาระตามสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ในส่วนของพลศึกษาจะกำหนดบทบาทการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การให้คำปรึกษา แก่นักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง ซึ่งวิธีดังกล่าวเริ่มจากการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนจัดวิธีสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรจัดสภาพการณ์ให้สอดคล้องกัน (วาสนา คุณาภิสิทธิ์. 2541 : 148-178) ซึ่งใน มาตรฐานการเรียนรู้จะมีเรื่องกีฬาไทยและกีฬาสากลซึ่งในกีฬาต่างๆ จะมีกฎ กติกาที่มากมายเข้าไป ด้วย ครูจะต้องมีเทคนิคในการสอน สอนให้เข้าใจง่ายๆ ซึ่งจะทำให้เด็กชอบ ซึ่งปกติแล้วจะทำให้ เด็กผู้หญิงไม่ค่อยชอบในการเล่นกีฬาอย่างจริงจัง ไม่สนใจเกี่ยวกับกติกาต่างๆ เล่นเพื่อความสนุก สนุกมากกว่าเลยไม่มีความรู้เรื่องกีฬาเท่าที่ควร ดังที่ กันยา สุวรรณแสง (2532 : 75) กล่าวว่า เพศหญิงไม่ชอบพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่โลดโผนต่างๆ มีความสุภาพ ซึ่งเพศชายจะชอบกิจกรรม ที่สนุกสนาน ท้าทายความสามารถ ซึ่งอาจจะทำให้นักเรียนหญิงไม่ตอบสนองต่อการอยากเรียนจึง ทำให้สนใจต่อการเล่นกีฬาน้อยลงเท่าที่ควร ซึ่งในการจัดกิจกรรมทางพลศึกษาในโรงเรียนต่างๆ ที่ ผู้วิจัยไปสำรวจมาเป็นกีฬาที่มีความท้าทายเหมาะกับนักเรียนชายมากกว่า ซึ่งกิจกรรมทางพลศึกษา ที่เหมาะกับนักเรียนหญิงมีน้อยมาก ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีความพึงพอใจแตกต่างกัน ได้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงแสดงความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน กล่าวคือ อาจเป็นไปได้ว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรพลศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองได้ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 เรื่องแนวทางการจัดการศึกษามาตราที่ 22 ที่กำหนดไว้ว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้ การจัดการศึกษาต้องเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด พลศึกษามีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้หลากหลายวิธีที่เหมาะสมกับเพศและวัย และให้เกิดพัฒนาการของนักเรียน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูพลศึกษามีบทบาทสำคัญ ดังที่ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2539 : 67) กล่าวว่าในวิชาพลศึกษาครูมีบทบาทที่สำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกถึงความต้องการของตนเอง ครูที่มีความเข้าใจในพื้นฐานทางจิตวิทยาและสังคมวิทยา จะสามารถกระตุ้นนักเรียนได้ดี ครูต้องใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนที่ถูกต้องและมีความหมายต่อนักเรียนด้วยการวางแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพด้วย เพื่อให้เด็กแสดงการตอบสนองที่ถูกต้องออกมา

ด้านประสิทธิภาพครูผู้สอน

จากการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาในด้านประสิทธิภาพครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงแสดงความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน กล่าวคือ อาจเป็นไปได้ว่าส่วนใหญ่ครูพลศึกษาเป็นผู้มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และทักษะได้ดี มีระเบียบวินัย มีสุขภาพจิตดีเป็นคนมีเหตุผลสามารถให้คำปรึกษาด้านต่างๆ แก่นักเรียนได้ ซึ่งครูพลศึกษานั้นควรจะต้องมีความยืดหยุ่นและเข้าใจสภาพธรรมชาติของผู้เรียน ซึ่งวาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2539 : 318-319) ได้กล่าวว่าคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพ คือ มีความรู้ในทักษะและเทคนิคของวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีมนุษยสัมพันธ์อันดีในสังคม มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความเป็นผู้นำ เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง แต่งกายสะอาดเรียบร้อย รู้จักผ่อนคลายความเครียด มีความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งสอดคล้องกับสุวรรณ เนตยากร(2520 : 60) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะครูพลศึกษาที่นักเรียนและผู้ปกครองปรารถนา คือ การยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสุภาพ เสียงดังฟังชัด รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความ ยุติธรรม ตั้งใจสอนและยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน

ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

จากการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาในด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงแสดงความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลแล้วสังเกตเกี่ยวกับสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกโดยส่วนใหญ่โรงเรียนจะมีการจัดสถานที่ให้แก่ให้นักเรียนได้มีการออกกำลังกายได้อย่างเพียงพอ มีอุปกรณ์กีฬาต่างๆ ไว้คอยบริการให้กับนักเรียนไว้เป็นอย่างดี เพราะสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะทำให้การเรียนพลศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังที่ วาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2539 : 246) ได้กล่าวว่า สถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนพลศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริการชั้นเรียนอีกอย่างหนึ่ง ควรมีทั้งในร่ม เช่น โรงยิม สระว่ายน้ำ ฯลฯ และสถานที่กลางแจ้ง เช่น สนามฟุตบอล ลู่วิ่ง ฯลฯ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกก็มีส่วนช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของการสอนเช่นกัน ซึ่งมักประกอบด้วย ห้องน้ำ ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ตู้ล็อกเกอร์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพร แก้วกล้าหาญ (2545 : 118) เรื่องสภาพและความต้องการในการออกกำลังกายของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์ ปีการศึกษา 2544 สรุปได้ว่า นักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์ โดยส่วนมากมีความคิดเห็นว่ามีความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกและบุคลากรผู้ให้บริการ อยู่ในระดับมาก

ด้านการวัดผลและประเมินผล

จากการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาในด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงแสดงความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน กล่าวคืออาจเป็นเพราะว่าการวัดผลและประเมินผลในทางพลศึกษาตรงตามกิจกรรมการเรียนการสอน มีการประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เมื่อเกิดการเรียนย่อมเกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นข้อบ่งบอกพัฒนาการของนักเรียนว่าไปในทิศทางใดตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ดังที่รัตนพร ต่วนเพ็ชร (2546 : 83) ได้กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลจะทำหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติ เพื่อจะได้ทราบผลและหาทางแก้ไขเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนให้ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และช่วยให้นักเรียนได้รับประโยชน์ เช่น ด้านพัฒนาความสามารถของตนเองพบความถนัดที่ควรส่งเสริม สอดคล้องกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 157) กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดผลไว้ว่าเป็นการช่วยให้ทราบสภาพของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนได้มากขึ้น ช่วยแบ่งระดับนักเรียนตามความสามารถ ประเมินผลการสอนของครู วินิจฉัยและทำนายผลเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ และช่วยให้ครูสามารถให้คะแนนนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา ของนักเรียนในพื้นที่การศึกษาราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2547 ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่านักเรียนชายกับนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้น ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงแสดงความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยพบว่าความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความแตกต่างกัน ดังนั้นครูผู้สอนควรจะทำการศึกษาเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ดีกว่าก่อนที่จะทำการสอนและควรสร้างทัศนคติที่ดีในการเล่นกีฬาให้แก่นักเรียนหญิงและจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อนักเรียนหญิงด้วย เพื่อจะทำให้การเรียนพลศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนในทุกช่วงชั้น
2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา

อื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา พุทธศักราช 2544 . กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กันยา สุวรรณแสง.(2532). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : รวมสาสน์.
- ขวัญใจ ดันสุวรรณ. (2526). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อผลศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 6. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา) . กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา แก่นวงษ์คำ. (2523). การจัดและบริหารพลศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2529). การจัดและบริหารพลศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เจริญ ศาสตรเวหา. (2539). ความพึงพอใจของนักศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการสอน วิชาพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- นิตยา สุวรรณศรี. (2538). หลักสูตรประถมศึกษา. อุดรดิตถ์ : สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์.
- นิพนธ์ จิราพงศ์. (2529). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. บางแสน : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพรัตน์ บุญสมบุรณ์สกุล. (2533). ทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีต่อวิชาพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บันลือ พงกษะวัน. (2531). หลักสูตรกับบูรณาการทางการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภา ตูลานนท์. (2540). ความพึงพอใจต่อสภาพการเรียนการสอน ของนักศึกษาทางไกล สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประพิมพ์พร โชคสุวัฒนสกุลและคณะ. (2539). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พงษ์ศักดิ์ พลพงษ์. (2527). ประวัติ และปรัชญา และวิธีสอนพลศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พิจิตร เขาวนปรีชา. (2540) .เจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(พลศึกษา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.

๑๒
๑) ศร. แก้ววณิชยา. (2545). สภาพแวดล้อมต้นตอในการก่อ⁹¹การฉ้อโกงของ
ผู้เรียน นักศึกษาและครูผู้สอน. หอจดหมายเหตุ 2545. ประเด็นพิเศษ กอ.ผ.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2544). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์ สถาบัน
ราชภัฏพระนคร.

วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2523). *หลักและวิธีการสอนพลศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

วิชัย ดิสสระ. (2533). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอ็กซ์เพรส
มีเดีย.

วาสนา คณาภิสิทธิ์. (2539). การสอนพลศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.

_____. (2541). หลักสูตรพลศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

สันต์ ธรรมบำรุง . (2527). เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 260 หลักสูตรและการบริหาร
หลักสูตร. กรุงเทพฯ : เดือนการพิมพ์.

สงัด อุทรานันท์. (2527). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : เดือนการพิมพ์.

เสนอ: เสาร์ท้าว. (2546). สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษาที่ 6.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุวิทย์ สว่างโรจน์. (2546). ความพึงพอใจในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ของนักศึกษาสถาบัน
ราชภัฏสวนสุนันทา. ปรียญานุพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์ . ความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลของพยาบาลกับ
ภาพลักษณ์ของโรงพยาบาล “ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลราชวิถี ” .วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ .

Baley,james A.and David A. Field. *Physical Education and Physical Educator*. Boston : Allyn and Bacon, Inc, 1976.

Bucher, C.A. (1960). *Fundamental of Physical Education*. St.Louis : The C.V. Mosby.

_____. (1975, January). *Fundamental of Physical Education*. St. Louis : The C.V. Mosby Co...

Brushett , Raymond James.(1995 , April). "Student Attitude and Behavior Change Towards Personal Wellness Through Wellness 1123 at BALIMORE Regional High School". Layfield Dissertation Abstract.34(02) : 0523 - A

Camille, B. and C. Rosalind. (1963). *Theory in Physical Education : A Guide of Program.*

Good, C.V. (1959). *Dictionary of Education*. New York : Mc Graw Hill.

Hojjati, H.S. (1980, September). "A Study of the Attitude Changes of High school Students toward Physical Education Activity Courses," *Dissertation Abstracts International*. 41 : 982 -A

- Luke, M.D. and Gary D, Sinclair. (1996). "Gender Differences in Adolescents' Attitudes Toward School Physical Education." *Journal of Teaching in Physical Education*. P. 31 – 46.
- Layfield, Deanna Paulitte. (1975, January). "Relationship Between Class Size and Attitudes Toward Physical Education of Fifth – Grade Students", *Dissertation Abstracts*. 33 (03) : 0925 – A.
- Ray, M.C. (1981, February). "A Comparison of College Students Attitude Enrolled in Required of Elective Physical Education Classes," *Dissertation Abstracts*. (41) : 2561 A.
- Stoker, Steven Vaughn. (1999, February). "Physical and Health Education Curriculums : Middle School Students Attitudes Toward a Collaborative Approach". *Dissertation Abstracts*. 37 (01) : 6080 - A.
- Wheeler, M.L. (1979, November). "The Effect of Participation in Coeducational Physical Education on Students Attitude," *Dissertation Abstracts International*. 40 : 2546-A.
- Wike, B.J. (1983, January). "The Future of the General Instruction Physical Education Programs in Higher Education : A Delphi study," *Dissertation Abstracts International*. 43 : 2278-A.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544
เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนพลศึกษาอยู่ในระดับใด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้

ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึก อารมณ์ ของนักเรียนที่มีต่อสิ่งที่นักเรียนเห็น หรือสัมผัสอยู่เป็นประจำในการเรียนพลศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าเรื่องความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา 2547 แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษามีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ถือเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพของนักเรียน การนำเสนอข้อมูลจะนำเสนอในภาพรวมเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ฉะนั้นจึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักเรียนที่สละเวลาตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

นายมหาลาภ ป้อมสุข

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกพลศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ..... ปี

3. ระดับชั้น

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 4

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 5

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการเรียนพลศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Sating Scale)

มากที่สุด	หมายความว่า	นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจต่อข้อคำถามนั้นมากที่สุด
มาก	หมายความว่า	นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจต่อข้อคำถามนั้นมาก
น้อย	หมายความว่า	นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจต่อข้อคำถามนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายความว่า	นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจต่อข้อคำถามนั้นน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

คำถาม	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
00 มีความตรงต่อเวลา	✓			

จากตัวอย่าง แสดงว่า นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจที่ครูสอนมีความตรงต่อเวลาในการสอนพลศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความรู้เกี่ยวกับกฎกติกาของการเล่นกีฬา				
2. ช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้				
3. ให้นักเรียนเห็นคุณค่าการออกกำลังกาย				
4. ทำให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางกายดีขึ้น				
5. ทำให้นักเรียนมีทักษะในการเล่นกีฬา				
6. สามารถนำทักษะที่เรียนไปใช้ในการออกกำลังกาย				
7. เสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม				
8. ทำให้เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการทำงานเป็นกลุ่ม				
9. สร้างคุณลักษณะการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา				
10. ช่วยให้นักเรียนเลือกตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล				

ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความรู้ในกีฬาไทย				
2. ความรู้ในกีฬาสากล				
3. เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการสร้างเสริมสุขภาพของนักเรียน				
4. เนื้อหาที่เรียนทำให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข				
5. เนื้อหาที่เรียนมีความเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน				
6. เนื้อหาที่เรียนเป็นความจริงตามหลักวิทยาศาสตร์				
7. ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนตลอดไป				
8. ช่วยส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องและปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน				
9. เป็นความรู้ที่นำไปใช้ออกกำลังกายในชีวิตประจำวันได้				
10. ได้รับความรู้เกี่ยวกับ กฎ กติกา มารยาท ที่จำเป็นต้องเรียนรู้				

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1. ช่วยทำให้นักเรียนมีความสามัคคีในการทำงานเป็นหมู่คณะ				
2. ทำให้นักเรียนค้นพบความสามารถของตนเอง				
3. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน				
4. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความปลอดภัย				
5. กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน				
6. ทำให้นักเรียนออกกำลังกายได้อย่างถูกต้อง				
7. การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน				
8. ใช้สื่อทันสมัยเหมาะสมกับเรื่องที่เรียน				
9. การเตรียมอุปกรณ์การสอนก่อนเข้าสอน				
10. ดูแลและแนะนำการฝึกหัดทักษะอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง				

ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน				
2. เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการมีระเบียบวินัย				
3. ให้ความยุติธรรมแก่เด็กนักเรียนทุกคน				
4. แต่งกายเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน				
5. มีความตรงต่อเวลา				
6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี				
7. มีสุขภาพจิตดี เช่น ใจเย็น ไม่โกรธง่าย				
8. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนาน				
9. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และทักษะ				
10. สามารถให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ แก่นักเรียนได้				

ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1. สถานที่ มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียน พลศึกษา				
2. อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัย				
3. อุปกรณ์กีฬาอยู่ในสภาพใช้งานได้ดีและ ปลอดภัย				
4. อุปกรณ์กีฬามีจำนวนเพียงพอกับการ เรียน				
5. สามารถยืมอุปกรณ์ใช้ได้ทั้งในและนอก เวลาเรียน				
6. อุปกรณ์สะอาด เรียบร้อย				
7. มีจำนวนอุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษา เช่น VDO VCD เพียงพอ				
8. สนามกีฬาเป็นสัดส่วนเหมาะสมในแต่ละ ชนิดกีฬา				
9. สถานที่สำหรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายมี เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน				
10. สถานที่สำหรับออกกำลังกายในร่มมี เพียงพอต่อการออกกำลังกาย				

ด้านการวัดผลและประเมินผล	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน				
2. มีการวัดผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ				
3. การวัดผลและประเมินผล เน้นความก้าวหน้า ความพยายาม และความตั้งใจ				
4. มีความยุติธรรมในการวัดและประเมินผล				
5. มีการสอบปฏิบัติที่เหมาะสมกับเนื้อหา				
6. มีวิธีการวัดผลที่ทำให้นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มขึ้น				
7. แจ้งกำหนดการสอบให้นักเรียนทราบล่วงหน้า				
8. แจ้งผลการสอบให้นักเรียนทราบทุกครั้ง				
9. มีการเก็บคะแนนด้านต่าง ๆ เช่น การเข้าเรียน การแต่งกาย ความสนใจเรียน				
10. ระดับคะแนนเป็นตัวชี้วัดที่แท้จริงของนักเรียนได้				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา

.....

.....

2. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

.....

.....

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

4. ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน

.....

.....

5. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

6. ด้านการวัดผลและประเมินผล

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ

.....

.....

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ผาณิต บิลมาศ
รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพจน์ท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 9 ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์วรยุทธ ทิพย์เที่ยงแท้
อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นายมหาลภ ป้อมสุข
วันเดือนปีเกิด	14 กรกฎาคม 2522
สถานที่เกิด	จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	15 / 3 หมู่ 8 ตำบลบ้านเลือก อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120 โทรศัพท์ 06-6108152, 032-351841

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2548	สำเร็จการศึกษาระดับการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2546	สำเร็จการศึกษาระดับวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2544	สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง สาขาวิชาพลศึกษา วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร
พ.ศ. 2541	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2538	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2535	สำเร็จการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดหนองโพ จังหวัดราชบุรี